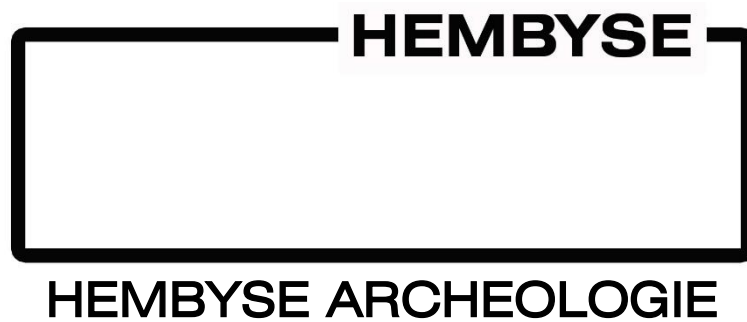

Leuven, Kapucijnenvoer 6-8-10

ONDERZOEKSRAPPORT HEMBYSE ARCHEOLOGIE

N°. 19

ONDERDEEL 2: VERSLAG VAN RESULTATEN
VOORONDERZOEK ZONDER INGREEP IN DE
BODEM

Bureaustudie

Vermeersch Jeroen, Pieters Hadewijch & De
Smaele Bart

2017

INHOUDSOPGAVE

1	ADMINISTRATIEVE FICHE	4
2	INLEIDING	6
3	BESCHRIJVEND GEDEELTE.....	7
3.1	Gewestplan.....	7
3.2	Beschrijving geplande werken en juridisch kader	9
3.3	Bodemgebruiksbestand- landgebruik	12
3.4	Bodembedekking	13
3.5	Onderzoeksopdracht	14
3.6	Werkwijze	15
4	VASTSTELLING (“ASSESSMENT”)	17
4.1	Landschappelijke ligging van het onderzochte gebied	17
4.1.1	Traditionele landschappenkaart	17
4.1.2	Fysisch-geografische gegevens.....	18
4.1.2.1	Topografie	18
4.1.2.1	Hydrografische situering	20
4.1.2.2	Erosiegevoeligheid	21
4.1.3	Aardkundige situering	23
4.1.3.1	Tertiair geologisch.....	23
4.1.3.2	Quartaire geologisch.....	24
4.1.3.3	Bodemkaart van België.....	26
4.1.3.4	Gekende boringen.....	27
4.2	Historische beschrijving van het onderzochte gebied en zijn omgeving...29	
4.2.1	Algemene historische situering	29
4.2.2	Specifieke historische situering van het projectgebied	31
4.2.3	Relevante historische kaarten en plannen	33
4.2.3.1	Kaart van Rouselberch, ter Banck, Hever, Parck (1550-65).....	33
4.2.3.2	Kaart van Jacob van Deventer (1583).....	35
4.2.3.3	Kaart van ‘Lovanium Brabant(c)arum urbium caput unica musaru(m) ac presentantissimarum artium sedes optantissimum domicillu(m) (1612-1648)	36
4.2.3.4	Atlas van Ferraris (1777)	36
4.2.3.5	Vandermaelen kaarten (1846-1854)	38
4.2.3.6	Topografische kaart uit 1891	38
4.2.3.7	Topografische kaart uit 1930-1931	39
4.2.4	Relevante luchtfoto's	40
4.2.4.1	Orthofoto uit 1948	40
4.2.4.2	Orthofoto uit 1971	41
4.2.4.3	Orthofoto uit 1990	42
4.2.4.4	Orthofoto uit 2016	43
5	Archeologische situering van het onderzochte gebied.....	45
5.1.1	Elementen met erfgoedwaarde	45
5.1.2	Centrale Archeologische Inventaris.....	47
5.1.2.1	CAI 833: Eerste stadsomwalling (HME).....	47

5.1.2.2	CAI 2286: Barbarahof (ROM, HME, LME).....	48
5.1.2.3	CAI 3427: 's Hertogeneiland: klooster van de Predikheren (VME, LME) 48	
5.1.2.4	CAI 3428: 's Hertogeneiland: Sint-Pietersziekenhuis (BRONSV, ROM, LME, NT)	49
5.1.2.5	CAI 20082: Minderbroederstraat II (LME).....	49
5.1.2.6	CAI 157214: Sint-Jacobskerk (LME).....	50
5.1.2.7	CAI 150205: Fonteinstraat (LME, NT)	50
5.1.2.8	CAI 150207: Voormalig Augustinessenklooster (ROM, LME).....	50
5.1.2.9	208938: Stadspoort (HME)	51
5.2	Datering en interpretatie van het onderzochte gebied.....	52
5.3	Verwachting ten aanzien van archeologisch erfgoed.....	54
6	BESLUIT	56
6.1	Antwoord op de onderzoeksvragen.....	56
6.2	Besluit voor een algemeen publiek	57
7	BIBLIOGRAFIE	58
8	LIJST VAN FIGUREN.....	59
9	LIJST VAN BIJLAGEN	61

1 ADMINISTRATIEVE FICHE

Projectcode Onroerend Erfgoed	2017K76
Projectgebied	Leuven, Kapucijnenvoer 6-8-10
Grootte projectgebied	787,46 m ²
Ligging	Vlaams-Brabant, Gemeente Leuven, Kapucijnenvoer 6-10
Lambert 72-coördinaten (m)	(N): X: 172 809,49 Y: 174 494,03 meter (Z): X: 172 821,25 Y: 174 459,82 meter
Kadaster	Afdeling: 4 Sectie: E Percelen: 163H, 163k en 162x2
Initiatiefnemer	ION Vredestraat 53, 8790 Waregem
Uitvoerder	Hembyse Archeologie
Interne projectsigle Hembyse Archeologie	LEU-KAP
Type onderzoek	Archeologienota met uitgesteld traject
Verantwoordelijke uitgever van het onderzoeksrapport	Hembyse Archeologie
Plaats en jaar van uitgave	Gent, 2017
Wettelijk depot	ISSN 2566-2732
Bibliografische referentie	Vermeersch J., Pieters H. & De Smaele B., 2017. <i>Archeologienota naar aanleiding van de bouw van studentenresidenties aan het Kapucijnenvoer te Leuven</i> , Onderzoeksrapport Hembyse Archeologie 19, Gent.
Termijn van het onderzoek	9 werkdagen
Betrokken actoren en specialisten met vermelding van rol/functie	Hadewijch Pieters/erkend archeoloog/veldwerkleider Bart De Smaele/erkend archeoloog Hembyse BVBA/erkend archeoloog Jeroen Vermeersch/assistent-archeoloog, KNA-archeoloog
Gecontacteerde regio-specialisten	Afdeling Ruimtelijk Beleid Leuven, Leuvens Historisch Genootschap, Archief Leuven
Resultaten	Laatmiddeleeuwse en Nieuwe Tijd bewoning
Aanbeveling	Proefsleuvenonderzoek
Bewaarplaats archief	Hembyse Archeologie
Van toepassing zijnde Onroerenderfgoeddepot	Het onderzoeksgebied valt binnen het werkingsgebied van het Onroerend Erfgoeddepot Vlaams-Brabant
Opmerkingen	Nvt.

Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd en/of openbaar gemaakt door middel van druk, fotokopie, microfilm of op welke andere wijze dan ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van Hembyse Archeologie.

2 INLEIDING

In het najaar van 2017 werd Hembyse Archeologie de opdracht verleend om het archeologisch kennispotentieel van een gebied aan de Kapucijnenvoer 6-10 te onderzoeken, dit conform het Onroerenderfgoeddecreet van 12 juli 2013. Dit dient te gebeuren in de vorm van een archeologienota.

De archeologienota bestaat in zijn geheel uit drie delen:

1. Privacyfiche (niet publiek beschikbaar)
2. Het verslag van resultaten
3. Het programma van maatregelen

Voorliggend document is het tweede onderdeel, namelijk het **Verslag van Resultaten**. Hierin wordt het kennispotentieel van de site onderzocht, dit door middel van drie elementen:

1. De huidige fysieke staat van het onderzoeksgebied
2. De gekende en publiek beschikbare data
3. De kennis en ervaring van de erkend archeoloog

De huidige fysieke staat van het onderzoeksgebied bepaalt het archeologisch traject: de grootte van het onderzoeksgebied, de juridische situering en het huidige landgebruik bepalen of de archeologienota in een regulier traject, dan wel in een uitgesteld traject dient te worden opgemaakt.

6

In onderstaande hoofdstukken zal de huidige fysieke staat van het onderzoeksgebied worden onderzocht, waarbij uit het beschrijvend gedeelte zal blijken welk traject (regulier of uitgesteld) de archeologienota zal moeten volgen. In het onderdeel assessment zal middels de bodemkundige en historisch/archeologische data worden onderzocht wat het kennispotentieel van de site is, zodoende op een correcte manier kan worden besloten wat de te nemen maatregelen zijn, teneinde het archeologisch kennisvermeerderingspotentieel van de site te kennen en dit kennispotentieel niet verloren te laten gaan.

Hierbij moet worden benadrukt dat de kennis van het verleden een maatschappelijk waardevol goed is: het erfgoed staat ten dienste van de hele maatschappij, waarbij de initiatiefnemer conform de vigerende wetgeving zijn verantwoordelijkheid ten opzichte van dit erfgoed en de maatschappij als een goede huisvader opneemt en de nodige stappen onderneemt om het mogelijk aanwezige erfgoed binnen het onderzoeksgebied te kennen en voor vernieling te vrijwaren.

3 BESCHRIJVEND GEDEELTE

3.1 Gewestplan

Het onderzoeksgebied waarvoor een archeologienota dient te worden opgemaakt bevindt zich in het Vlaamse Gewest, Gemeente Leuven, aan de Kapucijnenvoer 6-8-10. Dit gebied bevindt zich volgens het Gewestplan binnen woongebieden met culturele, historische en/of esthetische waarde (code 0101).

Figuur 1. Situering van het onderzoeksgebied ten opzichte van het Gewestplan.

Het digitaal beschikbare gewestplan is echter enkel geschikt voor een gebruik op middenschallig niveau. In het verleden werden gemeentelijke bestemmingsplannen aangemaakt om het gewestplan te verfijnen. Deze bijzondere plannen van aanleg (BPA) blijven geldig zolang ze niet vervangen zijn door een gemeentelijk RUP (ruimtelijke uitvoeringsplannen). Voor het projectgebied te Kapucijnenvoer is zo'n BPA beschikbaar, met name BPA L4 VI - Sint-Jacobswijk VI.¹ Het plan werd goedgekeurd in 1973 en gedeeltelijk gewijzigd in 1992. Het geeft de bestemming van de percelen op een meer gedetailleerd niveau weer.

¹ <https://www.leuven.be/bpas-en-rups-leuven-centrum>

Figuur 2. Situering van het onderzoeksgebied ten opzichte van het Bijzondere Plan van Aanleg uit 1973.

Het oostelijke gedeelte van het projectgebied, parallel aan de Kapucijnenvoer, staat gekarteerd binnen een zone met een gemengde bestemming. De hoofdbestemmingen zijn wonen, kleinhandel, kantoren, diensten, horeca, hotel, openbare diensten en gemeenschapsvoorzieningen. Nevenbestemmingen die aansluiten bij de hoofdbestemming worden eveneens toegelaten, zoals bijvoorbeeld parkeerplaatsen en berguimtes. Maximum 80% van de totale oppervlakte mag hierbij bebouwd zijn, en minimum 20% dient open ruimte te blijven. Het westelijke gedeelte van het projectgebied, gelegen op het achterplan, staat ingekleurd als een strook voor tuinen. De verharde oppervlakten voor toegangswegen, bergplaatsen, garages en terras mogen maximaal 30% van de perceelsoppervlakte bedragen.² Tot slot kan nog gewezen worden op de doorgang die dient vrijgehouden te worden in het noorden van het projectgebied, waardoor de Kapucijnenvoer verbonden wordt met de openbare weg (aangeduid in het geel) aan de westzijde van het projectgebied, de zogenaamde Beursgang.

Het Gewestplan is een verouderd planningsinstrument dat van kracht is op die plekken waar het niet vervangen werd door de opmaak van “ruimtelijke uitvoeringsplannen” (RUP, cf. supra). Dit geldt echter niet voor het huidige onderzoeksgebied. Er is bijvoorbeeld een RUP van toepassing ten oosten van het onderzoeksgebied voor de Hertogensite, maar de bestemming van het huidige

² Bijzonder Plan van Aanleg L4 VI – Sint-Jacobswijk VI, 1992, Leuven.

onderzoeksgebied is dus sinds 1992 ongewijzigd. Om aan deze bestemming te voldoen wenst de initiatiefnemer een residentie met een achterliggende groenzone te realiseren. Hiervoor is een stedenbouwkundige vergunning vereist en in volgende hoofdstukken zal worden onderzocht waarom een archeologienota noodzakelijk is en -op basis van de huidige fysieke situatie van het gebied- of dit in een regulier dan wel in een uitgesteld traject kan gebeuren.

3.2 Beschrijving geplande werken en juridisch kader

Voor de geplande werkzaamheden is een stedenbouwkundige vergunning vereist. Het projectgebied bevindt zich buiten een vastgestelde archeologische zone; de perceelsoppervlakte bedraagt meer dan 300m² en de geplande werkzaamheden behelzen een bodemingreep van meer dan 100m². Het betreft een privaatrechtelijke aanvrager van een stedenbouwkundige vergunning voor de bouw van een studentenresidentie. Dit noopt tot de opmaak van een archeologienota, die deel uitmaakt van de stedenbouwkundige vergunning.

Het grootste gedeelte van het projectgebied blijft behoren tot het private domein. Op het achterplan wordt echter een publieke doorgang -met een breedte van 3 meter- voorzien, teneinde de doorgang tussen de Kapucijnenvoer en de Beursgang te vrijwaren, zoals ook aangegeven staat op het BPA. Deze zone, met een oppervlakte van 84m², blijft in privé-eigendom, maar krijgt een openbaar karakter. Een kleinere zone, met een oppervlakte van 31,5m², wordt overgedragen aan het openbaar domein.

9

Figuur 3. Inplantingsplan van de geplande toestand met aanduiding van het statuut van de gronden (©opdrachtgever).

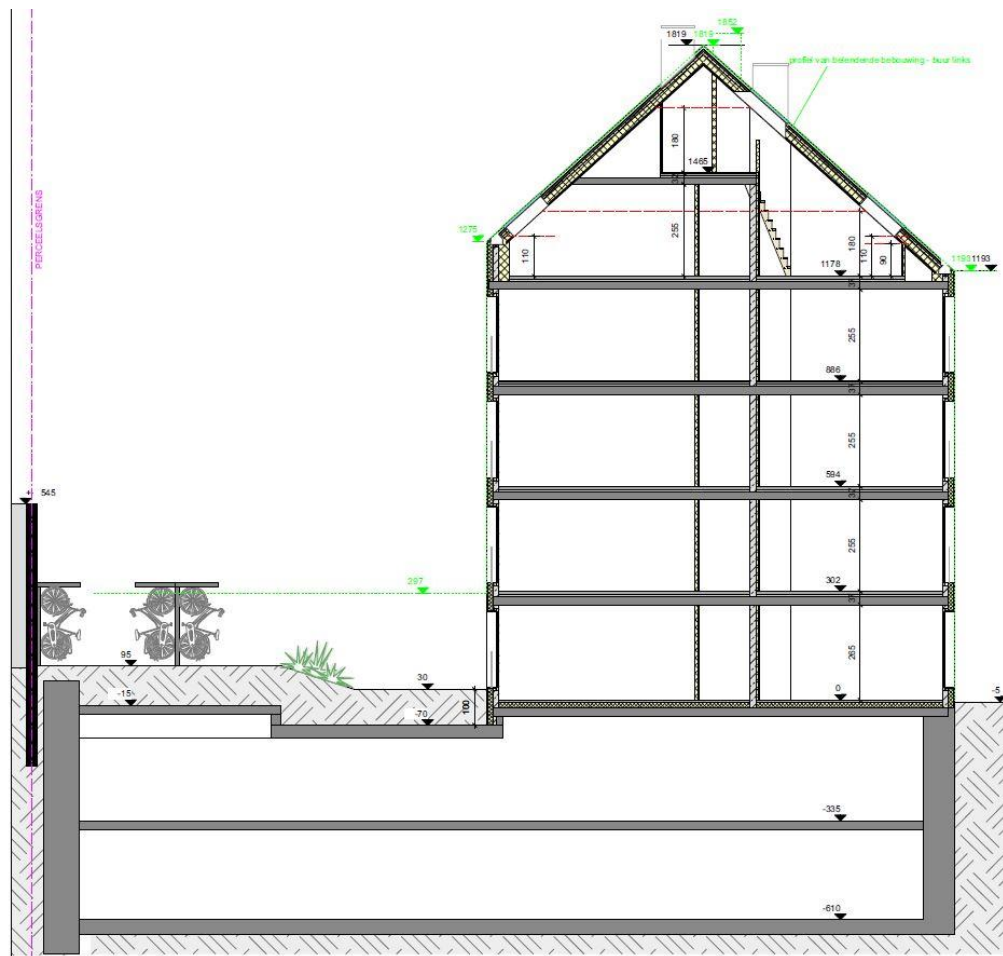
De geplande werkzaamheden binnen het onderzoeksgebied omvatten:

- Afbreken van de huidige gebouwen en opbreken van de aanwezige parking
- Aanleg ondergrondse parking (2 ondergrondse niveaus)
- Bouwen van een residentie met studentenkamers en -studio's
- Inrichting fietsenstalling en publieke ruimte/doorgang

In eerste instantie moeten de huidige gebouwen afgebroken worden. Dit kan pas na het bekomen van de stedenbouwkundige vergunning, waardoor de initiatiefnemer genoodzaakt is de archeologienota in uitgesteld traject uit te voeren.

In de nieuwe toestand zal een studentenresidentie worden gebouwd. Hiervoor beoogt men een gebouw, parallel aan de Kapucijnenvoer, met een nokhoogte van ongeveer 18 meter te bouwen. De nieuwbouw wordt opgericht op het voorplan van het projectgebied, met de lange zijde parallel aan de Kapucijnenvoer. Op het gelijkvloers wordt een overdekte doorgang voorzien vanaf de Kapucijnenvoer die de verbinding met de Zongang en de Beursgang mogelijk maakt. Op het achterplan wordt een groenzone ingericht, net als twee overdekte fietsenstallingen. De zone rondom deze fietsenstalling wordt aangelegd in een waterdoorlatende verharding.

Figuur 4. Inplantingsplannen en doorsnede van de geplande toestand (©opdrachtgever).

Ondergronds zullen garages worden aangelegd op twee bouwniveaus. Deze behelzen het volledige oppervlakte van het projectgebied. Het onderste niveau zal zich op een diepte van 6,10 meter onder het huidige maaiveld bevinden. De garages worden gefundeerd op een bodemplaat met een dikte van 0,50 meter. Vermoed wordt dat onder deze funderingsplaat geen paalfunderingen meer nodig zullen zijn (hoewel dit in deze fase nog niet definitief bepaald is).

In het gebouw is ook een liftkoker aanwezig. Deze zal dieper in de bodem geplaatst worden dan het onderste parkeerniveau. De diepte hiervan zal zich op 8,10 meter onder het huidige maaiveld bevinden.

De oppervlakte van de geplande nieuwbouw bedraagt circa 725 m². Bijgevolg zijn de geplande ingrepen van die aard dat er kan verondersteld worden dat het bodemarchief volledig zal verstoord worden.

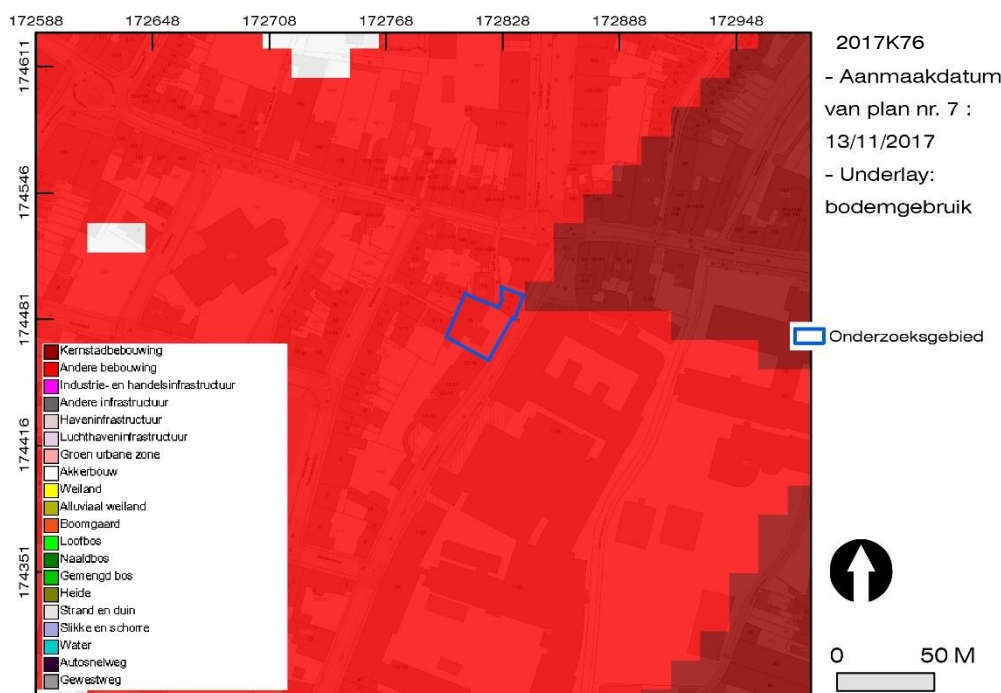
3.3 Bodemgebruiksbestand- landgebruik

Zoals eerder vermeld maakt het opbreken van de bestaande parking en het afbreken van de aanwezige gebouwen deel uit van de werken die binnen het onderzoeksgebied zijn gepland. De huidige fysieke situatie van het onderzoeksgebied dient te worden onderzocht om het archeologietraject correct te bepalen.

Met andere woorden: welke impact heeft het huidige bodemgebruik op het archeologietraject?

Hiervoor kunnen zowel het Bodemgebruiksbestand als de Bodembedekkingskaart worden aangewend. Deze kaarten geven een eerste indruk van het landgebruik, waaruit de eerste stappen in het archeologietraject kunnen worden bepaald.

De kaarten geven tevens een eerste indruk van bodemingrepen die mogelijk reeds binnen het onderzoeksgebied hebben plaatsgevonden.

Figuur 5. Situering van het onderzoeksgebied ten opzichte van het bodemgebruik van de regio.

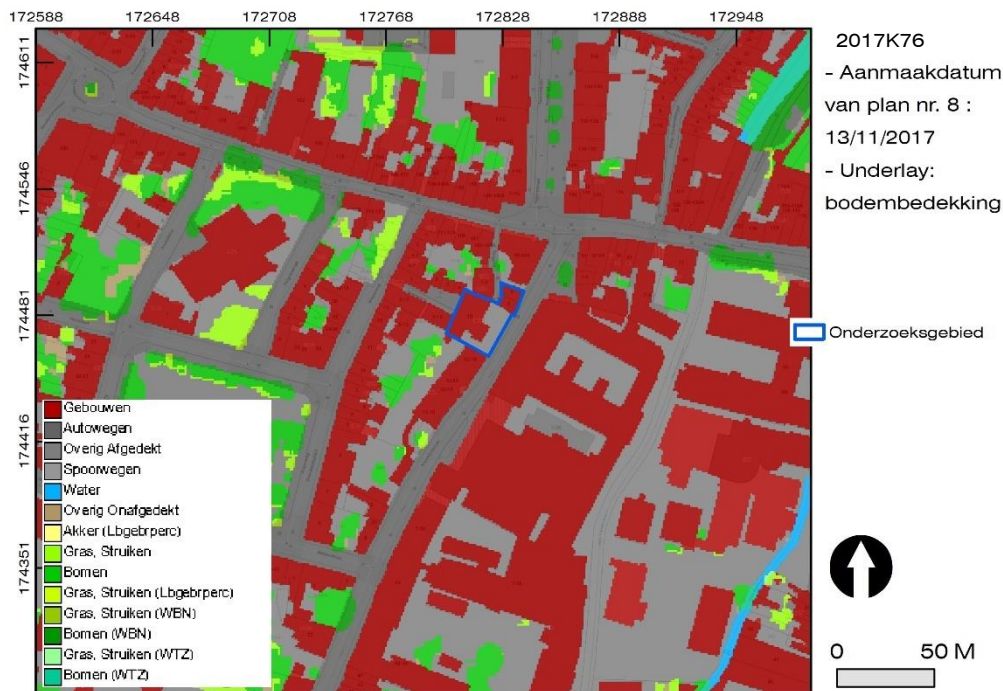
Het ganse plangebied staat op de bodemgebruikskarta van 2001 gekarteerd als 'andere bebouwing', wat neerkomt op een situatie waarbij 'het grootste deel van het gebied wordt bedekt door structuren. Het zijn gebouwen, wegen en artificiële oppervlakten met groene oppervlakten en open bodem (tussen 30 en 80% is verhard).³ In de praktijk is het zo dat quasi het volledige plangebied wordt ingenomen door bebouwing. Aan de straatzijde is een kleiner gedeelte in gebruik als verharde parking. Dit beeld wordt ook bevestigd door de bodembedekkingskarta voor de regio.

3.4 Bodembedekking

Op de bodembedekkingskarta wordt de 21^e-eeuwse situatie grafisch weergegeven: het grootste gedeelte van het onderzoeksgebied staat ingekleurd als 'Gebouwen'. Het gedeelte aan de Kapucijnenvoer staat gekarteerd als 'Overig Afgedekt', wat neerkomt op afgedekte oppervlakten die geen autoweg of gebouw zijn'. Het betreft hier inderdaad een verharde zone die tot op heden in gebruik is als parkeerzone.⁴

³ www.geopunt.be

⁴ www.geopunt.be

Figuur 6. Situering van het onderzoeksgebied ten opzichte van het bodembedekkingsbestand van de regio.

Op basis hiervan kan worden besloten dat het vooronderzoek met ingreep in de bodem, zo dit noodzakelijk zou blijken voor de inschatting van het archeologisch kennispotentieel van de site, in een uitgesteld traject dient te gebeuren. Nu het archeologietraject gekend is, kan de onderzoeksopdracht worden afgebakend.

3.5 Onderzoeksopdracht

De onderzoeksopdracht bestaat, op basis van de voorliggende gegevens, uit een archeologienota met uitgesteld traject. Hiervoor moet dus een bureaustudie worden uitgevoerd om te bepalen wat het archeologisch kennispotentieel van de site is, hoe dit eventueel moet worden vastgesteld en wat de te nemen maatregelen zijn, zonder de mogelijk aanwezige archeologische resten wezenlijk aan te tasten.

Concreet wordt getracht vast te stellen of een archeologische site binnen het projectgebied aanwezig is en wat de karakteristieken en de bewaringstoestand hiervan zijn. Tevens wordt de impact van de toekomstige werken op de ondergrond en het eventueel archeologische erfgoed vastgesteld.

De resultaten van dit onderzoek laten dan toe een gemotiveerd advies te formuleren met betrekking tot de vervolgstategie en de methodiek hiervan. De bureaustudie kan worden gedistilleerd tot onderstaande basisonderzoeksvragen:

- *Welke aanwijzingen bieden de bestaande landschappelijke en geologische bronnen aangaande de bewaringstoestand van eventueel aanwezig archeologisch erfgoed?*
- *Welke aanwijzingen bieden de bestaande historische en archeologische bronnen over het aanwezige archeologisch erfgoed?*
- *Wat is de impact van de geplande werken op het eventueel aanwezige archeologisch erfgoed?*
- *Is verder onderzoek noodzakelijk? Zo ja, welke is de te volgen strategie?*

Randvoorwaarden:

Het onderzoeksgebied is volledig verhard en bebouwd, waardoor het in deze fase van het onderzoek niet mogelijk is om terreinwerk uit te voeren i.e. het onderzoek dient in een uitgesteld traject te worden uitgevoerd.

Dit uitgesteld archeologietraject neemt de vorm aan van een vooronderzoek zonder ingreep in de bodem. Het omvat volgende onderdelen:

1. De opmaak van een verslag van resultaten aan de hand van een bureaustudie
2. De opmaak van een programma van maatregelen met de -indien noodzakelijk- te volgen vervolgstategie (vooronderzoek met ingreep in de bodem)

15

Hierbij dient echter volgende opmerking gemaakt te worden: zolang er geen uitsluitsel gegeven kan worden aangaande de aan- of afwezigheid van archeologische sporen binnen het projectgebied, dient het volledige projectgebied als een archeologische site beschouwd te worden. Concreet betekent dit dat er geen bodemingrepen mogen plaatsvinden teneinde het eventueel aanwezige archeologisch bodemarchief niet te vernietigen.

3.6 Werkwijze

Om de huidige onderzoeksopdracht te volbrengen en een correcte inschatting te maken van het eventueel aanwezige archeologisch erfgoed en kennispotentieel binnen het projectgebied, worden bestaande en publiek beschikbare bronnen geselecteerd, geraadpleegd en geïnterpreteerd. Dit leidt tot de voorwaardelijkheidsverklaring dat het onderzoek niet exhaustief is en een specifiek doel voor ogen houdt. Daarvoor worden zowel historisch kaart- en fotomateriaal, als archeologische en geologische bronnen geselecteerd, geraadpleegd en geïnterpreteerd. Er is tevens advies gevraagd van een derde en vierde, onafhankelijke partij, namelijk de Heemkundige Kring "Leuvens Historisch Genootschap" en het stadsarchief van Leuven. De aangeleverde informatie is ook in deze nota verwerkt.

Gezien het volledige terrein verhard en bebouwd is, was het uitvoeren van controleboringen om de dikte van eventuele verstoringen vast te stellen niet mogelijk. Er werd afgezien van een terreinbezoek, aangezien door de opdrachtgever (cf. e-mail Steven Willems, ION) werd gemeld dat de panden niet onderkelderde waren, de bloemwinkel is heden nog in gebruik. Voor de inschatting van de bovengrondse staat van het terrein volstond het raadplegen van publiek beschikbaar foto- en kaartenmateriaal.

Aangezien de opmaak van de archeologienota kadert in het Onroerenderfgoeddecreet, is de bureaustudie voor de archeologienota met uitgesteld traject opgemaakt conform de vigerende "*Code Van Goede Praktijk voor de uitvoering van en rapportering over archeologisch vooronderzoek en archeologische opgravingen en het gebruik van metaaldetectoren*", versie 2.0.

De bureaustudie werd opgemaakt door Jeroen Vermeersch, assistent-archeoloog/Senior KNA-archeoloog en Hadewijch Pieters (erkend archeoloog Hembyse Archeologie). Revisie werd uitgevoerd door Bart De Smaele (erkend archeoloog bij Hembyse Archeologie).

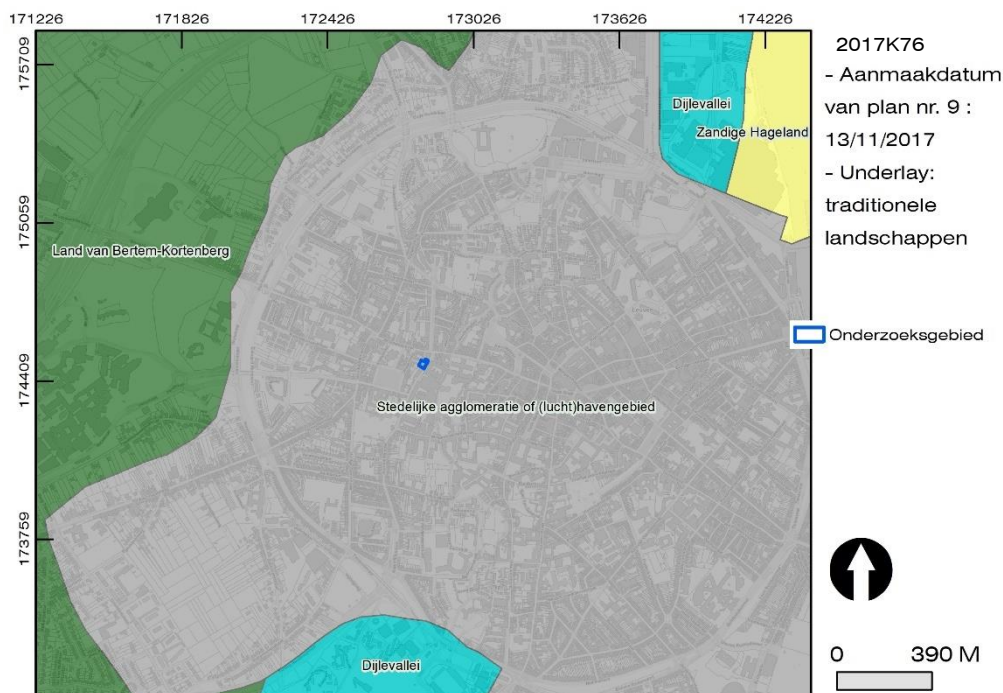
4 VASTSTELLING (“ASSESSMENT”)

4.1 Landschappelijke ligging van het onderzochte gebied

4.1.1 Traditionele landschappenkaart

Het onderzoeksgebied is gelegen in het historische centrum van Leuven (provincie Vlaams-Brabant). Het projectgebied maakt deel uit van een stedelijk weefsel dat een landschap op zich heeft gevormd en dat zich tussen een traditioneel landschap heeft genesteld. Deze grotere regionale landschapsgehelen zijn vervat in de traditionele landschappenkaart.⁵

Leuven bevindt zich binnen een stedelijk gebied met een historische eigenheid (cf. Historische beschrijving). Voorafgaand aan de uitbouw van dit stedelijk weefsel, bevond het projectgebied zich tussen het traditionele landschap van het Land van Bertem-Kortenbergh (dat deel uitmaakt van de Brabantse Leemstreek) in het westen enerzijds, en de Dijlevallei (Dijle-Gete-Demeris) in het oosten anderzijds.

Figuur 7. Situering van het projectgebied ten opzichte van de traditionele landschappenkaart.

De stad en het traditionele landschap zijn het resultaat van een hydrografische en geologische situatie, waarop de mens doorheen het verleden een onweerlegbare impact heeft gehad. In de volgende hoofdstukken zal worden onderzocht in welke

⁵ Antrop M., 2002. *Traditionele landschappen van het Vlaamse Gewest, Versie 6.1, opgemaakt door de Vakgroep Geografie van de UGent.*

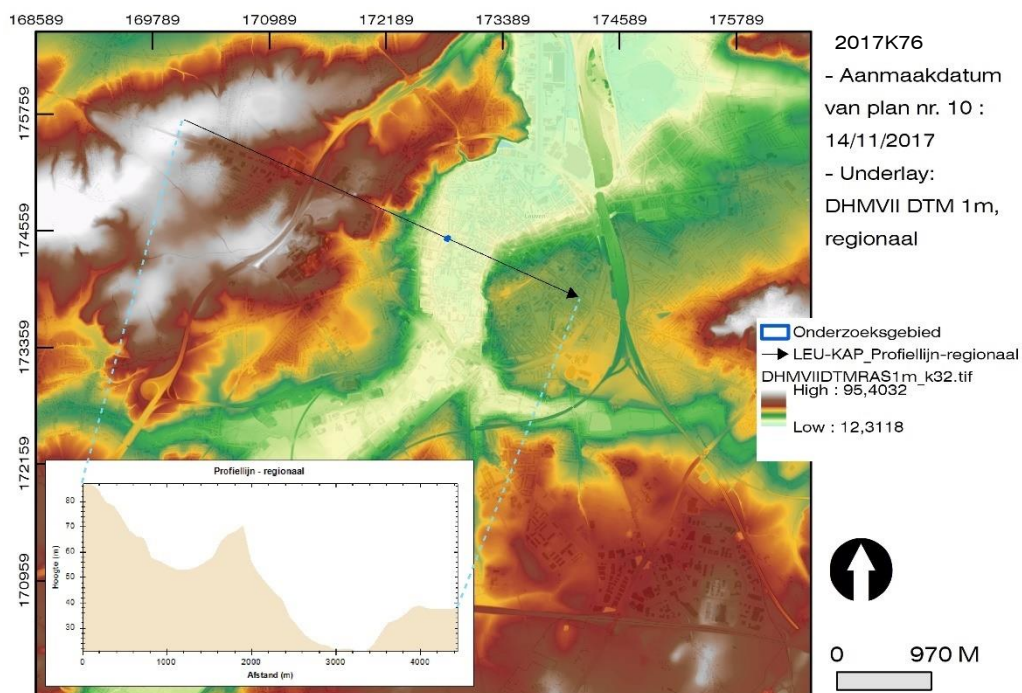
geologische en bodemkundige situatie het onderzoeksgebied zich bevindt en welke sporen de mens hierin heeft achtergelaten.

4.1.2 Fysisch-geografische gegevens

4.1.2.1 Topografie

De traditionele landschappenkaart plaatst het projectgebied in een stedelijk gebied, waarbij reeds in deze fase van het onderzoek kan worden gesteld dat de landschappelijke ligging en de geschiedenis van de stad onlosmakelijk met elkaar zijn verbonden.

Leuven ligt op het raakvlak van drie geografische gebieden⁶: de vlakte van Laag-België, de ijzerzandsteenheuvels van het Hageland en het Brabants leemplateau van Midden-België. Hierbinnen bevindt zich de diep ingesneden alluviale vlakte⁷ van de waterlopen de Dijle en de Voer, met de bijrivieren de Molenbeek en de Leibeek. Bij het verlaten van het Brabantse leemplateau stroomt de Dijle door de stad, die concentrisch gegroeid is waarbij de lage stadsgedeelten in de alluviale vlakte liggen en de hogere stadsgedeelten zich op de naastliggende rivierterrassen met steilere hellingen bevinden.

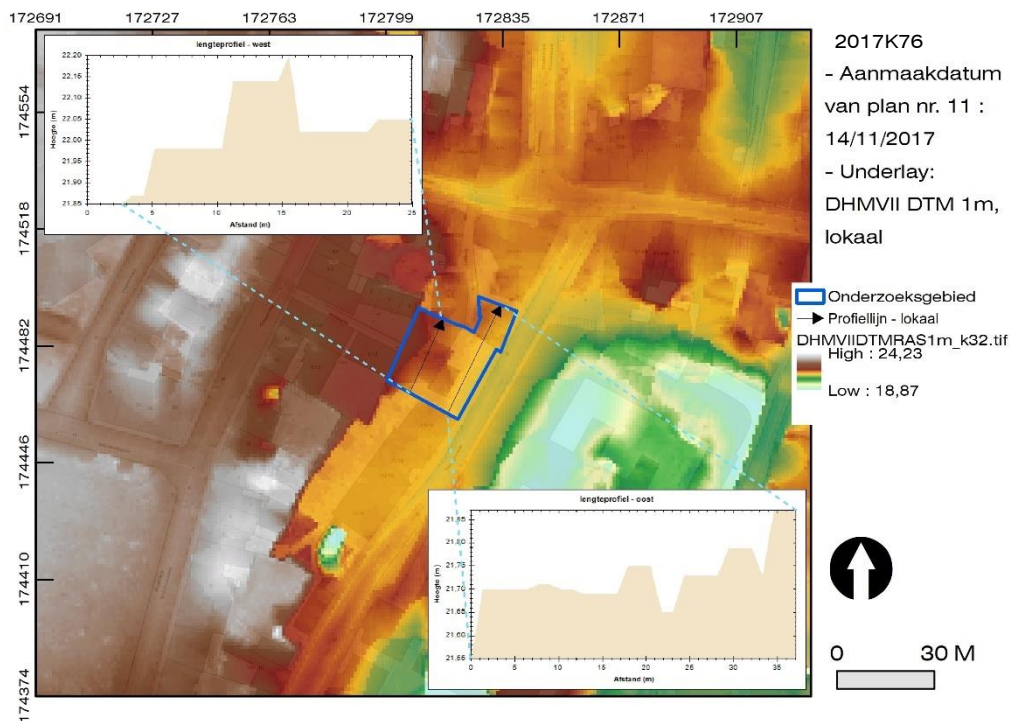
18

Figuur 8. Situering van de ruimere regio van het projectgebied op het DHM VII DTM 1m.

⁶ Agentschap Onroerend Erfgoed 2017: *Historische stadskern van Leuven* [online], <https://inventaris.onroerenderfgoed.be/erfgoedobjecten/140040> (geraadpleegd op 14 november 2017).

⁷ Goossens, E., 2007: 4.

Ten westen van het projectgebied bevindt zich het Plateau van Bertem-Kortenbergh, dat begrensd wordt door de Dijle en de Voer. De top van dit plateau (gelegen op 0 meter op de X-as van het hoogteprofiel) bevindt zich op een hoogte van circa 86 meter ten opzichte van de TAW, nabij de huidige Mollekensberg te Herent. In zuidoostelijke richting daalt het plateau tot een hoogte van 54 meter TAW, waar de Leibeek het plateau doorsnijdt (1400 meter op de X-as). Vervolgens stijgt het terrein opnieuw, tot op 1900 meter op de X-as van het hoogteprofiel, waar het plateau nog een hoogte bereikt van 70,6 meter TAW, nabij de Galgebergstraat. Daarna wordt de alluviale vlakte van de Dijle en de Voer bereikt, waarbinnen het projectgebied zich bevindt, met name op 3000 meter op de X-as van het hoogteprofiel op een hoogte van 21,3 meter TAW. Net ten oosten van het projectgebied ligt de Voer (die overweld is en heden in gebruik is als straat: de Kapucijnenvoer).

Figuur 9. Grafische weergave van het lengteprofiel van het onderzoeksgebied.

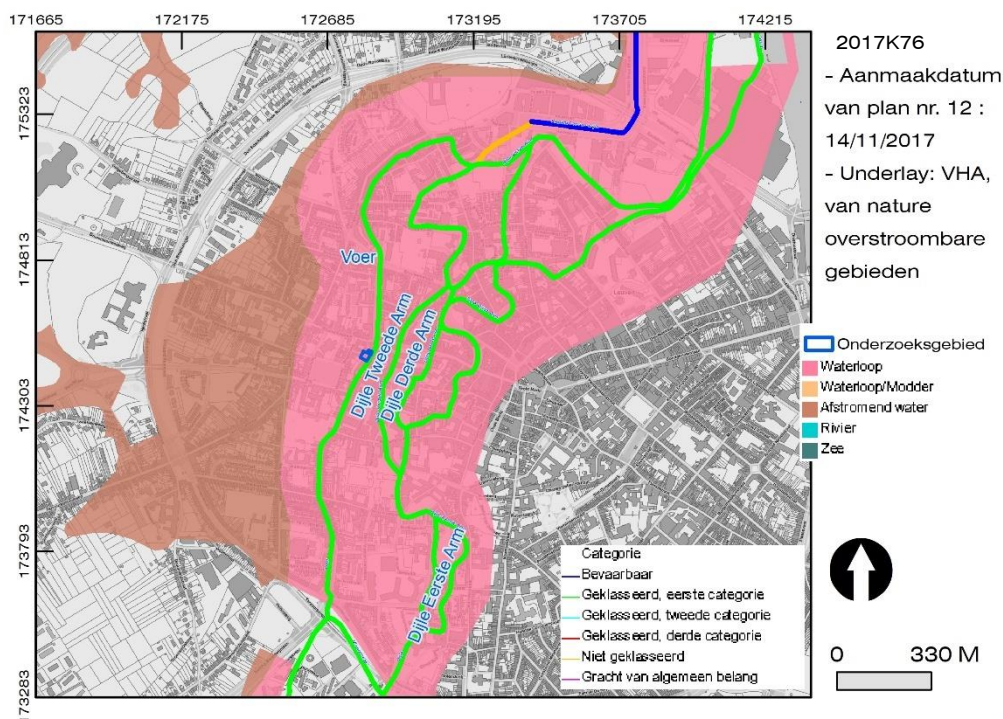
Op het Digitaal Terreinmodel met resolutie van een TAW-waarde (Tweede Algemene Waterpassing) is te zien dat het plangebied gelegen is op een hoogte van 21,7 m TAW. De hoogteprofielen van de lengte van het projectgebied zelf geven een vrij gediversifieerd beeld. Dit toont aan dat het projectgebied onderhevig is geweest aan heel wat menselijke ingrepen waardoor het beeld van het Digitaal Hoogtemodel beïnvloed wordt door de aanwezigheid van gebouwen (zoals zichtbaar in het centrale gedeelte van het westelijke hoogteprofiel). Het oostelijke hoogteprofiel van het projectgebied geeft een iets regelmatig beeld aangezien het grootste gedeelte van deze zone in gebruik is als parkeerplaats en dus een vrij

egaal terrein betreft. De stijging in het noordoosten wordt dan weer verklaard door de aanwezigheid van gebouwen.

4.1.2.1 Hydrografische situering

De ontwikkeling van de stad Leuven hangt nauw samen met de hydrografische situering ervan. De stad is immers ontstaan aan de kruising van de Dijle met een aftakking van de Romeinse weg tussen Tienen en Elewijt.⁸ Het hoeft dan ook niet te verwonderen dat het uitzicht en de bodemgesteldheid van het projectgebied in sterke mate bepaald worden door de situering ervan binnen de alluviale vlakte van de Dijle en haar bijrivieren. De Dijle stroomt door de stad Leuven, en vormt hierbij een vijftal verschillende zijarmen. Tevens mondt de Voer uit in de Dijle ter hoogte van de stad.

Het projectgebied, gelegen op de linkeroever van de Voer en binnen de alluviale vlakte van de Dijle, bevindt zich dan ook binnen een van nature overstroombaar gebied.

20

Figuur 10. Situering van het onderzoeksgebied ten opzichte van de Vlaamse Hydrografische Atlas.

De grote hoeveelheid aanwezige waterlopen, in combinatie met de grote overstromingsgevoeligheid van het gebied, noopte de mens ertoe om de waterlopen te kanaliseren. Zowel de Dijle, haar bijrivieren en de Voer zijn thans

⁸ Agentschap Onroerend Erfgoed 2017: Historische stadskern van Leuven [online], <https://inventaris.onroerenderfgoed.be/erfgoedobjecten/120526> (geraadpleegd op 14 november 2017).

echter allemaal gekanaliseerd, waarbij de Voer, die het tracé van de Kapucijnenvoer volgt, zelfs volledig overwelfd werd in de 19e eeuw. Deze waterloop mondt in het noorden van het stadscentrum uit in de Dijle Vierde Arm, nabij het Valkenplein.

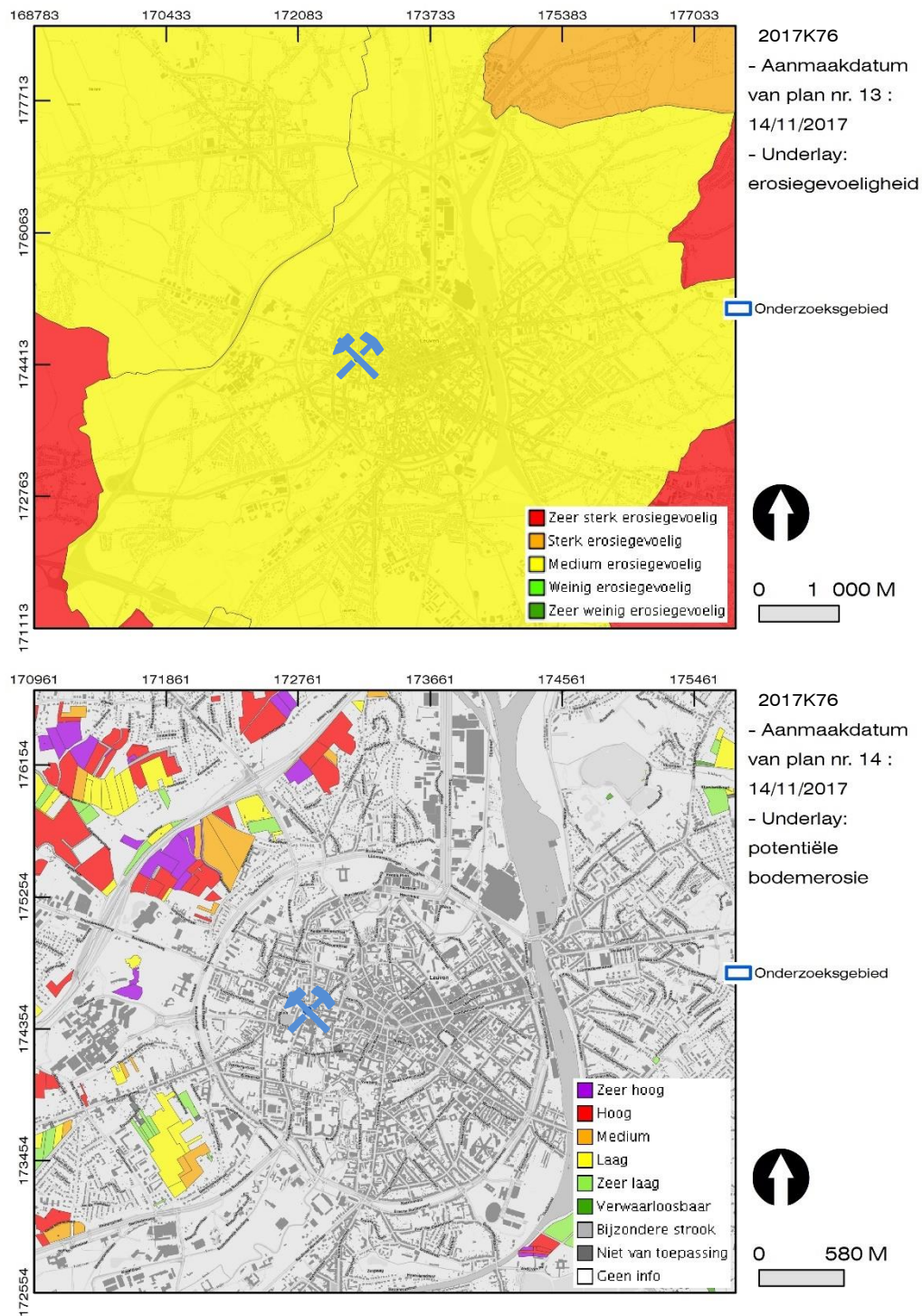
Gelet op de vele ingrepen van de mens om greep te krijgen op het water, is de situatie ondertussen drastisch veranderd: de watertoets (opname 2017) toont nog slechts een beperkt aantal kleinere overstromingsgevoelige gebieden binnen de stad Leuven. Bijgevolg kan gesteld worden dat heden de rivier en de bijrivieren door kanalisatie onder controle zijn gebracht, maar dat de rivier in het verleden (i.e. zonder gecontroleerde waterhuishouding) een zeer grote invloed op het landschap zal hebben uitgeoefend, wat ook te zien is op de hoogtekaart en de bodem.

Om in te schatten wat de kans op het aantreffen van archeologische sporen en structuren is, moet in deze situatie ook de erosie van het gebied onderzocht worden, omdat dit in sterke mate de bewaring van archeologische relictten kan beïnvloeden.

4.1.2.2 Erosiegevoeligheid

De mate waarin een gebied erodeert kan gevolgen hebben voor de archeologische waarde van het gebied: wanneer een site zich in een sterk tot zeer sterk erosiegevoelig gebied bevindt, is algemeen gesteld de kans op bewaring kleiner, of is de kans op het beschadigen van dit archeologisch erfgoed groter. Anderzijds kunnen archeologische lagen door geërodeerde pakketten worden afgedekt, waarbij de kans op een goede bewaring over het algemeen verbetert (of beter wordt geacht). Om de erosiegevoeligheid van het onderzoeksgebied in te schatten kunnen zowel de Erosiegevoeligheidskaart voor Vlaanderen als de Potentiële bodemerosiekaart per perceel worden onderzocht.

De Erosiegevoeligheidskaart voor de Vlaamse Gemeenten geeft voor elke gemeente in Vlaanderen de gemiddelde gevoeligheid voor bodemerosie weer (de dato 2006). De kaart geeft dus op niveau van Vlaanderen een eerste indicatie van de locatie van erosiegevoelige gebieden. De kaart is een afgeleide van de potentiële bodemerosiekaart per perceel (de dato 2006). Op de Erosiegevoeligheidskaart voor de Vlaamse Gemeenten staat het gebied ingekleurd als “medium erosiegevoelig”. Het onderzoeksgebied is niet fundamenteel veranderd sinds 2006, dus de kaart is nog steeds van toepassing.

Figuur 11. Erosiegevoeligheid van het onderzoeksgebied in twee kaarten.

Op de potentiële bodemerosiekaart per perceel, die een meer gedetailleerd beeld geeft, staat het onderzoeksgebied niet gekarteerd ("geen info"). Op basis van de bebouwing in de stadskern kan gesteld worden dat hier geen sprake (meer) is van erosie.

Dit betekent dus ook dat de mogelijk aanwezige archeologische sporen en structuren binnen het onderzoeksgebied op dit ogenblik niet meer aan erosie onderhevig zijn. Dit neemt echter niet weg dat in het verleden, alvorens het gebied zo dicht bebouwd was, geen sprake was van erosie. Echter, aangezien het projectgebied zich bevindt binnen de alluviale vlakte van de Dijle, en dus binnen een landschap met een beperkt hoogteverschil, kan gesteld worden dat erosie eerder beperkt zal zijn geweest.

Dit betekent dus ook dat de mogelijk aanwezige archeologische sporen en structuren binnen het onderzoeksgebied weinig aan erosie zijn blootgesteld geweest. Resten van de menselijke activiteiten in het verleden zijn waarschijnlijk niet van de helling afgespoeld en anderzijds zijn ze evenmin door natuurlijke sedimenten bedekt geworden.

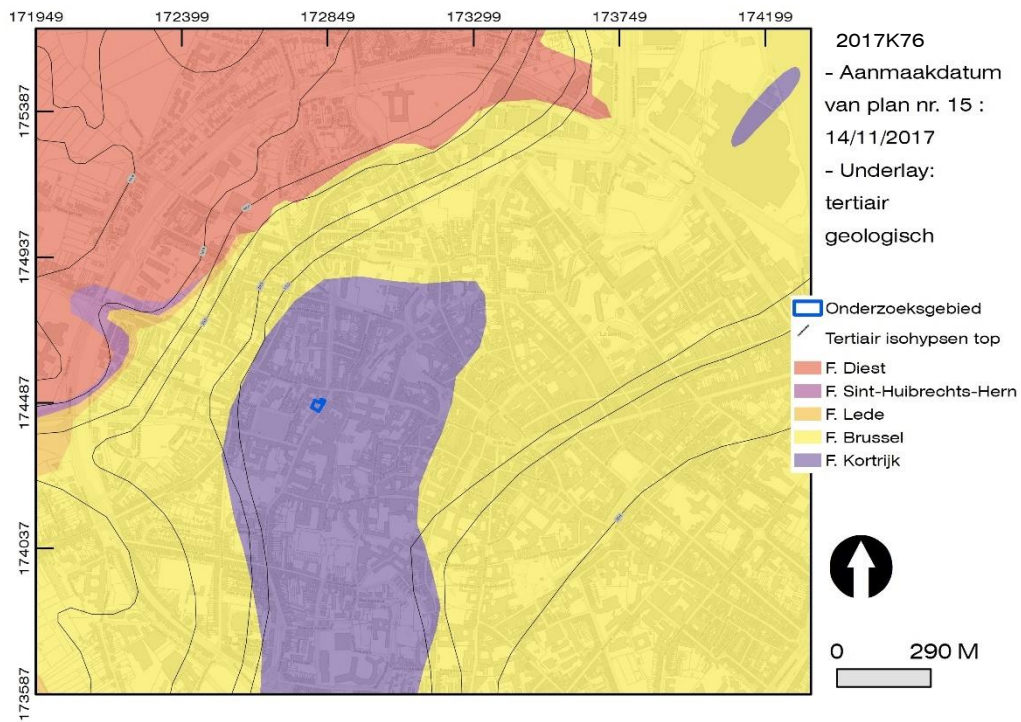
De oorzaak van deze vrij stabiele situatie moet gezocht worden in de geologische opbouw van het gebied, die in een volgend hoofdstuk zal worden onderzocht. De geologische situatie heeft tevens een enorme impact gehad op hoe de mens in het verleden de gronden heeft waargenomen en geïnterpreteerd.

4.1.3 Aardkundige situering

4.1.3.1 Tertiair geologisch

De diepste lagen die in het onderzoeksgebied door de mens in het verleden konden worden aangesneden, zijn de tertiaire geologische eenheden in de ondergrond. Deze worden aangesneden bij het uitgraven van uitermate diepe structuren, zoals bijvoorbeeld waterputten en grachten (denk aan grachten van mottekastelen of forten). Deze lagen kunnen ook zijn aangesneden omwille van hun waarde als grondstof: in het geval van kleiafzettingen kunnen deze voor bijvoorbeeld baksteenproductie zijn aangewend.

De tertiaire (het geologische tijdvak van 66,0 tot 2,58 miljoen jaar geleden) gelaagdheden in de ondergrond van het projectgebied bestaan uit de Formatie van Kortrijk. De Formatie van Kortrijk wordt omschreven als een doorgaans kleilig facies met weinig macrofossielen. De formatie bestaat uit door de zee afgezette (mariene) kleilagen uit het Ypresiaan (Vroeg-Eoceen) en is dus ongeveer 52 miljoen jaar oud. Ter hoogte van het projectgebied wordt ze gekenmerkt door een grijze klei. De hoogtelijnenkaart van de top van het tertiair geeft aan dat de tertiaire ondergrond zich ter hoogte van het projectgebied bevindt op een diepte tussen 10 en 15 meter ten opzichte van de TAW.

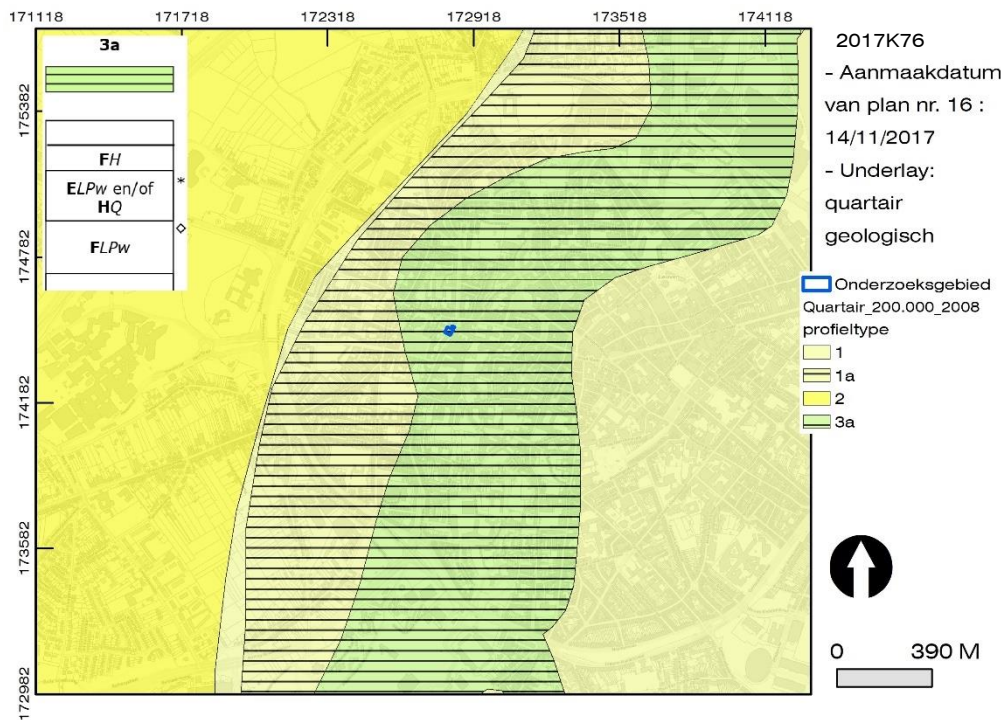
Figuur 12. Situering van het projectgebied ten opzichte van de tertiair geologische kaart.

Voor het projectgebied zelf heeft de aanwezigheid van deze klei waarschijnlijk weinig invloed op de archeologische waarde. Deze tertiaire lagen worden immers afgedekt door quartaire sedimenten en met name de quartaire gelaagdheden hebben de mens in het verleden en het gebruik van het land sterk beïnvloed.

4.1.3.2 Quartair geologisch

Op de quartair geologische kaart staan de bodemtypes weergegeven die afgezet zijn in het quartaire tijdvak (onderverdeeld in het Pleistoceen en het Holocene, respectievelijk voor en na de laatste ijstijd), met name vanaf 2,58 miljoen jaar geleden tot op heden. Deze afzettingen zijn meestal vrij ondiep aan de oppervlakte aanwezig en zijn in grote mate bepalend voor menselijke activiteiten zoals landbouw, veeteelt, enzovoort.

De quartair geologische kaart geeft aan dat de quartaire ondergrond ter hoogte van het plangebied bestaat uit type 3a, wat neerkomt op Holocene en/of Tardiglaciale fluviale afzettingen (a) bovenop de Pleistocene sequentie (3).

Figuur 13. Situering van het projectgebied ten opzichte van de quartair geologische kaart.

Bij deze eolische leemafzettingen heeft men te maken met een Pleistocene en een Holocene afzetting. Uit de diverse boorbeschrijvingen is het echter zeer moeilijk het verschil tussen de verschillende onderlinge leemafzettingen af te leiden. De Pleistocene leem die in Midden-België afgezet werd, was hoofdzakelijk van Weichsel (Würm) ouderdom. Tijdens deze ijstijd brachten de winden die vooral uit het N-NW kwamen, naast sneeuw, ook loess en zand mee dat opgewaaid werd uit blootliggende sedimenten (ook de Noordzee lag toen droog). Dit materiaal werd dan later weer afgezet, waardoor Midden-België met een leemmantel werd bedekt. Deze leem werd op sommige plaatsen weggespoeld. Zo vindt men nu nog de maximale leemaccumulaties in de depressies langs de lijzijden weer. Gebaseerd op de atmosferische vochtigheid kan men twee afzettingsperiodes onderscheiden: het Hesbayaan en het Brabantiaan.

Het Hesbayaan was een koude, zeer vochtige periode met veel neerslag. De afgezette leem werd ten gevolge van deze neerslag door smeltwaters herwerkt, zodat men over niveo-eolische leem spreekt. Meestal kreeg men hierdoor uit deze eerste periode van de Weichsel-ijstijd een afwisselende afzetting van leem en zand. Immers werd het zand reeds bij een groot debiet van de smeltwaters afgezet terwijl de leem pas bij een klein debiet, dus in de zomer, werd afgezet. Deze afwisseling van zand en leem noemt men de Haspengouw leem.

Het Brabantiaan was als tweede periode uit de Weichsel-ijstijd ook een koude, maar een veel drogere periode met weinig of geen neerslag. Hierdoor bleef de leem ter plaatse liggen en vormde zo een hangende leemmassa, namelijk de Brabant

leem. Deze leem werd tijdens het Subatlanticum gedeeltelijk ontkalkt. Hierdoor omvat het Brabant leem een ontkalkt gedeelte en een onderliggend kalkrijk gedeelte.

Tussen deze twee periodes zou er zich een verdroging van het klimaat hebben voorgedaan waardoor er zich een bodem, namelijk de bodem van Kesselt, heeft kunnen ontwikkelen. Getuige van deze verdroging zijn tevens de gebroken (ten gevolge van vorstwerking) tertiaire keitjes aan de basis van het Brabantiaan. Ook ouder dan het Hesbayaan heeft zich een bodem kunnen ontwikkelen waarop zich later een humusrijke leemlaag heeft gevormd. Het hierop volgend Holoceen werd gekenmerkt door een vochtig, gematigd klimaat dat een andere invloed heeft op het landschap dan het periglaciale klimaat uit het Pleistoceen. Immers krijgt men door dit nieuwe klimaat een hername van de bronerosie, de creep en het ruissellement (oppervlakteafvoer). Deze worden elk nog eens versterkt door de vele ontbossingen en het wegruimen van de leem door de mens. Door de erosie ontstonden tijdens het Holoceen vele kleine depressies, die later door afgespoelde leem, colluvium, werden opgevuld. Dit colluvium is verscheiden van aard waardoor deze ook nog geen officiële lithostratigrafische naam heeft gekregen.⁹ Op basis van de ligging van het plangebied in het stadscentrum van Leuven is de kans echter klein dat dit Holoceen colluvium in de bodem zal aangetroffen worden (cf. §Erosiegevoeligheid).

4.1.3.3 Bodemkaart van België

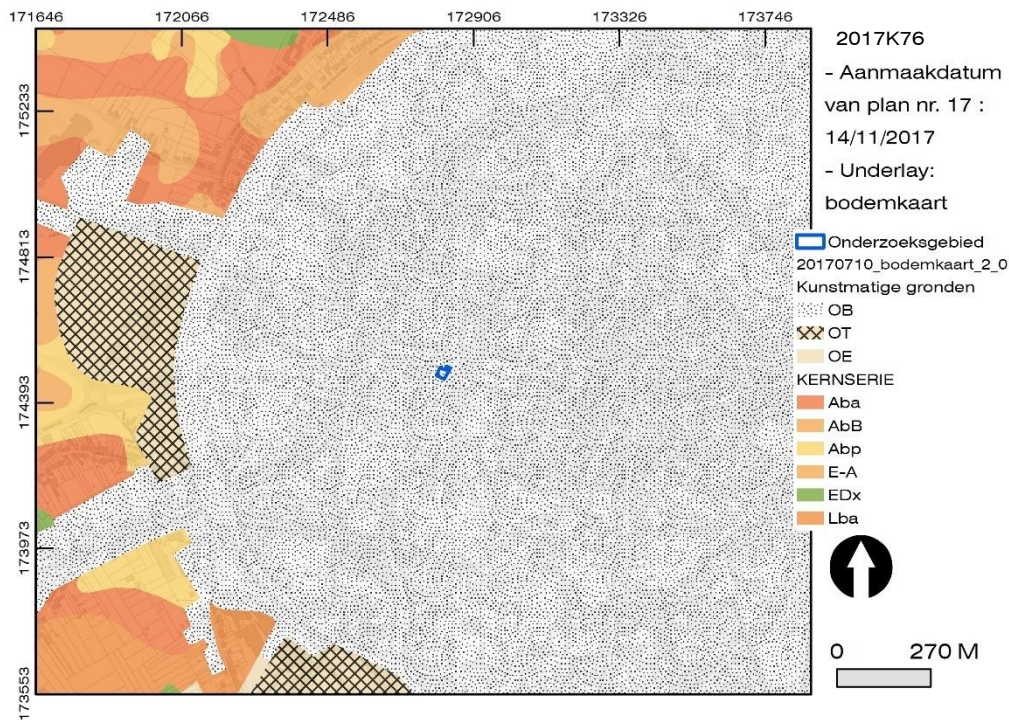
26

De menselijke activiteiten hebben zich sinds jaar en dag toegespitst op landbouw en veeteelt en in die optiek zijn de bodems in België geïnventariseerd naar -voornamelijk- de bodemtextuur en de vochtigheid, met het oog op een duidelijk beeld van waar welke gewassen geteeld kunnen worden.

Op de bodemkaart van België staat het projectgebied gekarteerd als OB, wat neerkomt op bebouwde gebieden. Het volledige moderne stadscentrum van Leuven staat aldus ingekleurd, wat er echter niet op wijst dat het gebied nooit als landbouwgrond is gebruikt (integendeel, er zijn aanwijzingen voor landbewerking vanaf de 13^e eeuw, zie §Algemene historische situering).

Leuven bevindt zich op de grens van de leem- en de zandleemstreek, waardoor de omliggende gebieden gekarteerd worden als een variëteit aan leemrijke bodems. Naargelang ze zich dichterbij of verder van een waterloop bevinden, is de vochtigheidsgraad van de bodem hoger dan wel lager.

⁹ Goosens 2007: 28-29.

Figuur 14. Situering van het projectgebied ten opzichte van de bodemkaart.

Op basis van bovenstaande gegevens kan worden besloten dat de bodemgesteldheid binnen het onderzoeksgebied gunstig is voor menselijke activiteiten, zowel in het heden als in het verleden. Er kan tenslotte worden onderzocht of deze data ook bevestigd worden door de boringen die in de Databank Ondergrond Vlaanderen zijn opgenomen.

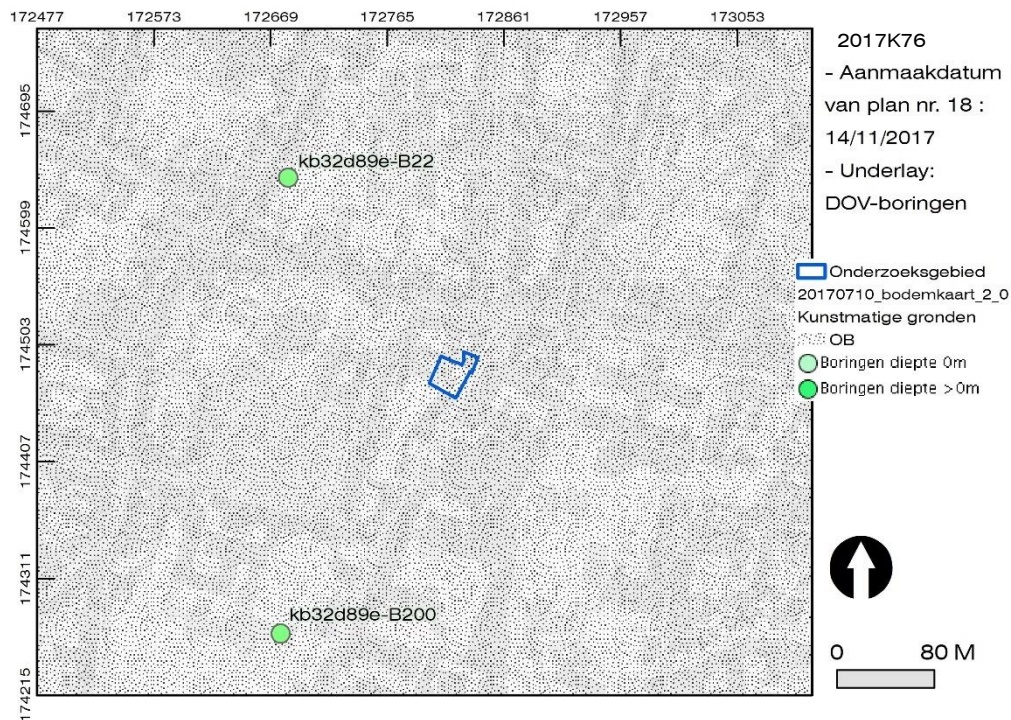
4.1.3.4 Gekende boringen¹⁰

In de nabijheid van het onderzoeksgebied zijn reeds enkele boringen uitgevoerd, zij het niet met archeologische doeleinden in gedachten. Het zijn eerder sonderingen voor het bepalen van draagkracht of samendrukbaarheid.

185 m ten noordwesten van het plangebied werd in 1905 een boring geplaatst met code *kb32d89e-B22*. Deze boring met goede betrouwbaarheid werd uitgevoerd tot maximaal 9,85 m onder het maaiveld. Alle sedimenten werden geïnterpreteerd als quataire afzettingen. De bovenste 1,25 m is omschreven als 'terrains rapportés', wat geïnterpreteerd kan worden als een pakket stadsophoging. De onderliggende lagen bestaan uit gele leem (tot 4 m diep), waaronder zich een 85 cm dik pakket geel zand bevindt. Dit pakket dekt een dikkere laag klei af met een dikte van ca. 3,4 m. Het betreft mogelijks fluviale afzettingen van de Dijle of de Voer, al is dit niet

¹⁰ www.geopunt.be

op de boorbeschrijving vermeld. Daaronder bevindt zich geel grindrijk zand (50 cm) waaronder een laag keien werd aangeboord.

Figuur 15. Situering van enkele DOV-boringen in de nabijheid van het projectgebied ten opzichte van de bodemkaart.

28

235 m ten zuidwesten van het plangebied werd een andere geologische boring geplaatst, aangeduid met code *kb32d89e-B200*. De betrouwbaarheid van de gegevens is goed en de boring heeft een maximale diepte van 8,5 m onder het toenmalige maaiveld. Bovenin bestaan de eerste twee meter uit bruine leem, weliswaar onzuiver en mogelijk te interpreteren als stadsophoging. Daaronder bevindt zich een één meter dik pakket met geelachtige leem. Tussen 3 en 4 meter werd een laag lichtgeel fijne zandige leem aangeboord dat een pakket grind afdekt. Dit grindpakket bevindt zich tot op een diepte van minstens 8,50 meter onder het toenmalige maaiveld. Bij deze boring moet wel de opmerking gemaakt worden dat de boring zich ondertussen bevindt in een zone die op de bodemkaart gekarteerd staat als "OB", wat neerkomt op bodems die door ingrijpen van de mens gewijzigd of vernietigd zijn. Aangezien deze boring vermoedelijk dateert van enkele jaren voor de opmaak van de bodemkaart kan ervan uitgegaan worden dat de data van deze boring niet meer overeenkomen met de huidige bodemgesteldheid ter hoogte van de boorlocatie. Bovendien is ook de hoogte van het maaiveld gewijzigd: ten tijde van de boring bevond het maaiveld zich 2,20 meter lager dan de huidige hoogteligging (op basis van het DHMVII).

Het grind dat in de boringen werd aangetroffen, kan geïdentificeerd worden als het quartair basisgrind. Daaronder bevinden zich dus de tertiaire afzettingen.

Er moet worden besloten dat de boringen, opgenomen in de DOV, voor het huidige onderzoeksgebied te weinig informatie over de bodemopbouw geven. Alleen kan met enige voorzichtigheid gewag gemaakt worden van de aanwezigheid van een twee meter dik pakket bouwafval en andere dat geïnterpreteerd kan worden als stadsophoging. Mogelijks werd dit pakket in het verleden opgeworpen om de zone te nivelleren en aldus een nieuw egaal niveau te creëren alvorens nieuwe bebouwing op te richten.

Dit vermoeden kon echter niet gecontroleerd worden met behulp van controleboringen, aangezien het volledige terrein bebouwd en/of verhard is. Mogelijks kan de historische situering van het projectgebied hierop een antwoord bieden. In een volgend hoofdstuk wordt dan ook nader ingegaan op de (bouw)geschiedenis van het projectgebied en welke invloed deze heeft gehad op de bewaringstoestand van het eventueel aanwezige archeologische bodemarchief.

4.2 Historische beschrijving van het onderzochte gebied en zijn omgeving

4.2.1 Algemene historische situering

Over de vroegste geschiedenis van Leuven is niet veel geweten. Er zijn archeologische bronnen die wijzen op Romeinse aanwezigheid, onder meer nabij het onderzoeksgebied, maar verdere kennis over deze periode is eerder beperkt (zie ook verder). De plaatsnaam *Loven* verschijnt voor het eerst in de geschreven bronnen aan het einde van de 9^e eeuw. De *Annales Fuldenses* maken dan melding van de Slag bij Leuven (891) waarin Arnulf van Karinthië een belangrijke overwinning boekt op de Noormannen.

Figuur 16. Koning Arnulf van Karinthië (845-899)¹¹ en Viking-Re-enactors.

¹¹ [https://nl.wikipedia.org/wiki/Slag_bij_Leuven_\(891\)](https://nl.wikipedia.org/wiki/Slag_bij_Leuven_(891))

Vanaf de 10^e eeuw worden de geschreven bronnen talrijker. In die periode wordt een eerste versterking aangelegd op een eiland in de Dijle, vermoedelijk op de plaats waar zich nu het Groot-Begijnhof bevindt, op 950 m ten zuiden van het plangebied. Later werd een tweede burcht meer stroomafwaarts neergezet. Deze grafelijke burcht zou zich vanaf 1015 op het zogenaamde Hertogeneiland bevonden hebben. Deze is gelegen net ten oosten van het plangebied, op een afstand van ongeveer 200 m. Later, in de 13^e eeuw, werd deze burcht nogmaals verplaatst naar de Keizersberg.

Figuur 17. Zicht op het Slot van Leuven, op de Keizersberg (1659).¹²

De aanwezigheid van de graven van Leuven, later hertogen van Brabant, wijst op een zeker belang van de stad binnen de regio. Leuven dankt haar economische groei aan de ligging langs de bevaarbare Dijle (als historische transportroute) en op de handelsweg Brugge-Keulen (Brusselsestraat). Deze ligging lag aan de oorsprong van de vroegste stadsontwikkeling van Leuven, in de loop van de 12^e eeuw. Omstreeks 1156 kreeg de stad haar eerste stenen omwalling die bestond uit 11 poorten en 31 torens, die ook de grafelijke burcht omsloot. De ontwikkeling van de typische stadsfaciliteiten zoals stadhuis, markten en hallen moet in deze periode gesitueerd worden, evenals de vestiging van heel wat religieuze ordes. In de 14^e eeuw was onder meer de eigen lakennijverheid verantwoordelijk voor verdere

¹² <https://nieuws.kuleuven.be/nl/campuskrant/1112/extra/nieuwe-website-en-expo-tonen-leuven-in-prenten>

economische ontwikkeling. De tweede stenen omwalling werd in die periode aangelegd. Deze komt ongeveer overeen met de huidige stadsring. In 1425 werd de universiteit - *Studium Generale Lovaniense* - gesticht door Jan van Bourgondië. Deze trok geleerden aan van over heel Europa en Leuven werd hiermee een echte universiteitsstad. Ook al verloor de universiteit een aantal malen aan belang, ze zou in de eeuwen na de stichting toch uitgroeien tot één van de belangrijkste van de Lage Landen en zou een belangrijke rol blijven spelen in de ontwikkeling van de stad.

Met de aanleg van de Leuvense Vaart in 1750, waarin vooral de brouwers een belangrijke rol speelden, werd Leuven als economisch-industrieel centrum op de kaart gezet. Vooral de bierindustrie won vanaf toen aan belang.

Beide wereldoorlogen drukten een zware stempel op de stad. Vooral de zone tussen de Grote Markt en het station werd zwaar toegetakeld. In beide oorlogen ging een groot deel van de universiteitsbibliotheek (en duizenden archiefstukken) in vlammen op. Ook heel wat gebouwen gingen tegen de vlakte en dienden na de oorlogen (eerst in het interbellum en later in de jaren '50) heropgebouwd te worden.¹³

4.2.2 Specifieke historische situering van het projectgebied

De Kapucijnenvoer vertoont een kronkelig verloop heeft tussen de Brusselsestraat en de Tervuursevest.¹⁴ Het plangebied ligt in het noorden van de straat nabij de hoek met de Brusselsestraat. De straat dankt haar naam enerzijds aan de Voer, en anderzijds aan het voormalige Kapucijnenklooster.

De Voer ontspringt bij Tervuren en stroomt de stad binnen via de Cleyne Spuyte, in het zuiden van de stad. Vervolgens mondt ze uit in de Dijle aan de voet van de Keizersberg (in het noorden van de stad). In de tweede helft van de 19^e eeuw werd de Voer binnen de vesten overwelfd; in de zone tussen de Brusselsestraat en de Kruidtuin gebeurde dit in 1869. De randbebouwing van de Kapucijnenvoer werd vóór de 19^e eeuw reeds gekenmerkt door een combinatie van kleinschalige werkmanshuizen enerzijds en grootschalige gebouwen, zoals de heden verdwenen kloosters van de Engelse nonnen en de kapucijnen anderzijds. Hiertussen bevinden zich heden ten dage enkele open ruimten, zoals de Kruidtuin (op de plaats van het voormalige kapucijnenklooster). Reeds in 1252 was de hoek van de Kapucijnenvoer en de Brusselsestraat, aan de noordzijde van het plangebied, gekend onder de naam "Coithuc", naar het derderangs bier dat door de vele brouwerijen in deze buurt werd gebrouwen. Hier bevond zich omstreeks het midden van de 15^e eeuw de woonplaats van de stadsbouwmeester Mathieu De Layens. Het huidige driehoekige pleintje "De Cuythoek", met het gelijknamige restaurant (Kapucijnenvoer nr. 5), gelegen aan de overzijde van de straat tegenover het plangebied, wordt

¹³ Acke et al., 2017: 21.

¹⁴ Agentschap Onroerend Erfgoed 2017: Kapucijnenvoer [online], <https://inventaris.onroerenderfgoed.be/erfgoedobjecten/125420> (geraadpleegd op 14 november 2017).

gekenmerkt door een recente nieuwbouw (nrs. 2-4) en restanten van de rijhuisbebouwing met sobere neoclassicistische lijstgevels (nrs. 6-8, onderdeel van het plangebied).

Op onderstaande foto is de waterloop al niet meer zichtbaar. De afbeelding toont een zicht op de Kapucijnenvoer en de Cuythoek vanuit de Brusselsestraat. Rechts op de afbeelding zijn de gevels te zien van de 19^e-eeuwse bebouwing op de locatie van het plangebied: het donkere gebouw en het witte gebouw daar links van zouden overeenkomen met het gebouw waarin op heden een bloemenwinkel gevestigd is en dat zich in de meest noordelijke hoek van het projectgebied bevindt.¹⁵ De foto kan vermoedelijk gedateerd worden tussen 1890 en 1914.¹⁶

Figuur 18. Zicht op de 19de-eeuwse bebouwing van Kapucijnenvoer en de Cuythoek vanuit de Brusselsestraat. Het plangebied is rechts te zien (in rood omlijnd).¹⁷

Het eerste deel van de straatnaam verwijst naar het voormalige Kapucijnenklooster dat in 1618 op de plaats van de huidige Kruidtuin, ten zuiden van het plangebied, gebouwd werd. Op 27 november 1796 werden de kapucijnen echter uit hun klooster gezet, waarna het klooster verkocht werd en de gebouwen in 1802 werden afgebroken.

¹⁵ Met dank aan Tom Lenaerts van het Agentschap Onroerend Erfgoed voor de identificatie.

¹⁶ Met dank aan Liesbeth Croimans van het Stadsarchief Leuven.

¹⁷ Met dank aan Joke Buijs van de afdeling ruimtelijk beleid van de stad Leuven voor de aanlevering van deze foto.

Figuur 19. Zicht op het kapucijnenklooster waartoe een brug over de Voer toegang verleende.¹⁸ Ook het kapucijnenkruis met spons en lans wordt afgebeeld.¹⁹

Om de geschiedenis van het huidige onderzoeksgebied meer in detail te kunnen onderzoeken is het raadplegen van twee belangrijke groepen van bronnen noodzakelijk: het historisch kaartenmateriaal en de gekende archeologische gegevens in de dichte omgeving van het gebied.

4.2.3 Relevante historische kaarten en plannen

Om de archeologische waarde van het onderzoeksgebied in te schatten wordt in onderstaand hoofdstuk historisch kaartenmateriaal onderzocht.

4.2.3.1 Kaart van Rouselberch, ter Banck, Hever, Parck (1550-65)²⁰

Een van de oudste kaarten die een zicht geven op de situatie van het plangebied in het verleden is de kaart van Leuven (Prov. Zuid-Brabant) met Rouselberch, ter Banck, Hever, Parck. De kaart werd opgesteld tussen 1550-1565 naar een originele tekening van Jacob van Deventer.

¹⁸https://theo.kuleuven.be/en/research/research_units/ru_church/ru_church_capuchins/images/friaries/ofmcap-leuven

¹⁹ Hildebrand P., 1950. *De Kapucijnen te Leuven, Archief der Kapucijnen, Antwerpen.*

²⁰ www.cartesius.be

De kaart toont de 16^e-eeuwse situatie van Leuven, waarbij duidelijk te zien is dat de Voer nog niet overwelfd was. Het plangebied bevindt zich net ten zuiden van de Brusselsestraat en wordt gekarteerd binnen een bebouwde zone.

Figuur 20. Situering van het projectgebied ten opzichte van de kaart van Leuven uit de 16^e eeuw.²¹

Aan de noordzijde van het projectgebied wordt de huidige Zongang weergegeven, al lijkt deze op deze kaart langer te zijn dan in zijn huidige toestand. Aan de overzijde van de Kapucijnenvoer is het driehoekige plein De Cuythoek te zien.

Het projectgebied bevindt zich buiten de eerste vesting, waarvan een deel zichtbaar is ten oosten van het projectgebied, waar ze het verloop van de Tweede Arm van de Dijle volgt. Aan de noordwestzijde van deze stadsomwalling wordt de Biestpoort afgebeeld; en iets verder naar het zuiden de Minderbroederspoort.

Ten westen van het onderzoeksgebied bevindt zich de Sint-Jacobskerk. Dit was één van de vijf middeleeuwse parochiekerken van de stad. Ook de Wagenweg (de straat parallel aan de Kapucijnenvoer, ten westen van het projectgebied) is zichtbaar op het plan. Deze werd in 1331 als Verckensdonck benoemd en was een langere straat die de Brusselsestraat met de Tervuursestraat verbond. Daarbij liep de straat diagonaal doorheen de Biest, een met biesen begroeide plaats die in de 19e eeuw genivelleerd en ingericht werd als Sint-Jacobsplein. Het toponiem “biest”

²¹ Koninklijke Bibliotheek van België 2017 [online], <http://uurl.kbr.be/1043830> (geraadpleegd op 14 november 2017).

wordt tevens gebruikt in de naamgeving van één van de stadspoorten, alsook in de oude benaming van de Brusselsestraat die vroeger de Bieststraat heette.²²

4.2.3.2 Kaart van Jacob van Deventer (1583)²³

Deze laat-16e-eeuwse kaart van Jacob van Deventer geeft een gedetailleerd inzicht in de ligging van het plangebied en haar omgeving.

De zone ten zuiden van de Brusselsestraat, waar het plangebied gelegen is, vertoont bewoning op de linkeroever van de Voer. Op deze kaart, in tegenstelling tot de vorige, gaat het hier niet om rijbebouwing, maar om afzonderlijke huizen. De percelen van deze huizen zijn te zien en insinueren dat er een achterliggende tuin aanwezig is die grenst aan de Zongang. De Sint-Jacobskerk is te zien, temidden van een groene zone, die werd aangeduid als de Biest.

35

Figuur 21. Situering van het projectgebied ten opzichte van de kaart van Deventer.²⁴

²² Agentschap Onroerend Erfgoed 2017: Wagenweg [online], <https://inventaris.onroenderfgoed.be/erfgoedobjecten/109898> (geraadpleegd op 14 november 2017).

²³ www.cartesius.be

²⁴ Koninklijke Bibliotheek van België 2017 [online], <http://uurl.kbr.be/1035795> (geraadpleegd op 15 november 2017).

4.2.3.3 Kaart van 'Lovanium Brabanti(c)arum urbium caput unica musaru(m) ac presentantissimarum artium sedes optantissimum domicillu(m) (1612-1648)²⁵

De kaart 'Lovanium Brabanti(c)arum urbium caput unica musaru(m) ac presentantissimarum artium sedes optantissimum domicillu(m)' geeft de situatie van het plangebied in de eerste helft van de 17^e eeuw weer. Er is een lichte verschuiving zichtbaar op het kaartmateriaal waardoor het projectgebied iets meer naar het oosten wordt afgebeeld dan dat in werkelijkheid het geval is.

Deze 17^e-eeuwse kaart toont iets meer detailwerking dan de kaart van Deventer uit de tweede helft van de 16^e eeuw. Binnen het projectgebied lijkt bebouwing aanwezig te zijn, terwijl de hoek van de Kapucijnenvoer met de Brusselsestraat er onbebouwd bij ligt. Het verloop van de Voer is duidelijk weergegeven, en ook de Zongang en de achterliggende Wagenweg zijn duidelijk herkenbaar op deze kaart.

Figuur 22. Situering van het projectgebied ten opzichte van de kaart van Leuven uit de 17^e eeuw.²⁶

4.2.3.4 Atlas van Ferraris (1777)

De Atlas van Ferraris bestaat uit een verzameling van militaire stafkaarten uit het einde van de 18^e eeuw. Deze kaarten geven een goed beeld van België in die periode. Het onderzoeksgebied komt ook nog voor op het ouder kaartenmateriaal van Fricx (1712), maar er is onvoldoende detailwerking om zinvolle uitspraken te

²⁵ www.cartesius.be

²⁶ Koninklijke Bibliotheek van België 2017 [online], <http://uurl.kbr.be/1035854> (geraadpleegd op 15 november 2017).

kunnen doen. Dit geldt eveneens voor de weergave van het projectgebied op de kaart van Villaret (1745-1748): de stad Leuven is gekarteerd, maar de detailwerking is te beperkt om gedegen uitspraken te doen over het landgebruik of de bouwgeschiedenis. Voor deze periode is nog een aantal andere kaarten voorhanden, maar met de hier besproken kaarten wordt een voldoende duidelijk beeld gepresenteerd voor de situatie van het projectgebied in deze periode.

Op de kaart van Ferraris wordt het beeld van het projectgebied wat minder gedetailleerd weergegeven dan op vorige kaarten. En ook hier is een verschuiving van het kaartmateriaal zichtbaar en dient het projectgebied in feite iets meer naar het westen te worden gesitueerd. De Voer is duidelijk herkenbaar, net als de Brusselsestraat. Opmerkelijk is de afwezigheid van het steegje Zongang dat hier volledig lijkt opgenomen te zijn in een nieuw bouwblok.

Terwijl op vorige kaarten de bebouwing op de linkeroever van de Voer werd afgebeeld, staat deze hier iets verder van de waterloop af. Tussen de bebouwing en de Voer is een open ruimte te zien (straat?) met twee groene (gras?)perken, gelegen aan een brug over de Voer. Dit beeld kan aantonen dat de zone van het plangebied is omgevormd en dat de bebouwing niet alleen is toegenomen, maar ook verder van de Voer af werd gebouwd.

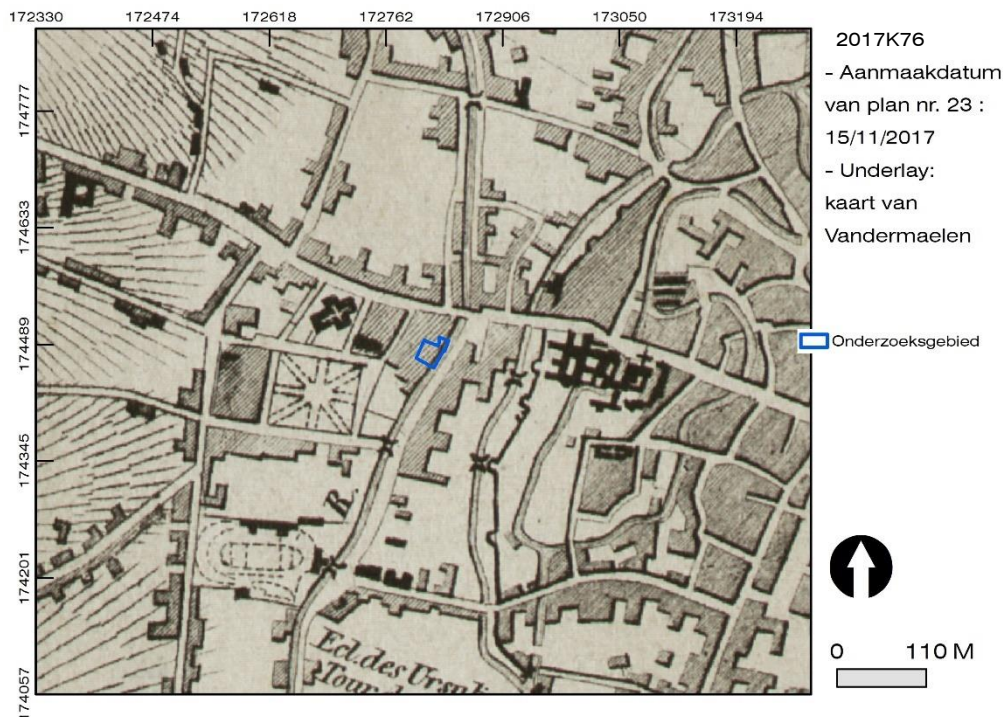

Figuur 23. Situering van het projectgebied ten opzichte van de kaart van Ferraris.²⁷

²⁷ www.geopunt.be

4.2.3.5 Vandermaelen kaarten (1846-1854)²⁸

Op het georeferenciede kaartenmateriaal van Vandermaelen is het onderzoeksgebied bebouwd en is de Voer nog niet overwelfd. Wel is de zone van het plangebied als volledig bebouwd aangeduid. De bebouwing in de omgeving is, in tegenstelling tot de situatie op de kaart van Ferraris, weinig aangegroeid. Aan de straatzijde zijn huizenrijen te zien terwijl daartussen verschillende groenzones (tuinen en parken) worden weergegeven. Verder is duidelijk zichtbaar dat de Wagenweg werd rechtgetrokken en dat het Sint-Jacobsplein werd aangelegd. Dit gebeurde tussen 1824 en 1827. Het terrein werd hiervoor eveneens genivelleerd.

38

Figuur 24. Situering van het projectgebied ten opzichte van de kaart van Vandermaelen.²⁹

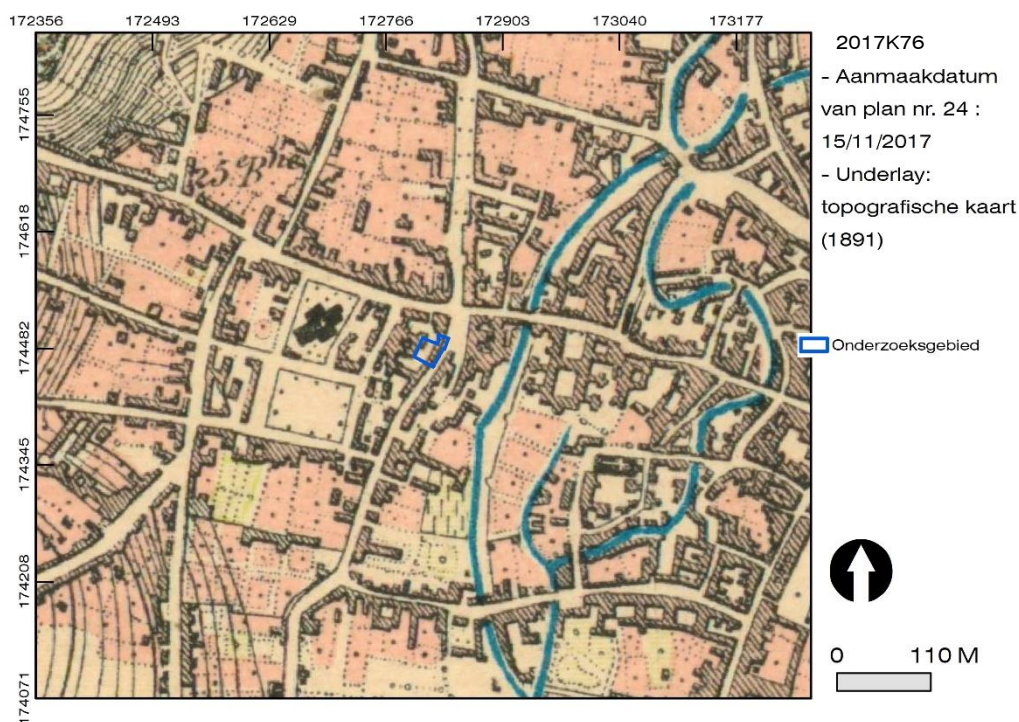
4.2.3.6 Topografische kaart uit 1891³⁰

De topografische kaart van België uit 1891 geeft een gewijzigde situatie weer: de waterloop de Voer wordt niet meer als dusdanig afgebeeld, wat er op wijst dat deze ondertussen overwelfd werd. Ter hoogte van het projectgebied wordt bebouwing weergegeven aan de straatzijde. Het achterplan lijkt te bestaan uit een open ruimte. Deze is bereikbaar via een toegang in de Brusselsestraat. Het betreft mogelijks de voorloper van de huidige Zongang.

²⁸ www.geopunt.be

²⁹ www.geopunt.be/

³⁰ www.cartesius.be

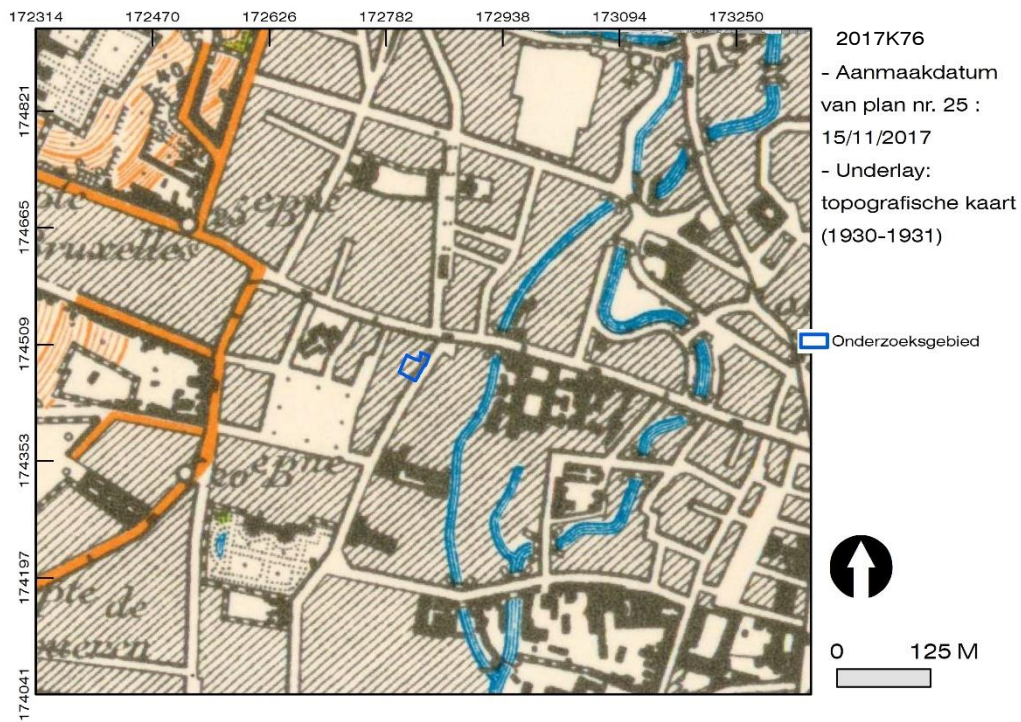
Figuur 25. Situering van het projectgebied ten opzichte van de topografische kaart van België uit 1891.³¹

4.2.3.7 Topografische kaart uit 1930-1931³²

Op de topografische kaart van Leuven uit het Interbellum is slechts weinig detailwerking aanwezig. Het projectgebied wordt weergegeven als een volgebouwde zone, gelegen aan de westzijde van de Kapucijnenvoer.

³¹ <http://www.cartesius.be/>

³² www.cartesius.be

Figuur 26. Situering van het projectgebied ten opzichte van de topografische kaart van Leuven uit 1930-1931.³³

Het onderzoek van het kaartenmateriaal uit het einde van de 20ste en het begin van de 21ste eeuw kan worden vervolgd door het onderzoeken van luchtfoto's, die een zeer objectief beeld van de situatie geven.

40

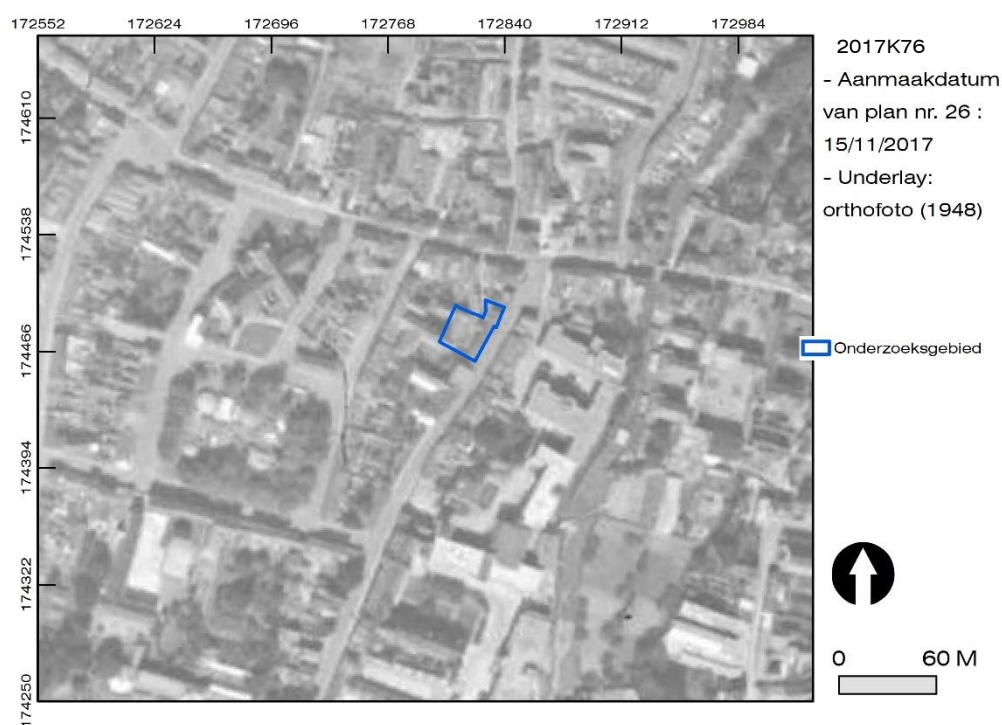
4.2.4 Relevante luchtfoto's

Na het onderzoek van het kaartenmateriaal kunnen ook enkele publiek beschikbare luchtfoto's onderzocht worden. Het is zo dat de fotografie zich pas in de tweede helft van de 19^e eeuw ontwikkeld heeft en dat de luchtfotografie pas in de Eerste Wereldoorlog een hogere vlucht heeft genomen. Voor het onderzoeksgebied zijn vermoedelijk wel luchtfoto's uit de Eerste en Tweede Wereldoorlog beschikbaar, maar deze zijn niet publiek te consulteren.

4.2.4.1 Orthofoto uit 1948

De onderstaande foto uit 1948 geeft een zicht op de situatie van Leuven kort na WOII. Op deze foto is het kronkelende verloop van de Kapucijnenvoer goed zichtbaar. Het terrein van het plangebied is bebouwd maar de precieze afbakening van de gebouwen is moeilijk te onderscheiden. Ook op een meer ingezoomd beeld geeft de foto te weinig informatie om dit gebied beter te beschrijven.

³³ <http://www.cartesius.be/>

Figuur 27. Situering van het projectgebied ten opzichte van de orthofoto uit 1948.³⁴

4.2.4.2 Orthofoto uit 1971

De luchtfoto in grijs tinten van het gebied in 1971 geeft de situatie gelijkaardig weer zoals deze op de vorige zwart-wit foto.

Het onderzoeksgebied is bebouwd, met aan de straatzijde een open gedeelte, mogelijk gelijkaardig aan de huidige situatie. Verder zijn er verschillende gebouwen te zien die vermoedelijk overeenkomen met de huidige gebouwen.

³⁴ <http://www.cartesius.be/>

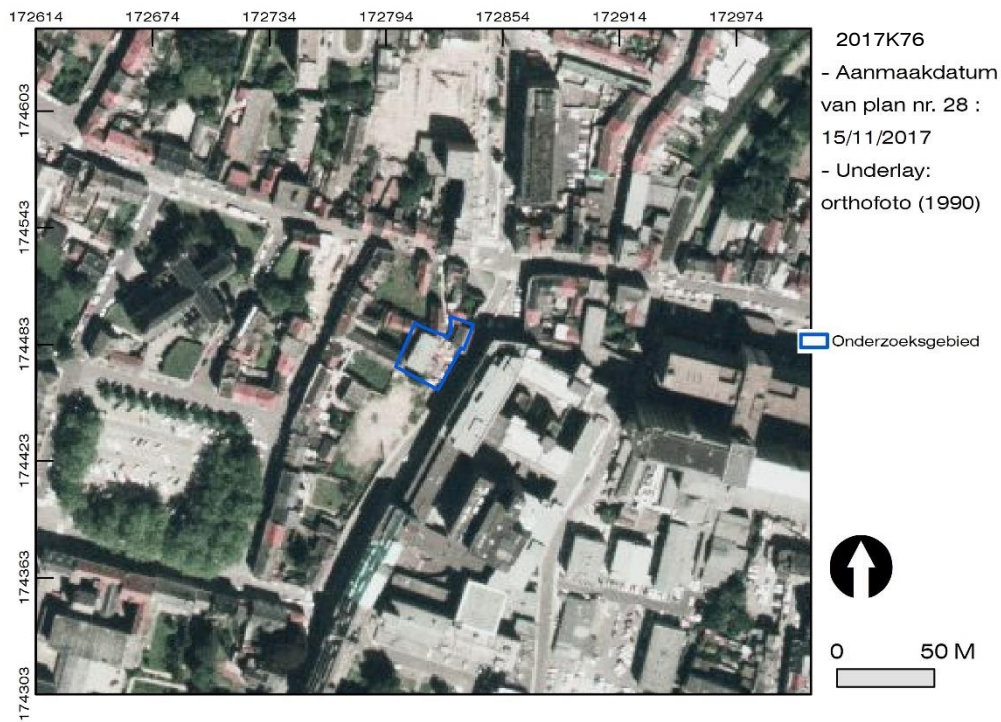

Figuur 28. Situering van het projectgebied ten opzichte van de luchtfoto uit 1971.³⁵

4.2.4.3 Orthofoto uit 1990

De luchtfoto uit 1990 geeft de situatie weer zoals deze ook in 1971 kon worden vastgesteld. Het plangebied is duidelijker herkenbaar en de gebouwen zijn goed te onderscheiden. Hier is duidelijk te zien dat de gebouwen die deel uitmaken van het plangebied dezelfde zijn als de huidige gebouwen.

³⁵ www.geopunt.be

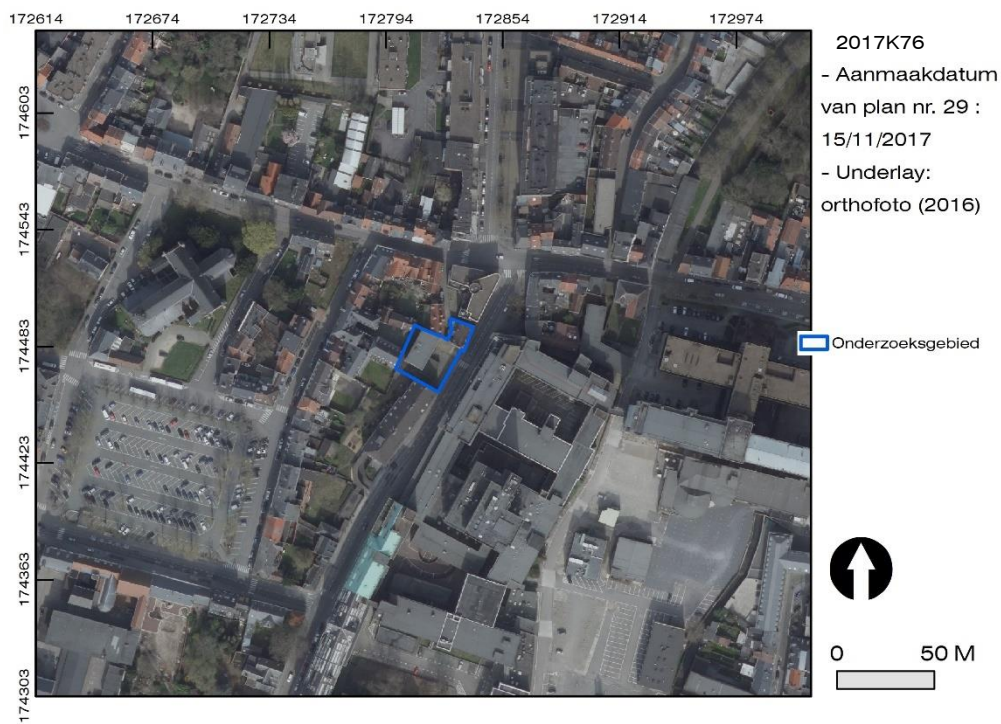

Figuur 29. Situering van het projectgebied ten opzichte van de luchtfoto uit 1990.³⁶

4.2.4.4 Orthofoto uit 2016

Op de vrij gedetailleerde luchtfoto uit 2016 is duidelijk zichtbaar dat de situatie, ondanks de tijdsspanne van een kwarteeuw, nauwelijks veranderd is. De huidige gebouwen zijn ook te zien op de luchtfoto's van de jaren 1971 en 1990.

³⁶ www.geopunt.be

Figuur 30. Situering van het projectgebied ten opzichte van de luchtfoto uit 2016.³⁷

³⁷ www.geopunt.be

5 Archeologische situering van het onderzochte gebied

5.1.1 Elementen met erfgoedwaarde

In dit hoofdstuk zullen de gekende fysieke restanten binnen en rond het onderzoeksgebied worden onderzocht, als aanvulling op de gegevens die uit het kaartenmateriaal konden worden gedistilleerd.

Binnen het plangebied zelf zijn geen monumenten aanwezig. Het projectgebied valt echter wel binnen de vastgestelde archeologische zone van de historische stadskern van Leuven (ID 11901). Tevens zijn in de nabije omgeving verschillende monumenten gelegen.

De Beursgang, aanpalende woningen en pakhuizen zijn, samen met twee woningen in de Brusselsestraat, beschermd als monument (ID 1593). Het betreft enerzijds het Burgerhuis De Hulstboom (ID 42232) dat een diephuis is dat in 1997 is heropgebouwd naar het model van het vroeg-17^e-eeuwse diephuis met drie traveeën. Het huis zelf zou teruggaan tot vóór 1597. Het dakspant is ook nog origineel. Verder hoort ook Huis De Borze (ID 42233) bij deze bescherming. Dit is een drie verdiepingen hoog dwarshuis uit 1731. De pakhuizen (ID 73687), gelegen aan de Wagenweg 5-11 en Beursgang 1-2 werden rond 1800 gebouwd op de site van de voormalige brouwerij 'De Borse'. Twee andere pakhuizen (ID 73688), gelegen aan de Wagenweg 13-15, ten slotte horen ook bij deze bescherming en gaan eveneens terug tot rond 1800.

Het Sint-Jacobsplein en de aanpalende straten zijn beschermd als dorpsgezicht (ID 1070). Op het Sint-Jacobsplein is de omheining met arduinen paaltjes en met gietijzeren stangen beschermd als monument (ID 302519). Oorspronkelijk was het plein omzoomd met kastanjabomen en een houten afrastering. De huidige paaltjes zouden dateren uit 1842.

De Sint-Jacobskerk (ID 42129), gelegen ten westen van het plangebied, is een parochiekerk en voormalige kapittelkerk uit de 13^e tot 18^e eeuw. Mogelijk gaat deze terug tot een kapel uit de 12^e eeuw die behoorde tot het gehucht Ter Biest in de vallei van de Voer. De kerk wordt voor het eerst vermeld in 1187. De westtoren dateert uit de eerste helft van de 13^e eeuw, het schip en het transept kwamen tot stand in de 14^e, 15^e en 16^e eeuw. Het koor werd toegevoegd omstreeks 1785. Wegens stabiliteitsproblemen is de Sint-Jacobskerk sinds 1963 gesloten voor de eredienst. De parochiekerk is, samen met de omgeving, ook beschermd als stadsgezicht (ID 1742). De bescherming omvat de kerk met het omringend voormalige kerkhof met standbeeld voor Pater Damiaan en de Sint-Jacobskapel, de pastorie, de onderpastorie en het kosterhuis.

Ter hoogte van het projectgebied, maar aan de overzijde van de Kapucijnenvoer, bevinden zich de gebouwen van de universitaire Sint-Rafaël- en Sint-Pietersziekenhuizen (ID 126849). De site werd vroeger, ten tijde van de eerste stadsomwalling (midden 12^e eeuw), opgedeeld in een gedeelte intra muros (Sint-Pietersziekenhuis) en een gedeelte extra muros (Sint-Rafaëlziekenhuis). Van deze stadsomwalling resteren nog een toren (ID 1241) en een circa 40 meter lange muurrestant met toren (ID 1240) tussen beide ziekenhuisgebouwen in. Het volledige gebouwencomplex is historisch gegroeid, en werd opgericht omdat het oude gasthuis, het Sint-Elisabethgasthuis even verder naar het oosten in de Brusselsestraat, niet meer voldeed aan de nieuwste ontwikkelingen in de medische wereld. Dit Sint-Elisabethgasthuis (ID 42152) was de oudste hospitaalstichting in Leuven (1090-1095), en was aanvankelijk gelegen nabij de Sint-Jacobskerk. Sinds 1222 echter was het gevestigd op de huidige locatie aan de Dijle Tweede Arm en binnen de eerste stadsomwalling. Het complex bevat gebouwen van de 13^e tot de 18^e eeuw, met binnenin enkele belangwekkende 18^e -eeuwse interieurs.

Een laatste belangrijk beschermd monument nabij het plangebied is de eerste stadsomwalling, waarvan een deel bewaard is aan het Handbooghof (ID 1695) (straat ten noorden van het Sint-Pietersziekenhuis). Deze stadsomwalling werd gebouwd in de periode 1156-1165 en vormde een cirkelvormige gordel om de oudste stadskern met de Sint-Pieterskerk als middelpunt.

46

Figuur 31. Situering van de voor het onderzoeksgebied relevante elementen met erfgoedwaarde ten opzichte van het onderzoeksgebied.

Het gebied rondom het projectgebied is dus behoorlijk rijk aan geregistreerde elementen met een erfgoedwaarde, wat tevens één van de redenen is waarom het deel uitmaakt van een grotere archeologische zone. En dit weerspiegelt zich eveneens in de archeologische kennis van het gebied.

5.1.2 Centrale Archeologische Inventaris

Een groot aantal van de geregistreerde archeologische onderzoeken en vondsten van Vlaanderen staat geregistreerd in de databank van de Centrale Archeologische Inventaris (CAI). Voor de omgeving van het plangebied gaat het om volgende CAI-meldingen.

5.1.2.1 CAI 833: Eerste stadsomwalling (HME)

De eerste stadsomwalling verliep bijna cirkelvormig rond het middelpunt van de 12^e-eeuwse stad. De wal was 2750 meter lang, ongeveer 1,7 meter breed, en hij omsloot 60 ha. Hij telde 31 waltorens, half rond uitgebouwd aan de veldzijde; en half vierkantig aan de stadszijde. Op de verschillende invalswegen waren in totaal 11 poorten ingeplant.

Figuur 32. Situering van de voor het onderzoeksgebied relevante archeologische onderzoeken ten opzichte van het onderzoeksgebied.

5.1.2.2 CAI 2286: Barbarahof (ROM, HME, LME)

Deze CAI Locatie bevindt zich tussen de Parijsstraat, de Drinkwaterstraat en de Sint-Barbarastraat, op zo'n 400 meter ten zuidoosten van het projectgebied. Tijdens een vlakdekkende opgraving werden hier sporen uit verschillende periodes aangetroffen. Het betreft in de eerste plaats aardewerk uit de Midden-Romeinse periode. De fragmenten werden echter in een afgespoeld erosiepakket aangetroffen, wat dus betekent dat deze oorspronkelijk van een andere locatie afkomstig zijn. Uit dezelfde periode werden ook munten uit de 2^e eeuw na Christus gevonden. De munten werden echter aangeduid als losse vondst, wat ook in dit geval niet wijst op een site op deze locatie.

Tevens werden hier gebouwplattegronden uit de volle middeleeuwen aangetroffen. De bewoning was ruimtelijk gestructureerd en kan in verband gebracht worden met de aanleg van de eerste stadsomwalling. De nieuwe beschikbare gronden binnen deze omwalling werden verkaveld en afgebakend met greppels. Bij dit onderzoek werden de restanten van de achtererven van de woningen ontdekt. Uit dezelfde periode dateert een imposante gracht die verschillende malen werd uitgegraven. In de tweede helft van de 12^e eeuw werd deze gedempt. Tijdens de late middeleeuwen wordt deze gracht omgevormd tot een kleine gracht. Rond 1300 werd de gracht volgestort met lederaafval dat dateert van het laatste kwart van de 13^e eeuw tot het eerste kwart van de 14^e eeuw. De samenstelling van dit afval en de aanwezigheid van werktuigen wijzen op de aanwezigheid van het ambacht van de schoenlappers.

5.1.2.3 CAI 3427: 's Hertogeneland: klooster van de Predikheren (VME, LME)

Op deze locatie tussen de Brusselsestraat, de Kapucijnenvoer en de Minderbroederstraat bevond zich, rond 1000, het tweede kasteel van de Hertogen van Brabant (vroeg middeleeuwen, Karolingische periode). Het betrof de residentie van de eerste graaf van Leuven, Lambert I-met-de-baard. Via de Urselinensluizen werd water afgetakt voor de Dijle-arm die als stadsgracht vóór de ringmuur (12de eeuw: tussen de Jansenius- en Lipsiustoren) diende tot voorbij de Minne(Moen)poort in de Brouwersstraat. De Aa, die zich even voorbij de Minderbroederstraat afsplitst, vormde 's Hertogeneland.

Toen Hendrik rond 1233 een nieuwe burcht liet oprichten buiten de stadsmuren (nabij de Keizersberg), werd op de locatie van de oude burcht de Onze-Lieve-Vrouw-Predikherenkerk opgericht. Tussen 1224 en 1324 werd de Sint-Pieterskapel omgebouwd tot kerk en werd begiftigd met 7 kanunniken. De dakconstructie gaat nog terug tot deze periode. De dominicanen kregen de toestemming van Hendrik I van Brabant om de bestaande hertogelijke kapel te gebruiken. Uit dezelfde periode dateert een aantal graven van het kloosterkerkhof.

Het grootste deel van de opgegraven aardewerkfragmenten bestaat uit randscherven en (fragmentaire) oren van geglazuurd rood aardewerk. Een randfragment van een kom of schotel in rood aardewerk met slibversiering werd

eveneens aangetroffen, net als een fragmentaire tegel, een bodemfragment van blauwgrijs aardewerk en fragmenten van steengoed. Ook werd dierlijk botmateriaal opgegraven dat in de middeleeuwen wordt gedateerd.

5.1.2.4 CAI 3428: 's Hertogenelland: Sint-Pietersziekenhuis (BRONSV, ROM, LME, NT)

Tijdens het aanleggen van de bouwput voor de linkervleugel van het technisch blok van het Sint-Pietersziekenhuis werden heel wat vondsten uit verschillende periodes aangetroffen. Het betreft in de eerste plaats een driehoekige pijlpunt met schachtdoorn uit lichtbruine silex met tweevlakkige retouche. Deze pijlpunt werd in de Vroege Bronstijd gedateerd, maar verder wordt hier geen archeologische context gegeven.

Tevens werd een dik pakket aangetroffen, bestaande uit verschillende lagen, dat wijst op Romeinse aanwezigheid tussen 70 en 250 n.Chr. In de bovenste laag (laag 3) werden ijzerslakken en een hypocausttegels aangetroffen. Uit de onderliggende laag (laag 2) werden grote stukken dakpannen, soms met mortelsporen en brokken huttenleem, gerecupereerd. Hieronder (laag 1) werden fragmenten van pannen, een betonvloer en aardewerkscherven (randfragment van wrijfschaal met stempel VATRAVNVS, gebronsde bekers, grijze ceramiek, fragmenten van zacht gebakken rode bekers of kommen) aangetroffen. De onderste laag (laag 0) werd geïdentificeerd als zijnde van alluviale oorsprong. De interpretatie van dit Midden-Romeinse pakket is echter onduidelijk. Gaat het om een afspanning, een taverne of een kleine vicus?

Uit de laatmiddeleeuwse periode werd een alleenstaande waterput opgegraven. Het betreft een 14^e-eeuwse waterput in de oude bedding van de Aa, die opgevuld was met aardewerk, metalen voorwerpen, leder en een koperen legpenning. Verder werden ook eikenhouten funderingspalen aangetroffen. Deze werden gedateerd in de 15^e en 16^e eeuw. Uit de 17^e eeuw werd een houten waterleiding aangetroffen, net als een afvalaag met menselijke skeletresten. Mogelijk is hier sprake van een verband met het grafveld van de zusters van het Sint-Pietersziekenhuis.

5.1.2.5 CAI 20082: Minderbroederstraat II (LME)

Deze CAI Locatie bevindt zich aan 'De Ham', tegenover het Justius Lipsiuscollege, langs de Dijle, in de tuin van het oud Minderbroederklooster, binnen de eerste stadsmuur. Het betreft hier eerder toevallig gevonden vondsten die werden aangetroffen bij het uitgraven van de funderingen van de nieuwe gebouwen in de jaren '50 van vorige eeuw. Het betreft een kan met ronde buik en cilindrische hals; een pot met ronde buik, brede opening en trechtervormige rand en een drinkkannetje met eivormige buik, cilindrische hals, bladvormig oor en gegolfde standing. Verder werd ook een been schaats als losse vondst aangetroffen.

5.1.2.6 CAI 157214: Sint-Jacobskerk (LME)

De restanten van de Romaanse kerk werden niet teruggevonden tijdens de opgraving in 2011, maar werden wel vastgesteld bij eerdere, beperkte archeologische waarnemingen. De vierkante westertoren is het enige restant van deze kerk die werd afgebroken op het eind van de 13^e eeuw. Het oorspronkelijke Gotische vloerniveau, vastgesteld op 1,10 m diepte, was bewaard tegen de westelijke zuil. Tevens werden hier mogelijk tot 1000 graven aangetroffen. Door de hoge zuurtegraad is het botmateriaal echter erg slecht bewaard. De houten planken van de kisten waren wel goed bewaard door de hoge grondwatertafel. Deze zone is niet volledig opgegraven. Een grafsteen in blauwe hardsteen werd aangetroffen, versierd en met een Gotisch opschrift. Deze steen heeft mogelijk een tweede gebruik gekend als fundering. Dit werd onderzocht bij een vooronderzoek, bestaande uit één proefput in het kader van stabiliteitswerken in 2011. De graven werden nog niet gedateerd.

5.1.2.7 CAI 150205: Fonteinstraat (LME, NT)

Tijdens een opgraving in het begin van de jaren 1980 werden twee lagen uit het einde van de 14e eeuw aangesneden. Hierin werden 12 fragmenten van Brunssum-Schinveld aardewerk aangetroffen, alsook plantaardig materiaal en runderbeenderen. Verder werden er drie putten in eikenhout opgegraven. In één put zat kalkaanslag. Waarschijnlijk werden deze putten gebruikt om leer te looien en gaat het dus om huidevettersputten die vóór 1500 werden opgevuld. Uit de 16e eeuw dateert een alleenstaande vierkante afvalput uit baksteen die kort voor 1800 is opgevuld.

50

5.1.2.8 CAI 150207: Voormalig Augustinessenklooster (ROM, LME)

Tijdens een opgraving in het begin van de jaren 1980 werden een aantal fragmenten aardewerk aangetroffen die in de Romeinse periode gedateerd kunnen worden. Het betreft onder andere terra sigillata, een amfoorstempel en een randfragment van een amfoor aangetroffen. Het betreft hier losse vondsten.

Tevens werden, op de binnenkoer van het augustinessenklooster, beenderen van een 20-tal personen, waarvan 9 in anatomisch verband, opgegraven. Ze waren noordwest-zuidoost georiënteerd met de armen gestrekt of gekruist op de borst. Er werd geen archeologica bij de skeletten aangetroffen. Het graf van Nicolaas Hellens (doctor in de theologie en professor aan de Leuvense Alma Mater, overleden in 1505) bevond zich in het koor van de kapel. Archiefonderzoek heeft uitgewezen dat het kerkhof in gebruik was van 1260 tot 1785.

Eveneens uit de late middeleeuwen dateren restanten van het hospitaal dat werd overgebracht van de omgeving van de Sint-Jacobskerk, buiten de stadsomwalling, naar de huidige locatie binnen de omwalling. Het betreft de restanten van een driebeukige kapel en een ziekenzaal met poortingang. Van deze poort bleef de

Romaanse poort bewaard. De opgravingen van 1981 onthulden de voorgevel van het oude ziekenhuis bestaande uit witte Lediaanse zandsteen. Er kwamen verschillende bewoningsniveaus aan het licht, waaronder een stookplaats met hoofdzakelijk Andenne-aardewerk.

5.1.2.9 208938: Stadspoort (HME)

Deze vol-middeleeuwse stadspoort is één van de 11 stadspoorten van de eerste stadsomwalling. Deze is enkel gekend van historische kaarten zoals die van Jacob van Deventer (cf. §Relevante historische kaarten). Het betreft hier de Biezenpoort, gelegen aan de Brusselsestraat.

5.2 Datering en interpretatie van het onderzochte gebied

Men kan zich dus afvragen of er middels het raadplegen van de historische data, de historische kaarten, de luchtfoto's en de gekende archeologische gegevens voldoende elementen zijn om de historische en archeologische realiteit van het huidige onderzoeksgebied te bepalen.

De ondergrond van het plangebied bestaat uit lemige eolische afzettingen uit het quartair. Nabij de Dijle en de Voer kunnen ook alluviale sedimenten zijn afgezet, al is dit voor het plangebied niet duidelijk omdat de ganse stadskern aangeduid is als bebouwde zone. De twee geologische boringen nabij het plangebied geven aan dat de ondergrond voornamelijk lemig van aard is. De bovenste 1,25 tot 2 meter van de bodem bestaat vermoedelijk uit stadsophoging.

De ontwikkeling van het plangebied is maar ten dele gekend. Op basis van archeologische vondsten is gekend dat binnen de oudste kern van de stad Romeinse vondsten zijn aangetroffen. De interpretatie van deze site is echter niet geheel duidelijk en bevindt zich ook op bijna 400 meter afstand (ten zuidoosten) van het plangebied.

De eigenlijke ontwikkeling van de stad lijkt zich met name tijdens de volle middeleeuwen te voltrekken, ook al is er reeds in de vroege middeleeuwen sprake van een bewoningskern.

Belangrijk voor het plangebied is de ligging nabij de handelsweg tussen Brugge en Keulen waarvan het tracé over de Brusselsestraat liep. Het plangebied lag net buiten de oude stadskern en de bijhorende eerste stadsomwalling. De Sint-Jacobskerk, die teruggaat tot de 12e eeuw vormde één van de vijf parochiekerken binnen Leuven. Het was historisch gezien gelegen in het gehucht Ter Biest. In deze zone werden biezten gekweekt. Verschillende toponiemen herinneren hier dan ook aan. De Wagenweg werd voor het eerst vermeld in 1331. De hoek van de Kapucijnenvoer en de Brusselsestraat, de Cuythoek, is reeds gekend in 1252 en was de locatie waar verschillende brouwerijen stonden. Voor het plangebied en de potentiële bewoning aldaar is het op basis van de evolutie van deze omgeving niet uit te sluiten dat de bebouwing in deze zone teruggaat tot in de 13^e en 14^e eeuw. De oudste directe bronnen zijn 16^e-eeuwse kaarten die bebouwing binnen het plangebied aanduiden. Archeologische vondsten binnen het plangebied zijn niet gekend, maar op basis van het kaartmateriaal lijkt de aard van bebouwing doorheen de Nieuwe Tijd te veranderen, al zijn historische kaarten hiervoor niet altijd volledig betrouwbaar.

In de 19^e eeuw werd de Voer overwelfd en op basis van een contemporaine foto is gekend dat er binnen het plangebied huizen uit de Belle Epoque hebben gestaan. De huidige gebouwen gaan echter vermoedelijk terug tot in de jaren 1970 (Kapucijnenvoer 10) en begin 20^e eeuw (Kapucijnenvoer 6 en 8). Buiten de

aanwezigheid van fundamenteën, werd meegegeven dat het zo goed als zeker is dat de huidige gebouwen niet onderkelderd zijn. De mate van verstoring (diepte en oppervlakte) zijn helaas niet precies bekend. Vanwege de funderingen kan ervan uitgegaan worden dat de bodem op de gehele oppervlakte van de huidige woningen verstoord is, maar slechts tot een beperkte diepte.

Bovenstaande gegevens bieden dus een bepaalde verwachting naar archeologische sporen en structuren binnen het onderzoeksgebied, maar laten ook vragen openstaan.

5.3 Verwachting ten aanzien van archeologisch erfgoed

Op basis van de geologische, bodemkundige, historische en archeologische parameters kunnen onderstaande stellingen worden opgemaakt.

1. Het onderzoeksgebied bevindt zich in de vallei van de Dijle, aan de oevers van de (nu overwelfde) Voer. Deze ligging heeft echter weinig tot geen verdere implicaties voor dit onderzoek, gezien de stedelijke ontwikkeling van deze zone. De kans op het aantreffen van vondsten uit de pré-urbane periode is namelijk erg klein (met uitzondering van eventueel residueel materiaal).
2. Op basis van de geologische boringen in de omgeving van het plangebied kan vermoed worden dat er zich een ophogings- en nivelleringspakket (zogenaamde stadsophoging) met een dikte van 1,25 tot 2 meter onder het maaiveld bevindt.
3. Op basis van de archeologische bronnen en monumenten in de omgeving van het plangebied blijkt dat deze regio zich ontwikkelde buiten de eerste stadsomwalling. Het hoorde bij het gehucht Ter Biest dat bewoond was vanaf de 13^e eeuw. Gezien de stedelijke ontwikkeling kan bebouwing binnen de zone van het plangebied mogelijk zijn vanaf de 13^e of 14^e eeuw. Vanaf de 16^e eeuw is dit met zekerheid vastgesteld.
4. Op basis van het historisch kaartenmateriaal is bebouwing in het plangebied vastgesteld vanaf de 16^e eeuw. Hoogstwaarschijnlijk hebben er verschillende fasen van bebouwing bestaan. De huidige bebouwing dateert uit de jaren 1970 en mogelijk begin 20^e eeuw. De mate van de huidige versterking is echter niet precies gekend. Hoogstwaarschijnlijk zijn er geen kelders aanwezig. Vanwege de funderingen kan wel verwacht worden dat de bodem op de ganse oppervlakte verstoord is, maar dat de versterkingsdiepte relatief beperkt is.

Uit deze feiten kan worden besloten dat er binnen het onderzoeksgebied een reële kans is op het aantreffen van archeologische sporen en structuren. Het gaat dan voornamelijk om oudere bewoningsfasen die tot de 16^e eeuw en mogelijk tot de 13^e en 14^e eeuw terug kunnen gaan. Resten kunnen bestaan uit stenen funderingen, muurfragmenten en water- en beerputten. De kans op het aantreffen van oudere vondsten wordt klein geacht, maar kan niet worden uitgesloten.

Om deze archeologische sporen en structuren te kennen is een prospectie met ingreep in de bodem noodzakelijk. Op basis van bovenstaande gegevens is het immers niet mogelijk om de aan- of afwezigheid van deze sites finaal uit te sluiten. Het vaststellen en waarderen van de mogelijk aanwezige archeologische resten is

dus noodzakelijk en aangezien dit heden niet mogelijk is (zie §Beschrijvend gedeelte) dient dit in een uitgesteld traject te gebeuren.

Voor een gedetailleerde bespreking van de maatregelen wordt verwezen naar het onderdeel **Programma van Maatregelen** van deze archeologienota (zie §Inleiding).

6 BESLUIT

6.1 Antwoord op de onderzoeksvragen

Aan het begin van deze bureaustudie (zie §Onderzoeksopdracht) werden enkele elementaire onderzoeksvragen gesteld, die in de loop van de tekst gaandeweg beantwoord zijn. Hier worden deze bij wijze van besluit hernomen en beantwoord.

- *Welke aanwijzingen bieden de bestaande landschappelijke en geologische bronnen aangaande de bewaringstoestand van eventueel aanwezig archeologisch erfgoed?*

De ondergrond bestaat uit lemige afzettingen uit het quartair. Dit pakket rust tussen 10 en 15 m op de tertiaire afzettingen. Op basis van de geologische boringen kan vermoed worden dat de bovenste 1,25 tot 2 meter bestaat uit een ophogingslaag, gekend als stadsophoging. Landschappelijk gezien ligt het plangebied in de Dijlevallei aan de Voer, een zijrivier van de Dijle die in de 19e eeuw is overwelfd en het tracé van de Kapucijnenvoer volgt. Door de stedelijke ontwikkeling en de impact ervan op de bodem zal er waarschijnlijk weinig van het natuurlijke landschap in de bodem bewaard zijn.

- *Welke aanwijzingen bieden de bestaande historische en archeologische bronnen over het aanwezige archeologisch erfgoed?*

Op basis van deze bronnen is bekend dat er bewoning in de omgeving aanwezig was vanaf de 12^e eeuw, en mogelijk iets vroeger. De omgeving lag buiten de eerste stadsomwalling, maar hoorde bij het gehucht Ter Biest. Het had deels een ruraal karakter waarbij er in de omgeving biesen werden geteeld. De bebouwing in deze zone lijkt vanaf de 13^e en 14^e eeuw toe te nemen, mogelijk ook binnen het plangebied. Op basis van kaartmateriaal is het plangebied zeker bebouwd vanaf de helft van de 16^e eeuw.

- *Wat is de impact van de geplande werken op het eventueel aanwezige archeologisch erfgoed?*

De toekomstige werken zullen aanwezige archeologische resten zeker verstoren. De maximale diepte van de werken reikt tot ca. 8,1 meter diep onder het huidige maaiveld, waardoor er kan worden van uitgegaan dat alle mogelijk aanwezige archeologische resten zullen vernietigd worden.

- *Is verder onderzoek noodzakelijk? Zo ja, welke is de te volgen strategie?*

Een onderzoek door middel van proefsleuven is noodzakelijk. De te volgen strategie wordt uitgetekend in het onderdeel **Programma van Maatregelen**.

6.2 Besluit voor een algemeen publiek

Naar aanleiding van de geplande bouw van een studentenresidentie aan de Kapucijnenvoer 6-10 te Leuven, is door Hembyse Archeologie onderzocht wat het archeologisch kennispotentieel van de site is en wat de te nemen maatregelen zijn om het kennispotentieel te vrijwaren voor vernietiging. Uit het bureauonderzoek blijkt dat de omgeving van het plangebied reeds bebouwd was vanaf de 12^e eeuw. In de loop van de 13^e en 14^e eeuw groeide de bebouwing in Leuven aan en op basis van kaartmateriaal is het duidelijk dat er zeker in de 16^e eeuw reeds huizen binnen het plangebied stonden.

Omwille van het feit dat het plangebied volledig bebouwd en verhard is kan momenteel geen prospectie met ingreep in de bodem onderzoek uitgevoerd worden om na te gaan of er nog archeologische resten binnen het plangebied aanwezig zijn. Dit dient in een volgende fase, na de afbraak van de gebouwen, te gebeuren. Dan zal ten volle duidelijk kunnen worden wat het archeologisch kennispotentieel van de site is.

7 BIBLIOGRAFIE

Acke, B., Bracke, M. en Van Quaethem, K., 2017. *Archeologienota Leuven Hertogensite verkaveling*, Acke & Bracke bvba, Zelzate.

Antrop M., 2002. *Traditionele landschappen van het Vlaamse Gewest, Versie 6.1*, opgemaakt door de Vakgroep Geografie van de UGent.

Bijzonder Plan van Aanleg L4 VI – Sint-Jacobswijk VI, 1992, Leuven.

Goosens, E., 2007. *Toelichting bij de Quartairgeologische Kaart - kaartblad 32*, Leuven.

Hildebrand P., 1950. *De Kapucijnen te Leuven*, Archief der Kapucijnen, Antwerpen.

Vandeputte O., 1995. *Gids voor Vlaanderen. Toeristische en culturele gids van de Vlaamse gemeenten*, Uitgeverij Lannoo, Tielt.

Van Ranst E. & Sys C., 2000. *Eenduidige legende voor de digitale bodemkaart van Vlaanderen (Schaal 1:20 000)*, Universiteit Gent, Gent.

Van Zijverden W. & De Moor J., 2014. *Het groot profielenboek; Fysische geografie voor archeologen*, Leiden.

Online bronnen:

<http://www.geopunt.be/>

<https://www.dov.vlaanderen.be/>

<https://inventaris.onroerenderfgoed.be/>

<https://cai.onroerenderfgoed.be/>

<http://www.cartesius.be>

<https://www.kbr.be/nl>

8 LIJST VAN FIGUREN

Figuur 1. Situering van het onderzoeksgebied ten opzichte van het Gewestplan. ..7	
Figuur 2. Situering van het onderzoeksgebied ten opzichte van het Bijzondere Plan van Aanleg uit 1973.8	
Figuur 3. Inplantingsplan van de geplande toestand met aanduiding van het statuut van de gronden (©opdrachtgever).9	
Figuur 4. Inplantingsplannen en doorsnede van de geplande toestand (©opdrachtgever).11	
Figuur 5. Situering van het onderzoeksgebied ten opzichte van het bodemgebruik van de regio.13	
Figuur 6. Situering van het onderzoeksgebied ten opzichte van het bodembedekkingsbestand van de regio.14	
Figuur 7. Situering van het projectgebied ten opzichte van de traditionele landschappenkaart.17	
Figuur 8. Situering van de ruimere regio van het projectgebied op het DHMVII DTM 1m.18	
Figuur 9. Grafische weergave van het lengteprofiel van het onderzoeksgebied. ..19	
Figuur 10. Situering van het onderzoeksgebied ten opzichte van de Vlaamse Hydrografische Atlas.20	
Figuur 11. Erosiegevoeligheid van het onderzoeksgebied in twee kaarten.22	
Figuur 12. Situering van het projectgebied ten opzichte van de tertiair geologische kaart.24	
Figuur 13. Situering van het projectgebied ten opzichte van de quartair geologische kaart.25	
Figuur 14. Situering van het projectgebied ten opzichte van de bodemkaart.27	
Figuur 15. Situering van enkele DOV-boringen in de nabijheid van het projectgebied ten opzichte van de bodemkaart.28	
Figuur 16. Koning Arnulf van Karinthië (845-899) en Viking-Re-enactors.29	
Figuur 17. Zicht op het Slot van Leuven, op de Keizersberg (1659).30	
Figuur 18. Zicht op de 19 ^{de} -eeuwse bebouwing van Kapucijnenvoer en de Cuythoek vanuit de Brusselsestraat. Het plangebied is rechts te zien (in rood omlijnd). 32	
Figuur 19. Zicht op het kapucijnenklooster waartoe een brug over de Voer toegang verleende. Ook het kapucijnenkruis met spons en lans wordt afgebeeld.33	
Figuur 20. Situering van het projectgebied ten opzichte van de kaart van Leuven uit de 16 ^e eeuw.34	
Figuur 21. Situering van het projectgebied ten opzichte van de kaart van Deventer.35	
Figuur 22. Situering van het projectgebied ten opzichte van de kaart van Leuven uit de 17 ^e eeuw.36	
Figuur 23. Situering van het projectgebied ten opzichte van de kaart van Ferraris.37	

Figuur 24. Situering van het projectgebied ten opzichte van de kaart van Vandermaelen.....	38
Figuur 25. Situering van het projectgebied ten opzichte van de topografische kaart van België uit 1891.....	39
Figuur 26. Situering van het projectgebied ten opzichte van de topografische kaart van Leuven uit 1930-1931.....	40
Figuur 27. Situering van het projectgebied ten opzichte van de orthofoto uit 1948.	41
Figuur 28. Situering van het projectgebied ten opzichte van de luchtfoto uit 1971.	42
Figuur 29. Situering van het projectgebied ten opzichte van de luchtfoto uit 1990.	43
Figuur 30. Situering van het projectgebied ten opzichte van de luchtfoto uit 2016.	44
Figuur 31. Situering van de voor het onderzoeksgebied relevante elementen met erfgoedwaarde ten opzichte van het onderzoeksgebied.	46
Figuur 32. Situering van de voor het onderzoeksgebied relevante archeologische onderzoeken ten opzichte van het onderzoeksgebied.	47

9 LIJST VAN BIJLAGEN

1. Inventaris van plannen & kaarten
2. Boorrapporten DOV
3. Topografische kaart met aanduiding van het onderzoeksgebied
4. Kadastrale kaart met aanduiding van het onderzoeksgebied
5. Inplantingsplannen en doorsneden van de geplande bouwwerken

Hembyse Archeologie is een handelsnaam van Hembyse bvba.

Maatschappelijke zetel: Kastanjestraat 26, 9000 Gent

BTW: BE 0677.720.687

IBAN: BE25890214307282

BIC: VDSP BE 91

Tel. 0032 472 89 97 66

E-mail: bart@hembyse.net

Web: www.hembyse.net

HEMBYSE

PLAN NR.	Digitaal/analoo aangemaakt	Schaal	Formaat	ONDERWERP
001	digitaal	1:1	A4	Situering van het projectgebied op de topografische kaart kleur
002	digitaal	1:1	A4	Situering van het projectgebied op het kadasterplan
003	digitaal	1:1	tekstformaat HEMBYSE	Situering van het projectgebied ten opzichte van het gewestplan
004	digitaal	1:1	tekstformaat HEMBYSE	Situering van het projectgebied ten opzichte van het BPA
005	digitaal	1:1	tekstformaat HEMBYSE	Inplantingsplan geplande toestand, statuut van de gronden
006	digitaal	1:1	tekstformaat HEMBYSE	Inplantingsplan geplande toestand, verdieping -1
007	digitaal	1:1	tekstformaat HEMBYSE	Situering van het projectgebied ten opzichte van het bodemgebruiksbestand
008	digitaal	1:1	tekstformaat HEMBYSE	Situering van het projectgebied ten opzichte van de bodembedekkingskaart
009	digitaal	1:1	tekstformaat HEMBYSE	Situering van het projectgebied ten opzichte van de traditionele landschappenkaart
010	digitaal	1:1	tekstformaat HEMBYSE	Situering van het projectgebied ten opzichte van het DMVII DTM 1m (regionaal)
011	digitaal	1:1	tekstformaat HEMBYSE	Situering van het projectgebied ten opzichte van het DMVII DTM 1m (lokaal)
012	digitaal	1:1	tekstformaat HEMBYSE	Situering van het projectgebied ten opzichte van de VHA en de kaart van van nature overstroombare gebieden
013	digitaal	1:1	tekstformaat HEMBYSE	Situering van het projectgebied ten opzichte van de erosiegevoeligheidskaart
014	digitaal	1:1	tekstformaat HEMBYSE	Situering van het projectgebied ten opzichte van de potentiële bodemerosiekaart
015	digitaal	1:1	tekstformaat HEMBYSE	Situering van het projectgebied ten opzichte van de tertiair geologische kaart
016	digitaal	1:1	tekstformaat HEMBYSE	Situering van het projectgebied ten opzichte van de quartair geologische kaart (1:200.000)
017	digitaal	1:1	tekstformaat HEMBYSE	Situering van het projectgebied ten opzichte van de bodemkaart
018	digitaal	1:1	tekstformaat HEMBYSE	Situering van enkele DOV-boringen in de omgeving van het projectgebied op de bodemkaart
019	digitaal	1:1	tekstformaat HEMBYSE	Situering van het projectgebied ten opzichte van een 16 ^e -eeuwse kaart van Leuven
020	digitaal	1:1	tekstformaat HEMBYSE	Situering van het projectgebied ten opzichte van de kaart van Deventer
021	digitaal	1:1	tekstformaat HEMBYSE	Situering van het projectgebied ten opzichte van een 17 ^e -eeuwse kaart van Leuven
022	digitaal	1:1	tekstformaat HEMBYSE	Situering van het projectgebied ten opzichte van de kaart van Ferraris
023	digitaal	1:1	tekstformaat HEMBYSE	Situering van het projectgebied ten opzichte van de kaart van Vandermaelen
024	digitaal	1:1	tekstformaat HEMBYSE	Situering van het projectgebied ten opzichte van de topografische kaart van België uit 1891
025	digitaal	1:1	tekstformaat HEMBYSE	Situering van het projectgebied ten opzichte van de topografische kaart van België uit 1930-1931

PLAN NR.	Digitaal/analoo aangemaakt	Schaal	Formaat	ONDERWERP
026	digitaal	1:1	tekstformaat HEMBYSE	Situering van het projectgebied ten opzichte van de orthofoto uit 1948
027	digitaal	1:1	tekstformaat HEMBYSE	Situering van het projectgebied ten opzichte van de orthofoto uit 1971
028	digitaal	1:1	tekstformaat HEMBYSE	Situering van het projectgebied ten opzichte van de orthofoto uit 1990
029	digitaal	1:1	tekstformaat HEMBYSE	Situering van het projectgebied ten opzichte van de orthofoto uit 2016
030	digitaal	1:1	tekstformaat HEMBYSE	Situering van enkele elementen met erfgoedwaarde ten opzichte van het projectgebied
031	digitaal	1:1	tekstformaat HEMBYSE	Situering van enkele CAI Locaties ten opzichte van het projectgebied
032	digitaal	1:1	tekstformaat HEMBYSE	Inplantingsplan proefsleuven
033	digitaal	1:1	tekstformaat HEMBYSE	Inplantingsplan geplande toestand, verdieping -2

DOV Boorrapport

Boring

Proefnummer:	kb32d89e-B22	Aanvangsdatum:	01/01/1905
X (mLambert):	172686.0 (XY_gedigitaliseerd op topokaart)	Uitvoeringsmethode:	onbekend
Y (mLambert):	174639.0 (XY_gedigitaliseerd op topokaart)	Diepte (m):	0.00 - 9.85
Z (mTAW):	24.00 (Z_afgeleid van topokaart)	Water op (m):	
Gemeente:	Leuven (Leuven)		
Uitvoerder:	Belgische Geologische Dienst (BGD)		
Opmerking:	opdrachtgever : BGD		

Lithologische beschrijving

Auteur(s): boormeester (bedrijf-dienst onbekend) Betrouwbaarheid: goed

Van(m) Tot(m) Beschrijving

0.00	1.25	terrains rapportés
1.25	4.00	argile jaune
4.00	4.85	sable jaune très mouvant
4.85	8.25	argile bleue très molle
8.25	8.75	sable jaune graveleux
8.75	9.85	cailloux

Formele stratigrafie - 01/01/1993

Auteur(s): Gullentops, F. (Katholieke Universiteit Leuven (KUL)) Betrouwbaarheid: goed

Van(m) Tot(m) Beschrijving

0.00	9.85	Q - Quartaire afzetting
------	------	-------------------------

Betrouwbaarheid

goed

DOV Boorrapport

Boring

Proefnummer:	kb32d89e-B200	Aanvangsdatum:	05/08/1953
X (mLambert):	172678.0 (XY_gedigitaliseerd op topokaart)	Uitvoeringsmethode:	spoelboring
Y (mLambert):	174265.0 (XY_gedigitaliseerd op topokaart)	Diepte (m):	0.00 - 8.50
Z (mTAW):	21.00 (Z_afgeleid van topokaart)	Water op (m):	
Gemeente:	Leuven (Leuven)		
Uitvoerder:	Smet - Dessel		

Lithologische beschrijving

Auteur(s): Gulinck, Marcel (Belgische Geologische Dienst (BGD)) Betrouwbaarheid: goed

Van(m)	Tot(m)	Beschrijving
0.00	2.00	bruine leem - onzuiver
2.00	3.00	geelachtig leem
3.00	4.00	bleek geel fijn zandig leem
4.00	8.50	grind

Formele stratigrafie - 01/01/1993

Auteur(s): Claes, S. (Katholieke Universiteit Leuven (KUL)) Betrouwbaarheid: goed

Van(m)	Tot(m)	Beschrijving	Betrouwbaarheid
0.00	8.50	Q - Quartaire afzetting	goed

Informele stratigrafie

Auteur(s): onbekend (Belgische Geologische Dienst (BGD)) Betrouwbaarheid: goed

Van(m)	Tot(m)	Beschrijving
0.00	8.50	Quartair

Boring kb32d89e-B200

Acties

Boornummer: kb32d89e-B200	Datum aanvang: 05/08/1953	Uitvoerder: Smet - Dessel	Opdrachtgever: onbekend
Putnummer:	Diepte tot (m): 0,0 - 8,50	Boormeester:	Dataverancier: onbekend
Boorgatmeting: ☐	Grondwaterstand (m):	Doel:	
Stalen bewaard: ☐	Helling:		
Opdracht(en):	Richting:		

- Ligging
- Boorstaatgegevens
- Namen (1)
- Opmerkingen (0)
- Grondwaterstanden
- Wettelijk kader
- Bijlagen (0)
- Interpretaties (3)

Toon kaart

Locatie XY (in Lambert72)

X: 172678,00	Methode XY: XY_gedigitaliseerd op topokaart	Betrouwbaarheid XY: onbekend
Y: 174265,00	Origine XY: Katholieke Universiteit Leuven (KUL)	

Aanvangspeil:

☐ Opgemeten in mTAW	Aanvangspeil(mTAW):	
	Methode Z:	
	Origine Z:	Betrouwbaarheid Z:
☒ Is gestart:		
☒ op het maaiveld		
☐ boven het maaiveld (m):		
☐ onder het maaiveld (m):		

Maaiveld op het moment van de uitvoering:

Maaiveld(mTAW): 21,00	Methode Z: Z_afgeleid van topokaart	
	Origine Z: Katholieke Universiteit Leuven (KUL)	Betrouwbaarheid Z: onbekend

Meest recent maaiveld:

Maaiveld(mTAW):	Methode Z:	
	Origine Z:	Betrouwbaarheid Z:

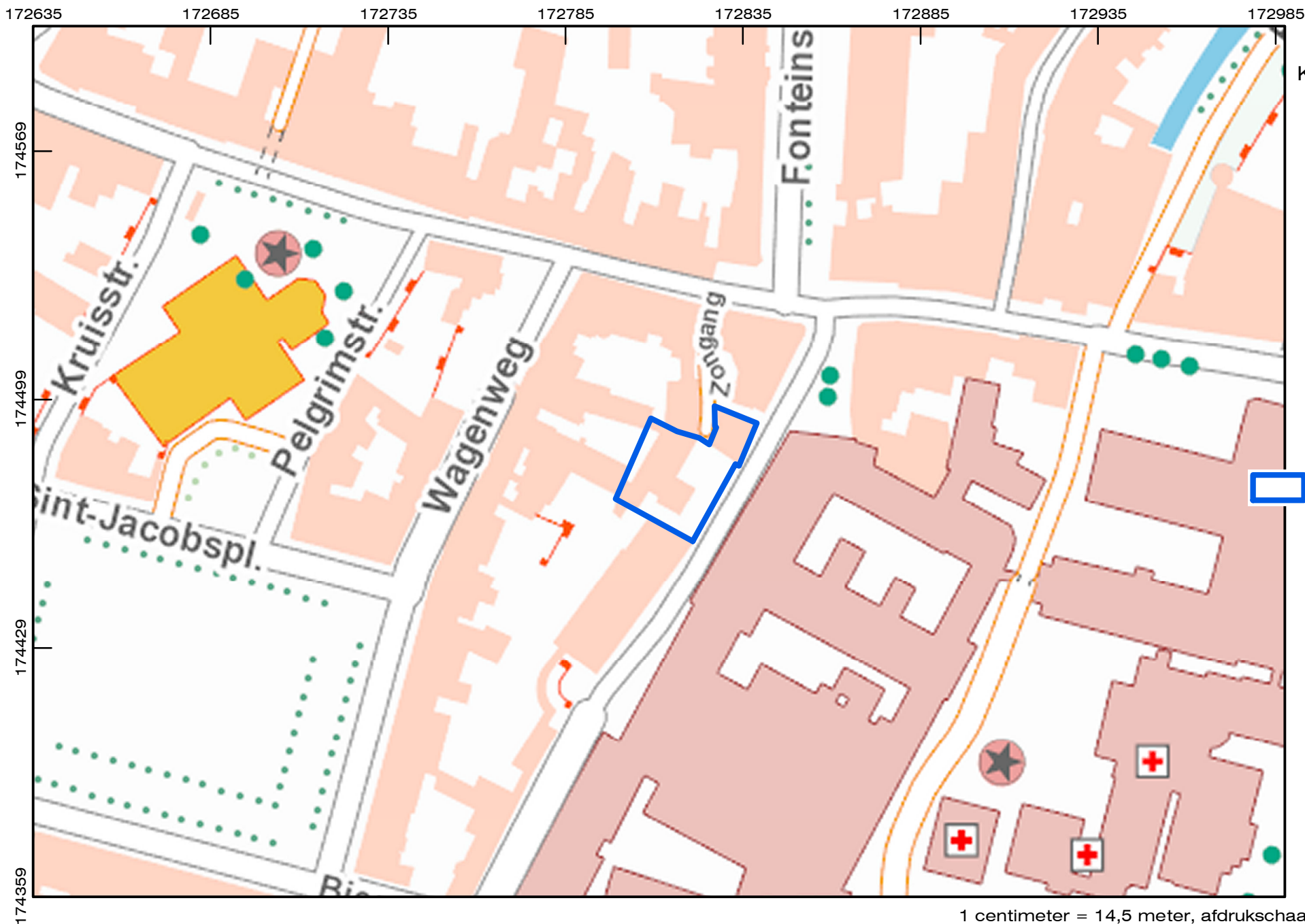
Huidig maaiveld bepaald met DHMV II:

Maaiveld (mTAW): 23,20

Ligging:

Gemeente: Leuven	Beschrijving:
Deelgemeente: Leuven	

Help

Leuven
Kapucijnenvoer 6-10

- 2017K76
- Aanmaakdatum
van plan nr. 1 :
13/11/2017
- Underlay:
topografische kaart
kleur

 Onderzoeksgebied

0 30 M

1 centimeter = 14,5 meter, afdruckschaal

Hembyse Archeologie
-- Kastanjestraat 26 -- 9000 Gent --
-- Hembyse Archeologie is een handelsnaam van Hembyse bvba -- alle rechten gereserveerd --

172787

172807

172827

172847

Leuven

Kapucijnenvoer 6-10

- 2017K76
- Aanmaakdatum
van plan nr. 2 :
13/11/2017
- Underlay:
kadasterkaart

 Onderzoeksgebied

0 5,5 M

1 centimeter = 2,85 meter, afdruckschaal

 HEMBYSE*Hembyse Archeologie**-- Kastanjestraat 26 -- 9000 Gent --**-- Hembyse Archeologie is een handelsnaam van Hembyse bvba -- alle rechten gereserveerd --*

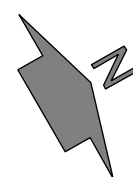

LEGENDE

- privaat domein
- privaat domein met openbaar karakter (doorgang breedte 3m van Beurgang naar Zongang en Kapucijnenvoer)
- over te dragen aan het openbaar domein

Project:

160019-KL NIEUWBOUW STUDENTENRESIDENTIE

Bouwheer:
REAL INVESTMENT BVBA
Vredestraat 53
8790 Waregem

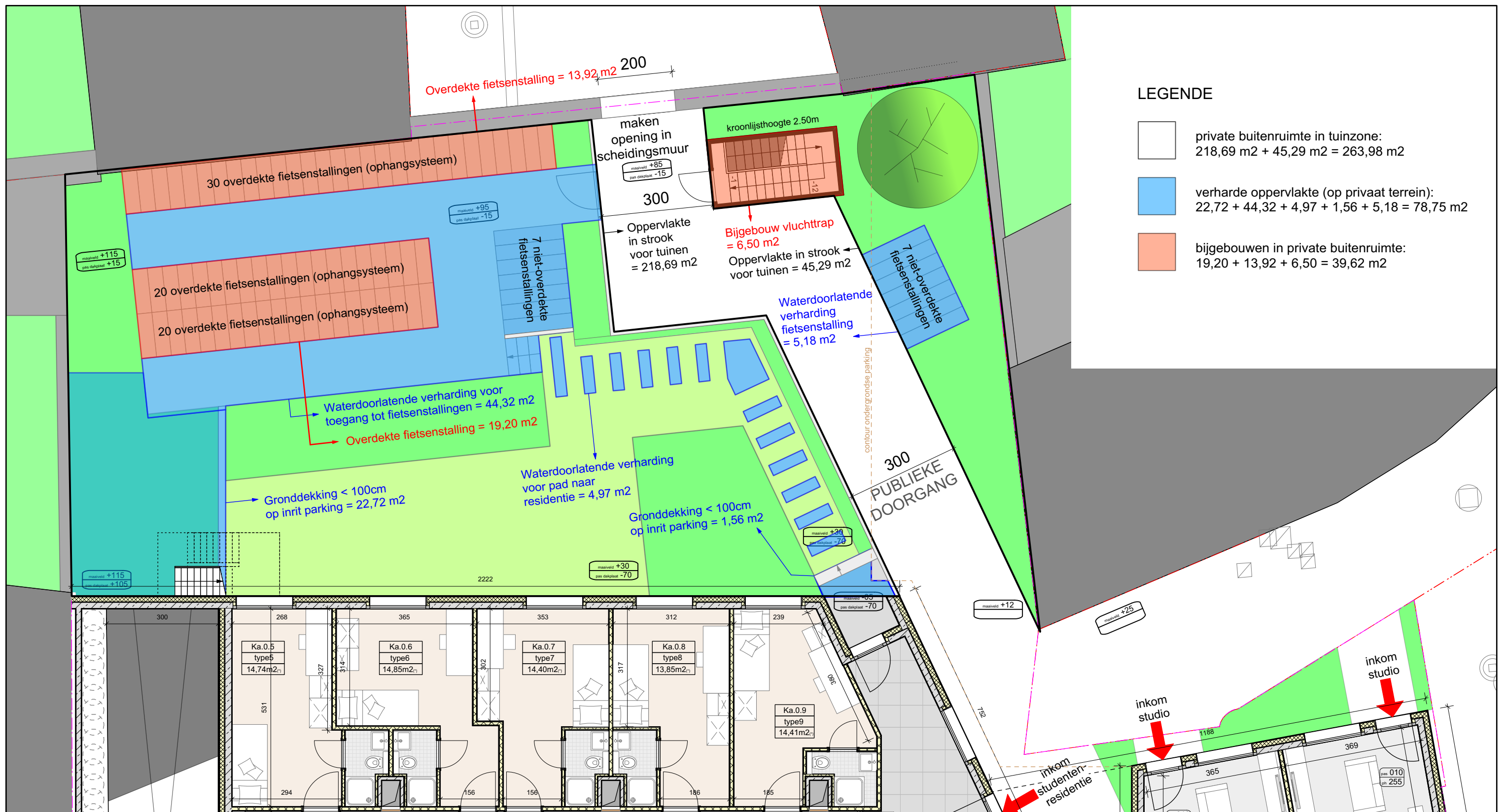
Bouwplaats:
Kapucijnenvoer 6,8,10
3000 Leuven

Architect:

KIRI VIVATHANAVEJ · LEEN BOSMANS
HALVESTRAAT 8A, 3000 LEUVEN
TEL 016 23 86 58 · FAX 016 89 54 38
INFO@COMODOARCHITECTEN.BE
WWW.COMODOARCHITECTEN.BE

Pagina:	2	van	20	Fase:	BOUWAANVRAAG	
Wijziging:						
Datum:	20/12/2017			Plan:	INPLANTING - AANDUIDING STATUUT VAN DE GRONDEN	
Schaal:	1/250					

LEGENDE

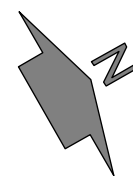
- private buitenruimte in tuinzone:
218,69 m² + 45,29 m² = 263,98 m²
- verharde oppervlakte (op privaat terrein):
22,72 + 44,32 + 4,97 + 1,56 + 5,18 = 78,75 m²
- bijgebouwen in private buitenruimte:
19,20 + 13,92 + 6,50 = 39,62 m²

Project:

160019-KL

NIEUWBOUW

STUDENTENRESIDENTIE

Bouwheer:
REAL INVESTMENT BVBA
Vredestraat 53
8790 Waregem

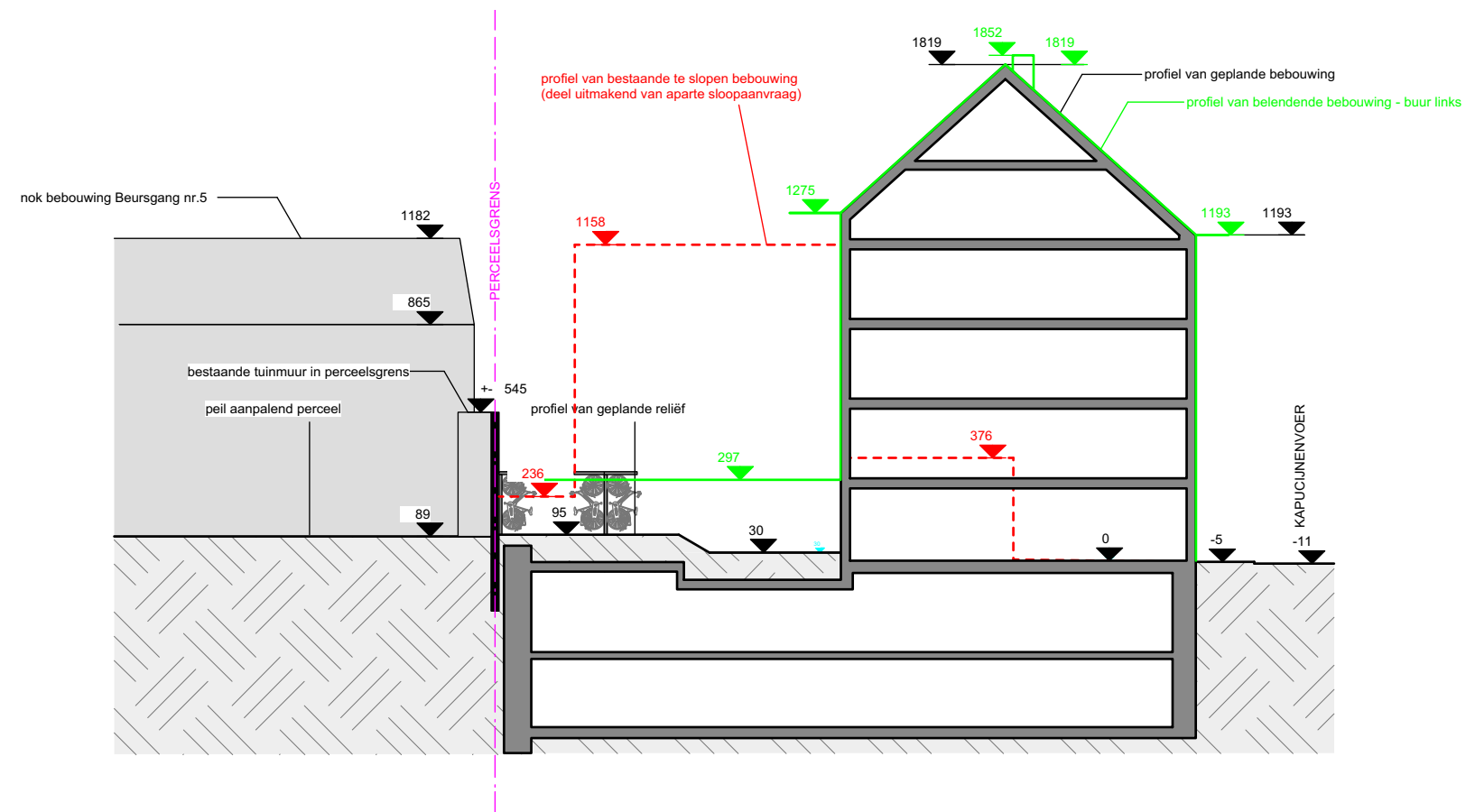
Bouwplaats:
Kapucijnenvoer 6,8,10
3000 Leuven

Architect:

KIRI VIVATHANAVEJ · LEEN BOSMANS
HALVESTRAAT 8A, 3000 LEUVEN
TEL 016 23 86 58 · FAX 016 89 54 38
INFO@COMODOARCHITECTEN.BE
WWW.COMODOARCHITECTEN.BE

Pagina:	3	van	20	Fase:	BOUWAANVRAAG
Wijziging:					
Datum:	20/12/2017			Plan:	INPLANTING AANDUIDING VERHARDING/BIJGEBOUWEN IN TUINZONE
Schaal:	1/100				

Project:

160019-KL

NIEUWBOUW STUDENTENRESIDENTIE

Bouwheer:
REAL INVESTMENT BVBA
Vredestraat 53
8790 Waregem

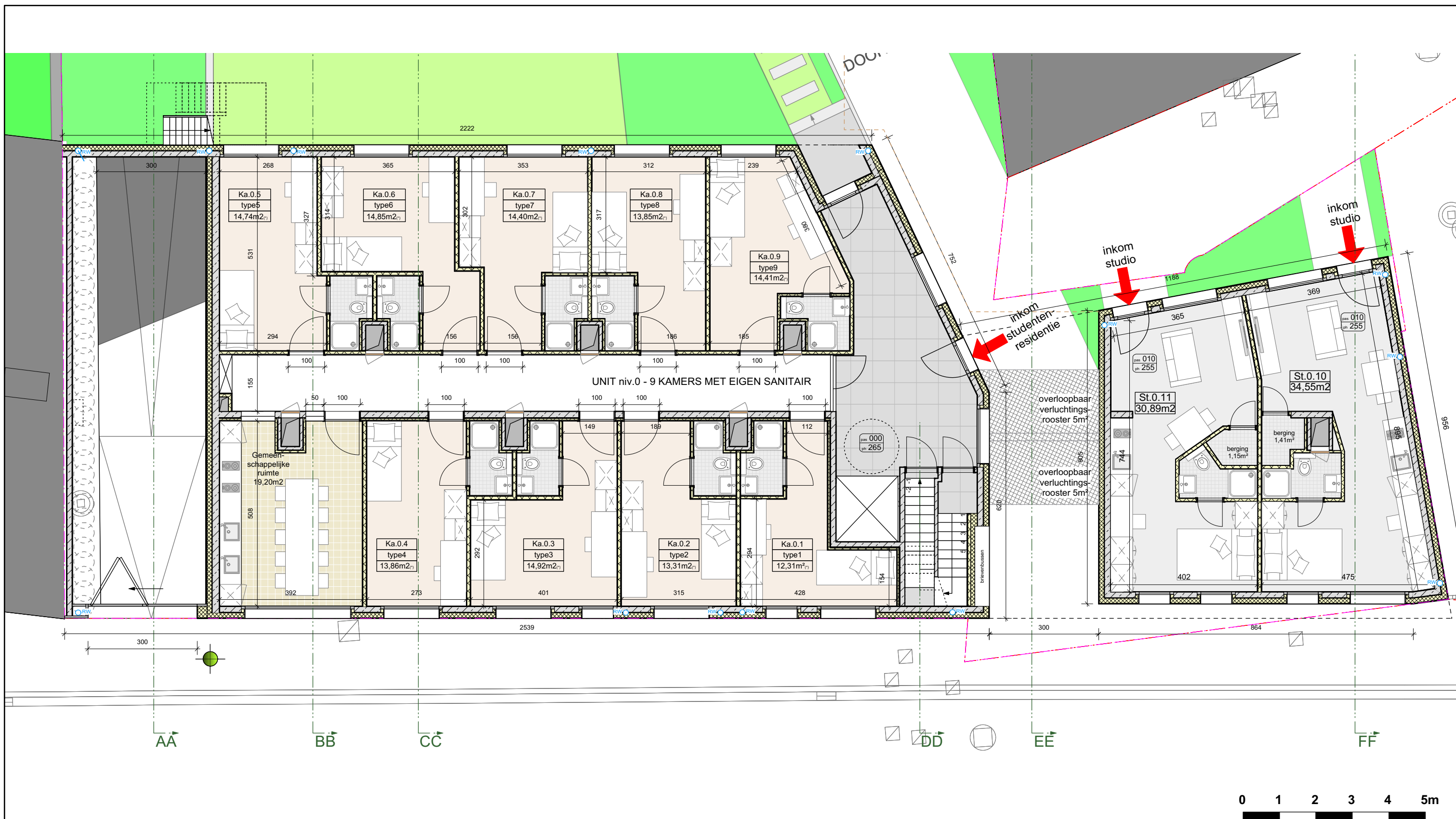
Bouwplaats:
Kapucijnenvoer 6,8,10
3000 Leuven

Architect:

KIRI VIVATHANAVEJ · LEEN BOSMANS
HALVESTRAAT 8A, 3000 LEUVEN
TEL 016 23 86 58 · FAX 016 89 54 38
INFO@COMODOARCHITECTEN.BE
WWW.COMODOARCHITECTEN.BE

Pagina:	4	van	20	Fase:	BOUWAANVRAAG
Wijziging:					
Datum:	20/12/2017			Plan:	TERREINSNEDE
Schaal:	1/250				

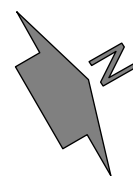

Project:

160019-KL

NIEUWBOUW

STUDENTENRESIDENTIE

Bouwheer:
REAL INVESTMENT BVBA
Vredestraat 53
8790 Waregem

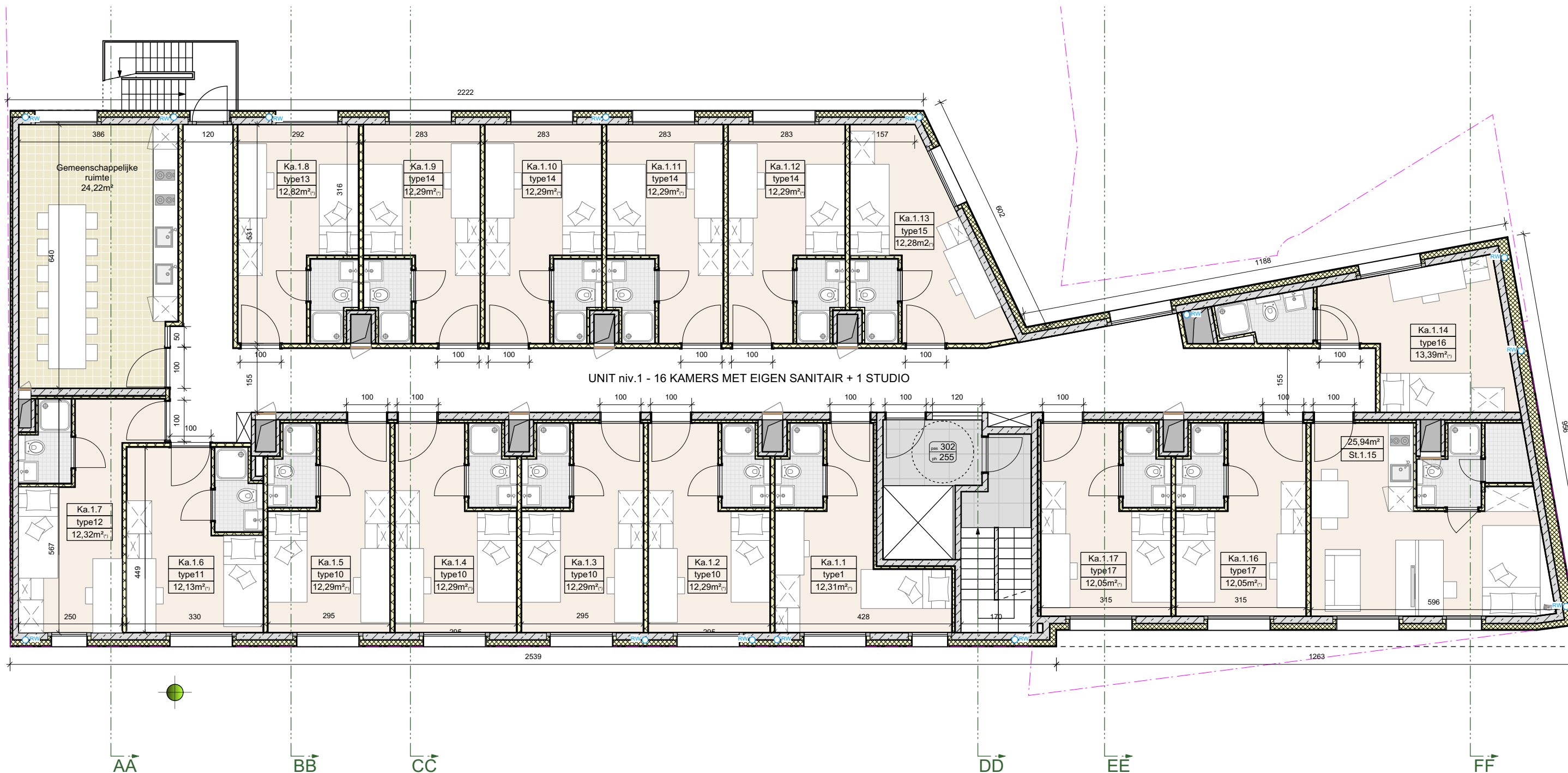
Bouwplaats:
Kapucijnenvoer 6,8,10
3000 Leuven

Architect:

KIRI VIVATHANAVEJ · LEEN BOSMANS
HALVESTRAAT 8A, 3000 LEUVEN
TEL 016 23 86 58 · FAX 016 89 54 38
INFO@COMODOARCHITECTEN.BE
WWW.COMODOARCHITECTEN.BE

Pagina:	5	van	20	Fase:	BOUWAANVRAAG	
Wijziging:						
Datum:	20/12/2017			Plan:	NIVO 0	
Schaal:	1/100					

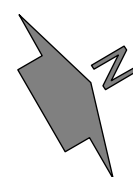

Project:

160019-KL

NIEUWBOUW

STUDENTENRESIDENTIE

Bouwheer:
REAL INVESTMENT BVBA
Vredestraat 53
8790 Waregem

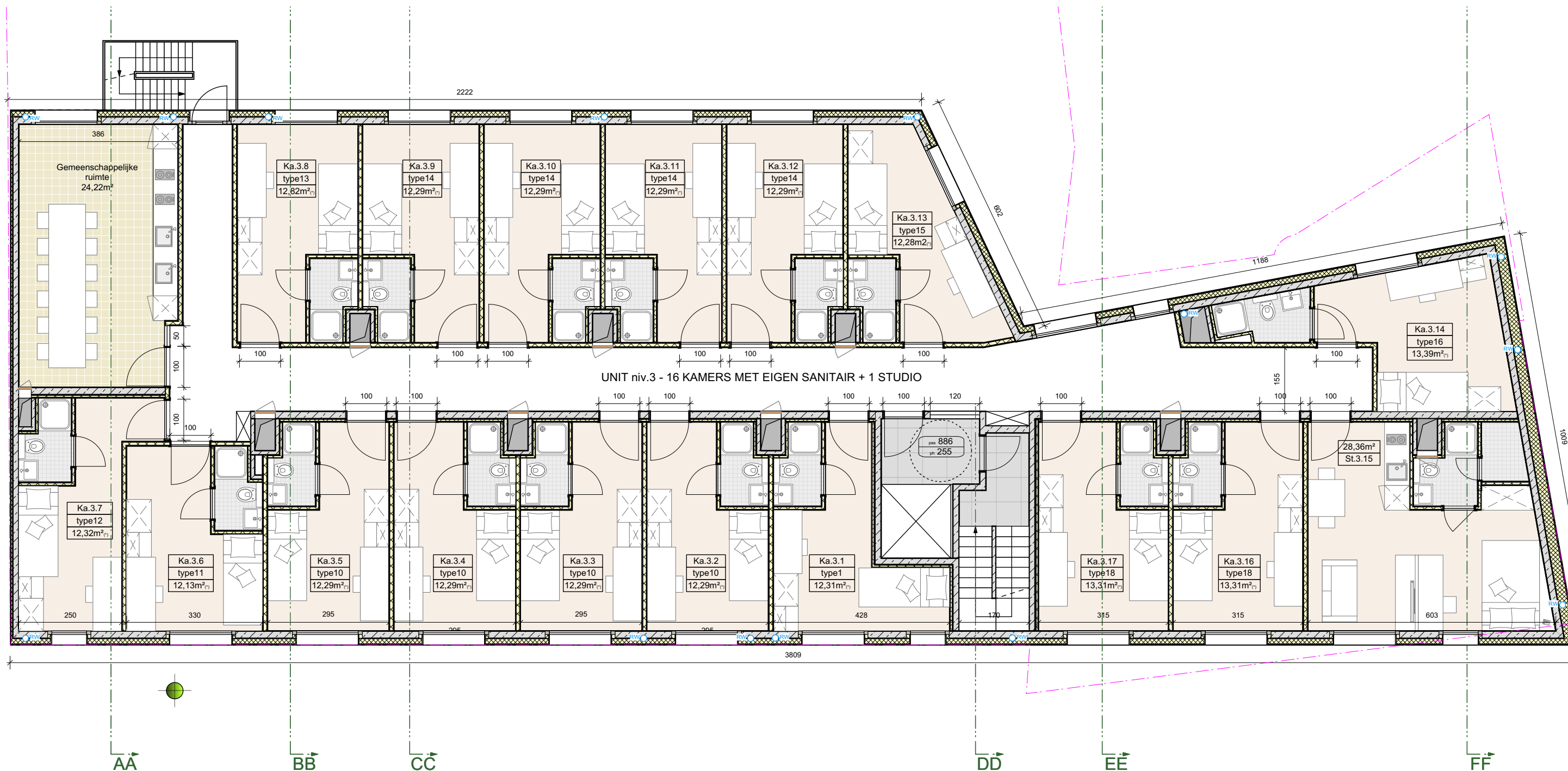
Bouwplaats:
Kapucijnenvoer 6,8,10
3000 Leuven

Architect:

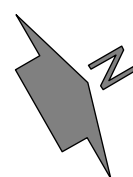
KIRI VIVATHANAVEJ · LEEN BOSMANS
HALVESTRAAT 8A, 3000 LEUVEN
TEL 016 23 86 58 · FAX 016 89 54 38
INFO@COMODOARCHITECTEN.BE
WWW.COMODOARCHITECTEN.BE

Pagina:	6	van	20	Fase:	BOUWAANVRAAG
Wijziging:					
Datum:	20/12/2017			Plan:	NIVO +1
Schaal:	1/100				

Project:

160019-KL
NIEUWBOUW
STUDENTENRESIDENTIE

Bouwheer:
 REAL INVESTMENT BVBA
 Vredestraat 53
 8790 Waregem

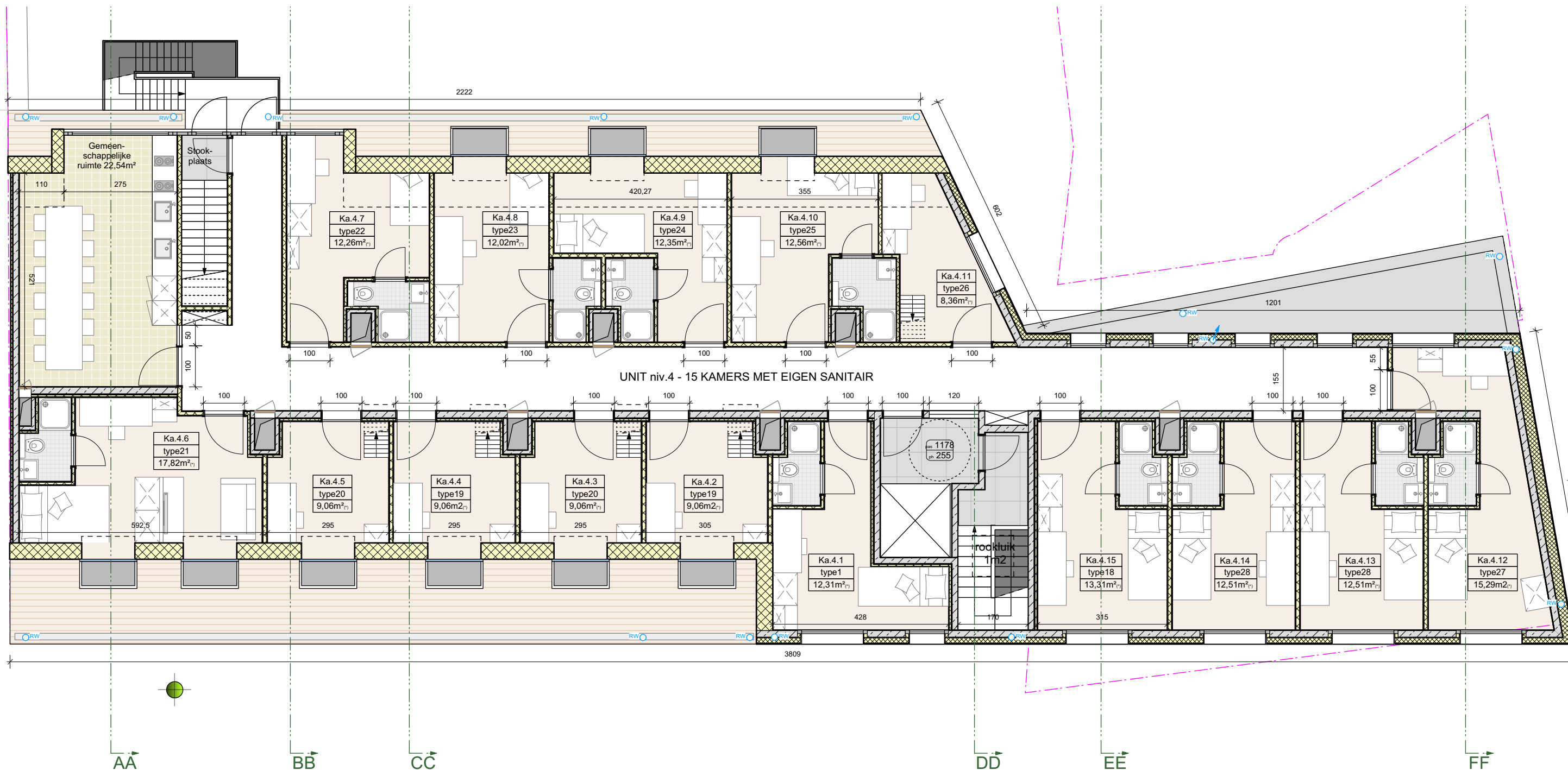
Bouwplaats:
 Kapucijnenvoer 6,8,10
 3000 Leuven

Architect:

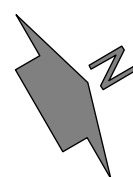
KIRI VIVATHANAVEJ · LEEN BOSMANS
 HALVESTRAAT 8A, 3000 LEUVEN
 TEL 016 23 86 58 · FAX 016 89 54 38
 INFO@COMODOARCHITECTEN.BE
 WWW.COMODOARCHITECTEN.BE

Pagina:	8	van	20	Fase:	BOUWAANVRAAG	
Wijziging:						
Datum:	20/12/2017			Plan:	NIVO +3	
Schaal:	1/100					

Project:

160019-KL
NIEUWBOUW
STUDENTENRESIDENTIE

Bouwheer:
REAL INVESTMENT BVBA
Vredestraat 53
8790 Waregem

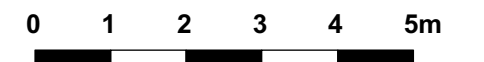
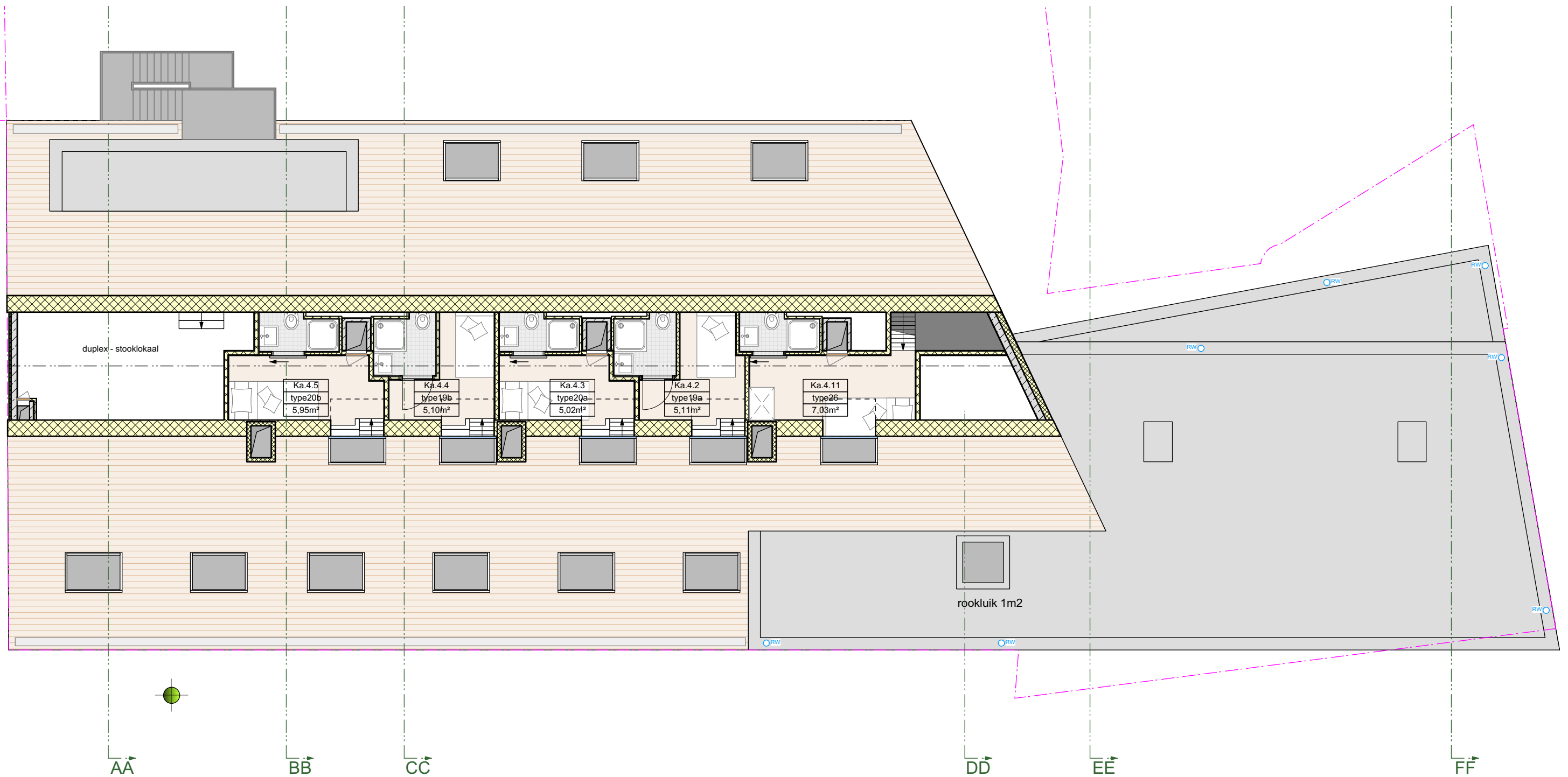
Bouwplaats:
Kapucijnenvoer 6,8,10
3000 Leuven

Architect:

KIRI VIVATHANAVEJ · LEEN BOSMANS
HALVESTRAAT 8A, 3000 LEUVEN
TEL 016 23 86 58 · FAX 016 89 54 38
INFO@COMODOARCHITECTEN.BE
WWW.COMODOARCHITECTEN.BE

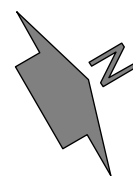
Pagina:	9	van	20	Fase:	BOUWAANVRAAG
Wijziging:					
Datum:	20/12/2017			Plan:	NIVO +4
Schaal:	1/100				

Project:

160019-KL

NIEUWBOUW STUDENTENRESIDENTIE

Bouwheer:
REAL INVESTMENT BVBA
Vredestraat 53
8790 Waregem

Bouwplaats:
Kapucijnenvoer 6,8,10
3000 Leuven

Architect:

COMODOARCHITECTEN

KIRI VIVATHANAVEJ · LEEN BOSMANS
HALVESTRAAT 8A, 3000 LEUVEN
TEL 016 23 86 58 · FAX 016 89 54 38
INFO@COMODOARCHITECTEN.BE
WWW.COMODOARCHITECTEN.BE

Pagina:	10	van	20	Fase:	BOUWAANVRAAG	
Wijziging:						
Datum:	20/12/2017			Plan:	NIVO +5	
Schaal:	1/100					

Project:

160019-KL

NIEUWBOUW

STUDENTENRESIDENTIE

Bouwheer:
REAL INVESTMENT BVBA
Vredestraat 53
8790 Waregem

Bouwplaats:
Kapucijnenvoer 6,8,10
3000 Leuven

Architect:

COMODOARCHITECTEN

KIRI VIVATHANAVEJ · LEEN BOSMANS
HALVESTRAAT 8A, 3000 LEUVEN
TEL 016 23 86 58 · FAX 016 89 54 38
INFO@COMODOARCHITECTEN.BE
WWW.COMODOARCHITECTEN.BE

Pagina:	11	van	20	Fase:	BOUWAANVRAAG	
Wijziging:						
Datum:	20/12/2017			Plan:	VOORGEVEL	
Schaal:	1/150					

Project:

160019-KL

NIEUWBOUW

STUDENTENRESIDENTIE

Bouwheer:
REAL INVESTMENT BVBA
Vredestraat 53
8790 Waregem

Bouwplaats:
Kapucijnenvoer 6,8,10
3000 Leuven

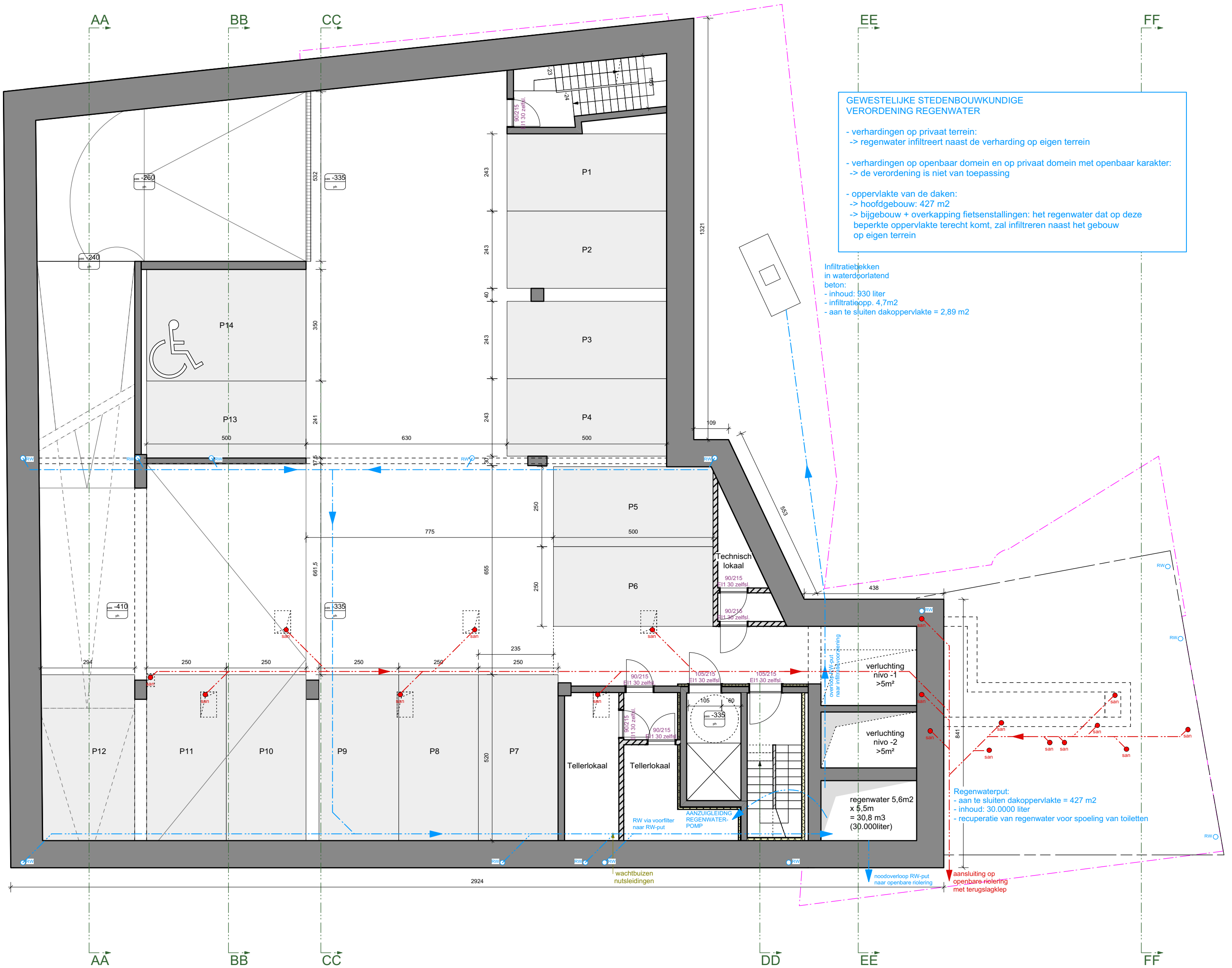
Architect:

COMODOARCHITECTEN

KIRI VIVATHANAVEJ · LEEN BOSMANS
HALVESTRAAT 8A, 3000 LEUVEN
TEL 016 23 86 58 · FAX 016 89 54 38
INFO@COMODOARCHITECTEN.BE
WWW.COMODOARCHITECTEN.BE

Pagina:	12	van	20	Fase:	BOUWAANVRAAG
Wijziging:					
Datum:	20/12/2017			Plan:	ACHTERGEVEL
Schaal:	1/150				

GEWESTELIJKE STEDENBOUWKUNDIGE VERORDENING REGENWATER

- verhardingen op privaat terrein:
-> regenwater infiltreert naast de verharding op eigen terrein
- verhardingen op openbaar domein en op privaat domein met openbaar karakter:
-> de verordening is niet van toepassing
- oppervlakte van de daken:
-> hoofdgebouw: 427 m²
-> bijgebouw + overkapping fietsenstallingen: het regenwater dat op deze beperkte oppervlakte terecht komt, zal infiltreren naast het gebouw op eigen terrein

Infiltratiebekken in waterdoplatend beton:

- inhoud: 930 liter
- infiltratieopp. 4,7m²
- aan te sluiten dakoppervlakte = 2,89 m²

Regenwaterput:

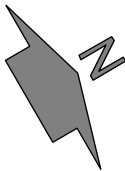
- aan te sluiten dakoppervlakte = 427 m²
- inhoud: 30.0000 liter
- recuperatie van regenwater voor spoeling van toiletten

Project:

160019-KL

**NIJWBOUW
STUDENTENRESIDENTIE**

Bouwheer:
REAL INVESTMENT BVBA
Vredestraat 53
8790 Waregem

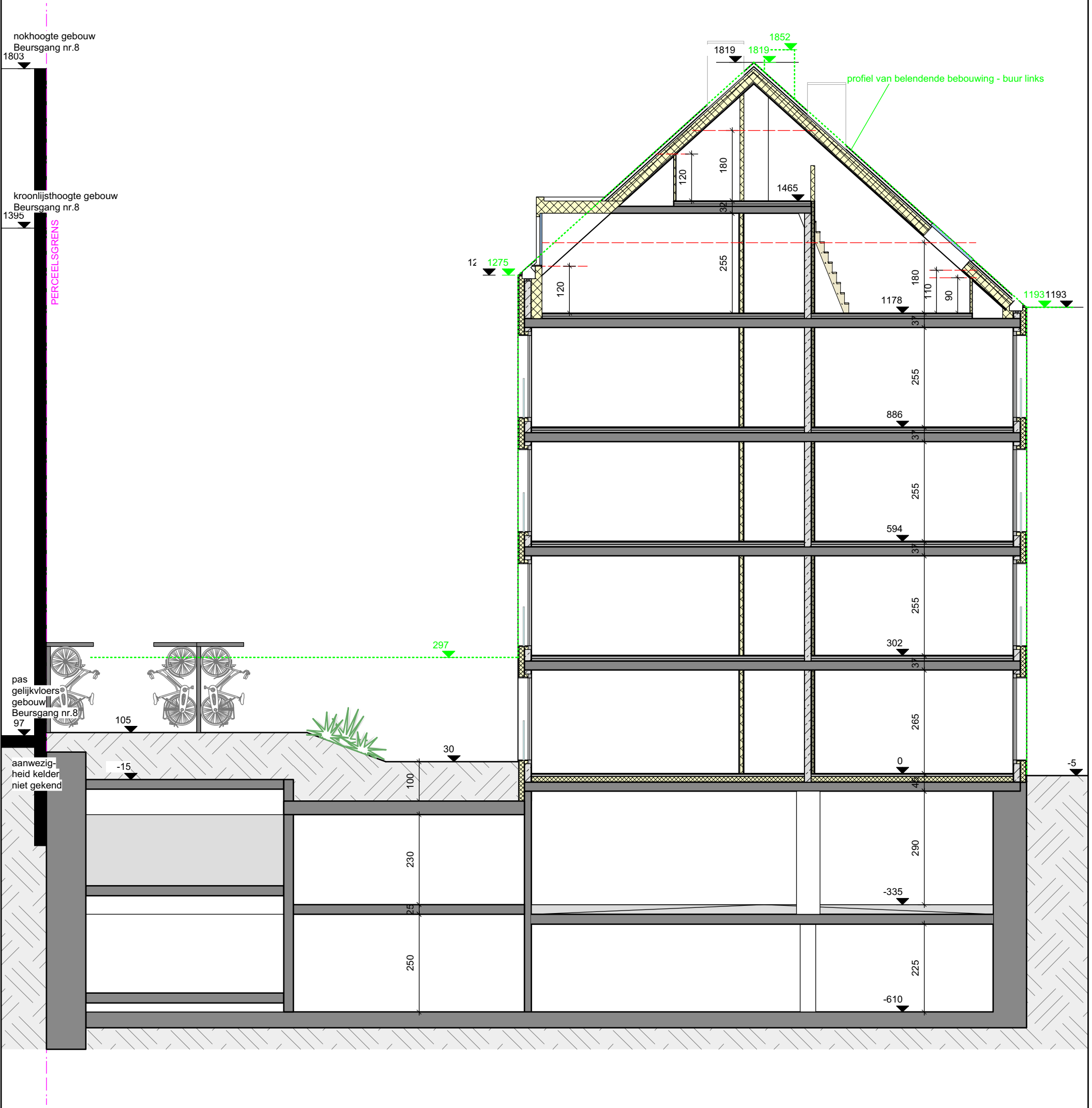
Bouwplaats:
Kapucijnenvoer 6,8,10
3000 Leuven

Architect:

COMODOARCHITECTEN

KIRI VIVATHANAVEJ · LEEN BOSMANS
HALVESTRAAT 8A, 3000 LEUVEN
TEL 016 23 86 58 · FAX 016 89 54 38
INFO@COMODOARCHITECTEN.BE
WWW.COMODOARCHITECTEN.BE

Pagina:	13	van	20	Fase:	BOUWAANVRAAG
Wijziging:					
Datum:	20/12/2017			Plan:	NIVO -1
Schaal:	1/100				

Project:

160019-KL

**NIEUWBOUW
STUDENTENRESIDENTIE**

Bouwheer:
REAL INVESTMENT BVBA
Vredestraat 53
8790 Waregem

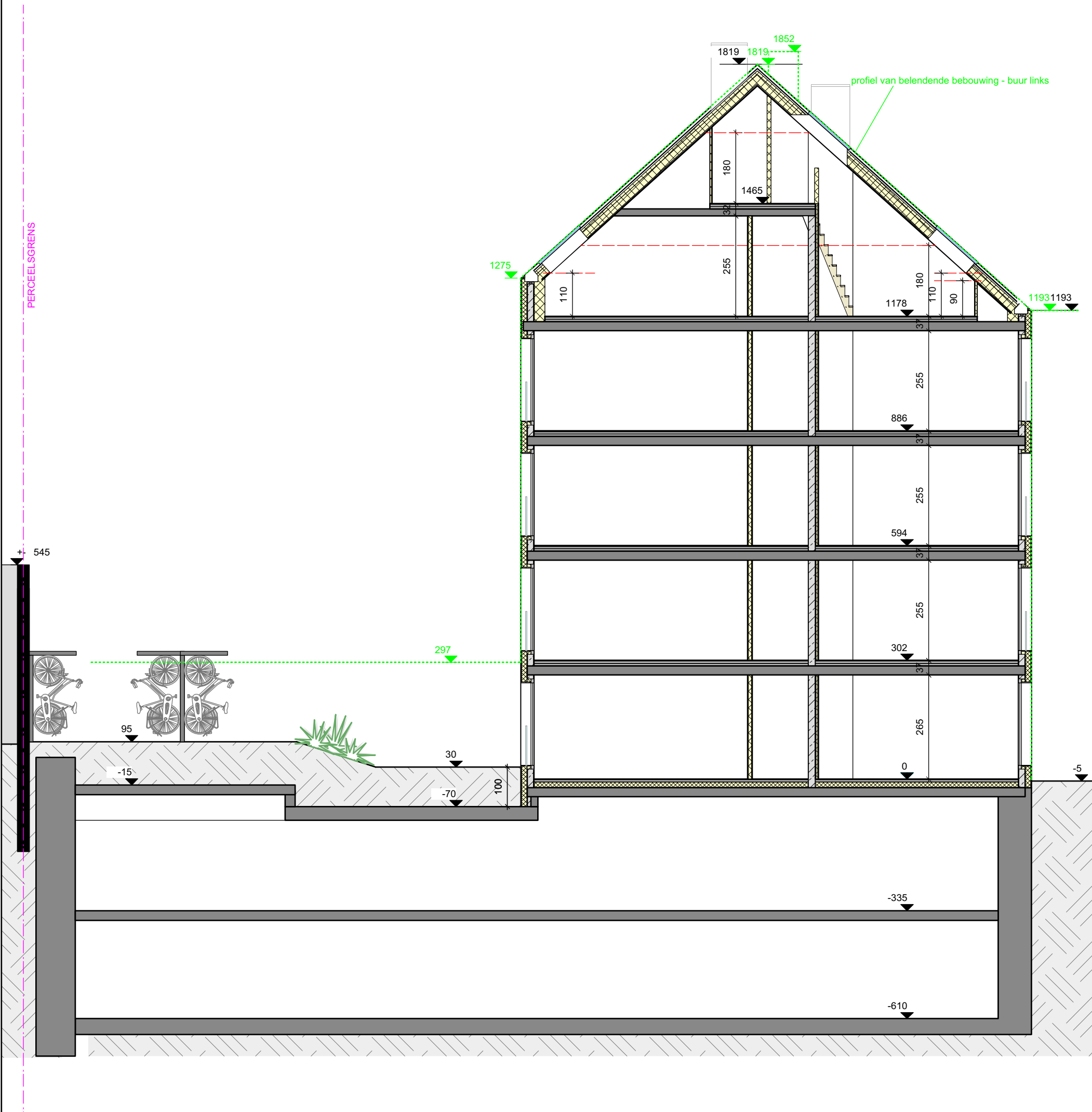
Bouwplaats:
Kapucijnenvoer 6,8,10
3000 Leuven

Architect:

COMODOARCHITECTEN

KIRI VIVATHANAVEJ · LEEN BOSMANS
HALVESTRAAT 8A, 3000 LEUVEN
TEL 016 23 86 58 · FAX 016 89 54 38
INFO@COMODOARCHITECTEN.BE
WWW.COMODOARCHITECTEN.BE

Pagina:	16	van	20	Fase:	BOUWAANVRAAG
Wijziging:					
Datum:	20/12/2017			Plan:	SNEDE BB
Schaal:	1/100				

Project:

160019-KL

**NIEUWBOUW
STUDENTENRESIDENTIE**

Bouwheer:
REAL INVESTMENT BVBA
Vredestraat 53
8790 Waregem

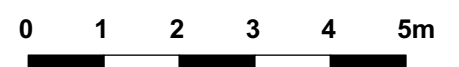
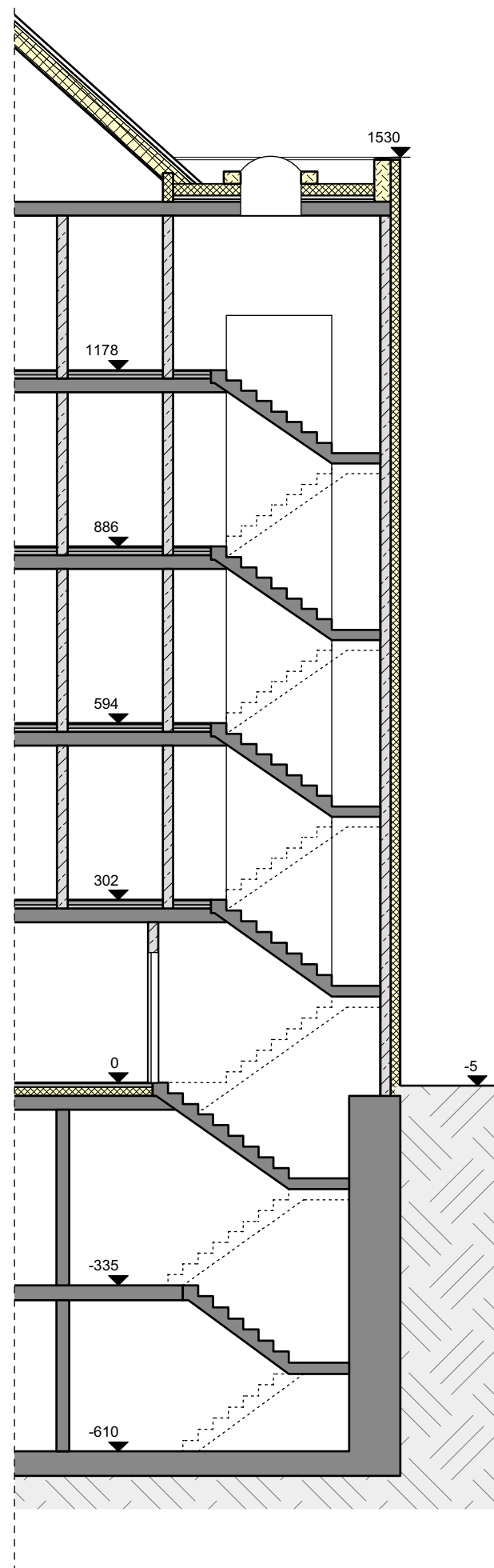
Bouwplaats:
Kapucijnenvoer 6,8,10
3000 Leuven

Architect:

COMODOARCHITECTEN

KIRI VIVATHANAVEJ · LEEN BOSMANS
HALVESTRAAT 8A, 3000 LEUVEN
TEL 016 23 86 58 · FAX 016 89 54 38
INFO@COMODOARCHITECTEN.BE
WWW.COMODOARCHITECTEN.BE

Pagina:	17	van	20	Fase:	BOUWAANVRAAG
Wijziging:					
Datum:	20/12/2017			Plan:	SNEDE CC
Schaal:	1/100				

Project:

160019-KL

**NIEUWBOUW
STUDENTENRESIDENTIE**

Bouwheer:

REAL INVESTMENT BVBA
Vredestraat 53
8790 Waregem

Bouwplaats:

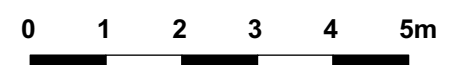
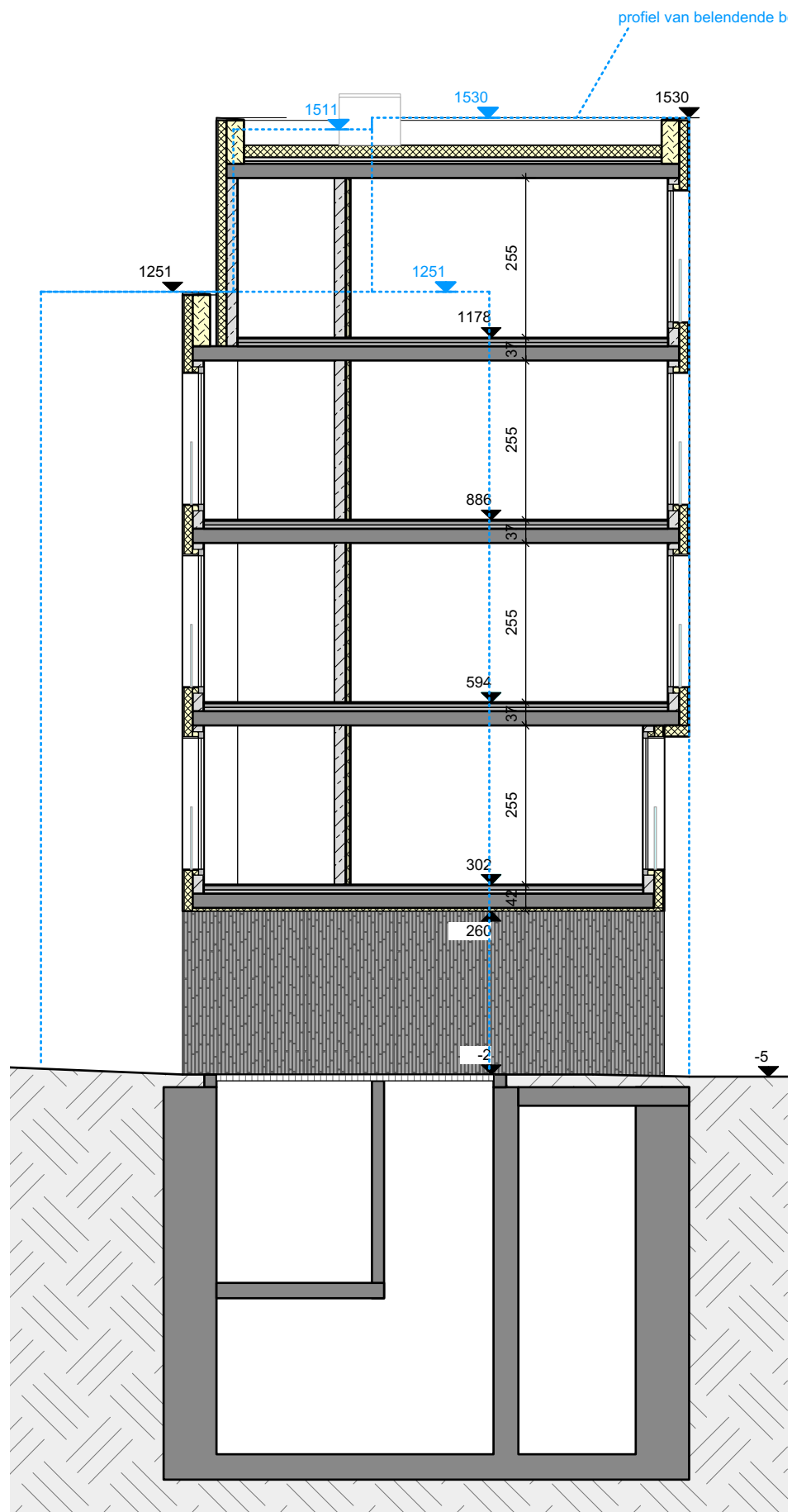
Kapucijnenvoer 6,8,10
3000 Leuven

Architect:

KIRI VIVATHANAVEJ · LEEN BOSMANS
HALVESTRAAT 8A, 3000 LEUVEN
TEL 016 23 86 58 · FAX 016 89 54 38
INFO@COMODOARCHITECTEN.BE
WWW.COMODOARCHITECTEN.BE

Pagina:	18	van	20	Fase:	BOUWAANVRAAG
Wijziging:					
Datum:	20/12/2017			Plan:	SNEDE DD
Schaal:	1/100				

Project:

160019-KL

**NIEUWBOUW
STUDENTENRESIDENTIE**

Bouwheer:

REAL INVESTMENT BVBA
Vredestraat 53
8790 Waregem

Bouwplaats:

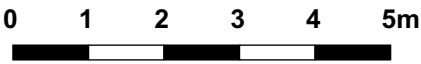
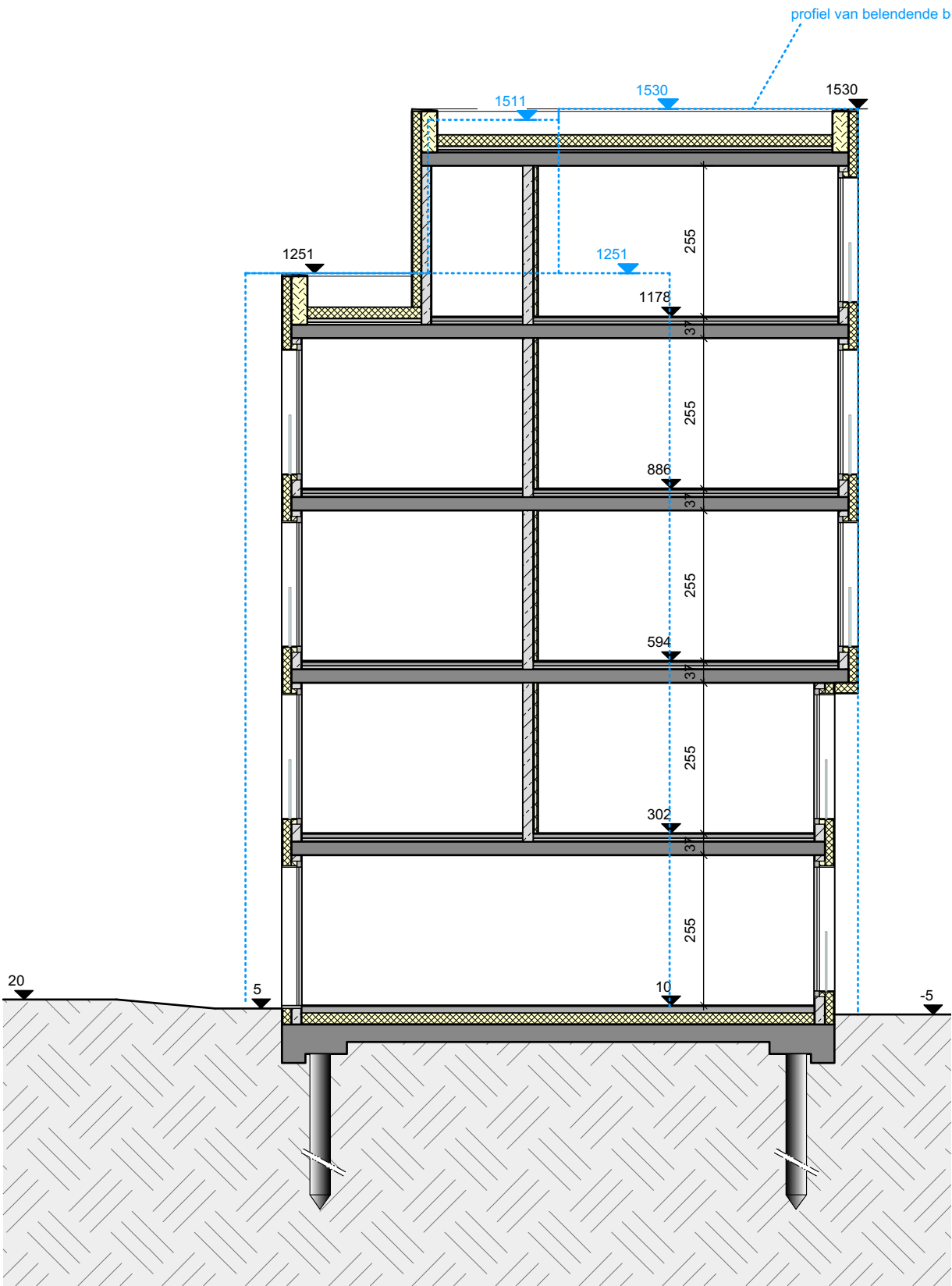
Kapucijnenvoer 6,8,10
3000 Leuven

Architect:

KIRI VIVATHANAVEJ · LEEN BOSMANS
HALVESTRAAT 8A, 3000 LEUVEN
TEL 016 23 86 58 · FAX 016 89 54 38
INFO@COMODOARCHITECTEN.BE
WWW.COMODOARCHITECTEN.BE

Pagina:	19	van	20	Fase:	BOUWAANVRAAG
Wijziging:					
Datum:	20/12/2017			Plan:	SNEDE EE
Schaal:	1/100				

Project:

160019-KL
NIEUWBOUW
STUDENTENRESIDENTIE

Bouwheer:
REAL INVESTMENT BVBA
Vredestraat 53
8790 Waregem

Bouwplaats:
Kapucijnenvoer 6,8,10
3000 Leuven

Architect:

KIRI VIVATHANAVEJ · LEEN BOSMANS
HALVESTRAAT 8A, 3000 LEUVEN
TEL 016 23 86 58 · FAX 016 89 54 38
INFO@COMODOARCHITECTEN.BE
WWW.COMODOARCHITECTEN.BE

Pagina:	20	van	20	Fase:	BOUWAANVRAAG
Wijziging:					
Datum:	20/12/2017			Plan:	SNEDE FF
Schaal:	1/100				